

Zpráva o plnění cílů Plánu odpadového hospodářství České republiky za období 2019–2020

(3. Hodnotící zpráva)

Ministerstvo životního prostředí

Praha, duben 2022

Obsah:

1	Úvod	4
1.1	Přehled cílů POH ČR.....	5
1.2	Metodika hodnocení plnění cílů POH ČR.....	12
2	Vyhodnocení plnění POH ČR	13
2.1	Soustava indikátorů odpadového hospodářství 2019 a 2020	13
2.2	Stav odpadového hospodářství a plnění cílů POH ČR	15
2.3	Shrnutí vývoje odpadového hospodářství ČR v letech 2019–2020.....	80
2.3.1	Hodnocení působení implementace POH ČR na životní prostředí	82
3	Vyhodnocení plnění cílů POH ČR	83
4	Závěr.....	111
5	Doporučení.....	113
6	Příloha	114
6.1	Seznam projektů v odpadovém hospodářství 2019–2020.....	114
6.2	Seznam tabulek a grafů	121
6.3	Seznam zkratk.....	123

Zpracovatelé:

Ministerstvo životního prostředí, odbor odpadů

CENIA, česká informační agentura životního prostředí (zpracovatel dat)

Autoři:

Gabriela Bulková, Petra Urbanová, Vlastislav Kotrč, Martina Foytlová, Ondřej Vokál,

Jan Maršák

Schváleno PV MŽP květen 2022, vláda ČR pro informaci 15. 6. 2022

1 Úvod

Plán odpadového hospodářství České republiky pro období 2015–2024 (dále jen „POH ČR“) byl vládou ČR schválen dne 22. prosince 2014. Závazná část Plánu odpadového hospodářství byla dne 31. prosince 2014 vyhlášena ve Sbírce zákonů prostřednictvím nařízení vlády č. 352/2014 Sb. Toto nařízení vlády nabylo účinnosti dnem 1. ledna 2015.

Plán odpadového hospodářství České republiky je nástroj pro řízení odpadového hospodářství ČR. Plán představuje klíčový dokument pro realizaci dlouhodobé strategie nakládání s odpady, obalovými odpady a výrobky s ukončenou životností. Hlavními cíli strategie je předcházení vzniku odpadů, zvýšení recyklace a materiálového využití odpadů a přechod na oběhové hospodářství. Součástí POH ČR je i Program předcházení vzniku odpadů.

Podle § 99 zákona č. 541/2020 Sb., o odpadech (dále jen „zákon o odpadech“), Ministerstvo životního prostředí (dále jen „MŽP“) má každoročně vyhodnocovat pomocí Soustavy indikátorů plnění cílů Plánu odpadového hospodářství ČR a ve dvouletých intervalech zpracovat Zprávu o plnění cílů Plánu odpadového hospodářství ČR.

V roce 2021 probíhá aktualizace platného POH ČR, která zahrnuje zakomponování nových cílů stanovených v nových právních předpisech ČR pro oblast odpadového hospodářství.

1.1 Přehled cílů POH ČR

Nařízením vlády č. 352/2014 Sb., o Plánu odpadového hospodářství České republiky pro období 2015–2024 byla vyhlášena závazná část POH ČR, která obsahuje tyto cíle:

Pořadové číslo	Umístění v kapitole POH ČR	Definice cíle	Typ cíle
1.	3.1	Předcházení vzniku odpadů a snižování měrné produkce odpadů.	Strategický
2.	3.1	Minimalizace nepříznivých účinků vzniku odpadů a nakládání s nimi na lidské zdraví a životní prostředí.	Strategický
3.	3.1	Udržitelný rozvoj společnosti a přiblížení se k evropské „recyklační společnosti“.	Strategický
4.	3.1	Maximální využívání odpadů jako náhrady primárních zdrojů a přechod na oběhové hospodářství.	Strategický
5.	3.3.1.1	Do roku 2015 zavést tříděný sběr minimálně pro odpady z papíru, plastů, skla a kovů.	Hlavní cíl
6.	3.3.1.1	Do roku 2020 zvýšit nejméně na 50 % hmotnosti celkovou úroveň přípravy k opětovnému použití a recyklaci alespoň u odpadů z materiálů jako je papír, plast, kov, sklo, pocházejících z domácností, a případně odpady jiného původu, pokud jsou tyto toky odpadů podobné odpadům z domácností. Postupné hodnoty v určených letech: (2016 - 46 %, 2018 - 48 %, 2020 - 50 %)	Hlavní cíl
7.	3.3.1.1.1	Směsný komunální odpad (po vytřídění materiálů využitelných složek, nebezpečných složek a biologicky rozložitelných odpadů) zejména energeticky využívat v zařízeních k tomu určených v souladu s platnou legislativou.	Hlavní cíl
8.	3.3.1.3	Snížit maximální množství biologicky rozložitelných komunálních odpadů ukládaných na skládky tak, aby podíl této složky činil v roce 2020 nejvíce 35 % hmotnostních z celkového množství biologicky rozložitelných komunálních odpadů vyprodukovaných v roce 1995.	Hlavní cíl

9.	3.3.1.4	Zvýšit do roku 2020 nejméně na 70 % hmotnosti míru přípravy k opětovnému použití a míru recyklace stavebních a demoličních odpadů a jiných druhů jejich materiálového využití, včetně zásypů, při nichž jsou materiály nahrazeny v souladu s platnou legislativou stavebním a demoličním odpadem kategorie ostatní s výjimkou v přírodě se vyskytujícími materiály uvedených v Katalogu odpadů pod katalogovým číslem 17 05 04 (zemina a kamení).	Hlavní cíl
10.	3.3.1.5	Snižovat měrnou produkci nebezpečných odpadů.	Hlavní cíl
11.	3.3.1.5	Zvyšovat podíl materiálově využitých nebezpečných odpadů.	Hlavní cíl
12.	3.3.1.5	Minimalizovat negativní účinky při nakládání s nebezpečnými odpady na lidské zdraví a životní prostředí.	Hlavní cíl
13.	3.3.1.5	Odstranit staré zátěže, kde se nacházejí nebezpečné odpady.	Dílčí cíl
14.	3.3.1.6.1	Zvýšit celkovou recyklaci obalů na úroveň 70 % do roku 2020. Zvýšit celkové využití odpadů z obalů na úroveň 80 % do roku 2020. Zvýšit recyklaci plastových obalů na úroveň 50 % do roku 2020. Zvýšit recyklaci kovových obalů na úroveň 55 % do roku 2020. Dosáhnout 55 % celkového využití prodejních obalů určených spotřebiteli do roku 2020. Dosáhnout 50 % recyklace prodejních obalů určených spotřebiteli do roku 2020.	Hlavní cíl
15.	3.3.1.6.1	V letech 2015–2020 dosáhnout míry recyklace a využití obalových odpadů v hodnotách uvedených v tabulce č. 40.	Dílčí cíl
16.	3.3.1.6.2	Dosahovat vysoké úrovně tříděného sběru odpadních elektrických a elektronických zařízení.	Hlavní cíl
17.	3.3.1.6.2	Do 31. prosince 2015 dosáhnout úrovně tříděného sběru odpadních elektrických a elektronických zařízení na jednoho občana za kalendářní rok v hodnotě uvedené v tabulce č. 41. (do 31. prosince 2015 > 5,5 kg /obyv./rok)	Dílčí cíl

18.	3.3.1.6.2	V letech 2016–2021 dosáhnout minimálních úrovní sběru odpadních elektrických a elektronických zařízení uvedených v tabulce č. 42.	Dílčí cíl
19.	3.3.1.6.2	Zajistit vysokou míru využití, recyklace a přípravy k opětovnému použití elektroodpadu.	Hlavní cíl
20.	3.3.1.6.2	V letech 2015–2018 dosáhnout požadovaných % využití, recyklace a přípravy k opětovnému použití z celkové hmotnosti zpracovávaného elektroodpadu na sebraných odpadních elektrických a elektronických zařízeních viz tabulka č. 43.	Dílčí cíl
21.	3.3.1.6.2	Od roku 2018 dosáhnout požadované míry (%) využití, recyklace a přípravy k opětovnému použití na celkové hmotnosti zpracovávaného elektroodpadu (sebraných odpadních elektrických a elektronických zařízení) viz tabulka č. 44.	Dílčí cíl
22.	3.3.1.6.3	Zvýšit úroveň tříděného sběru odpadních přenosných baterií a akumulátorů.	Hlavní cíl
23.	3.3.1.6.3	V letech 2015–2016 dosáhnout požadovaných úrovní tříděného sběru odpadních přenosných baterií a akumulátorů viz tabulka č. 45. (2016–45 %)	Dílčí cíl
24.	3.3.1.6.3	Dosahovat vysoké recyklační účinnosti procesů recyklace odpadních baterií a akumulátorů.	Hlavní cíl
25.	3.3.1.6.3	Dlouhodobě dosahovat požadované recyklační účinnosti procesů recyklace odpadních baterií a akumulátorů. Minimální recyklační účinnost pro recyklaci výstupních frakcí recyklačního procesu na celkové hmotnosti odpadních baterií nebo akumulátorů vstupujících do recyklačního procesu viz tabulka č. 46.	Dílčí cíl
26.	3.3.1.6.4	Dosahovat vysoké míry využití při zpracování vozidel s ukončenou životností (autovraků).	Hlavní cíl
27.	3.3.1.6.4	V roce 2015 a dále dosáhnout požadovaných % pro využití, recyklaci a opětovné použití při zpracování vozidel s ukončenou životností (autovraků) viz tabulka č. 47.	Dílčí cíl
28.	3.3.1.6.5	Zvýšit úroveň tříděného sběru odpadních pneumatik.	Hlavní cíl
29.	3.3.1.6.5	Dosáhnout požadované úrovně sběru pneumatik viz tabulka č. 48.	Dílčí cíl

		(2016–35 %, 2020 a dále – 80 %)	
30.	3.3.1.6.5	Dosahovat vysoké míry využití při zpracování odpadních pneumatik.	Hlavní cíl
31.	3.3.1.6.5	Od roku 2018 a dále dosáhnout požadovaných % pro využití, recyklaci a opětovné použití při zpracování odpadních pneumatik viz tabulka č. 49. (2016 a dále – 100 %)	Dílčí cíl
32.	3.3.1.7	Podporovat technologie využívání kalů z čistíren komunálních odpadních vod.	Hlavní cíl
33.	3.3.1.8	Zvyšovat materiálové a energetické využití odpadních olejů.	Hlavní cíl
34.	3.3.1.9	Minimalizovat negativní účinky při nakládání s odpady ze zdravotnické a veterinární péče na lidské zdraví a životní prostředí.	Hlavní cíl
35.	3.3.2.1	Předat veškerá zařízení a odpady s obsahem polychlorovaných bifenyly do konce roku 2025 oprávněným osobám, nebo zařízení, a odpady s obsahem polychlorovaných bifenyly do této doby dekontaminovat.	Dílčí cíl
36.	3.3.2.1	Odstranit odpady s obsahem polychlorovaných bifenyly v držení oprávněných osob k nakládání s odpady do konce roku 2028.	Dílčí cíl
37.	3.3.2.2	Zvýšit povědomí o perzistentních organických znečišťujících látkách a jejich účincích na lidské zdraví a životní prostředí.	Dílčí cíl
38.	3.3.2.2	Kontrolovat výskyt perzistentních organických znečišťujících látek zejména u odpadů uvedených v příloze V nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 850/2004 o perzistentních organických znečišťujících látkách ve znění nařízení Komise (EU) č. 756/2010.	Dílčí cíl
39.	3.3.2.3	Minimalizovat možné negativní účinky při nakládání s odpady s obsahem azbestu na lidské zdraví a životní prostředí.	Hlavní cíl
40.	3.3.2.4	Minimalizovat možné negativní účinky při nakládání s odpady s obsahem přírodních radionuklidů na lidské zdraví a životní prostředí.	Dílčí cíl
41.	3.3.3.1	Snižovat množství biologicky rozložitelných odpadů z kuchyní a stravoven a vedlejších produktů živočišného původu ve směsném komunálním odpadu,	Dílčí cíl

		kteře jsou původem z veřejných stravovacích zařízení (restaurace, občerstvení) a centrálních kuchyní (nemocnice, školy a další obdobná zařízení).	
42.	3.3.3.1	Správně nakládat s biologicky rozložitelnými odpady z kuchyní a stravoven a vedlejšími produkty živočišného původu a snižovat tak negativní účinky spojené s nakládáním s nimi na lidské zdraví a životní prostředí.	Dílčí cíl I
43.	3.3.3.2	Zpracovávat kovové odpady a výrobky s ukončenou životností na materiály za účelem náhrady primárních surovin.	Dílčí cíl
44.	3.4	Vytvořit a udržovat komplexní, přiměřenou a efektivní síť zařízení k nakládání s odpady na území České republiky.	Hlavní cíl
45.	3.5	Neohrožovat v důsledku přeshraničního pohybu odpadů lidské zdraví a životní prostředí v České republice.	Hlavní cíl
46.	3.6	Omezit odkládání odpadů mimo místa k tomu určená.	Dílčí cíl
47.	3.6	Zajistit správné nakládání s odpady odloženými mimo místa k tomu určená a s odpady, jejichž vlastník není znám nebo zanikl.	Dílčí cíl
48.	3.7	Koordinovaným a jednotným přístupem vytvořit podmínky k nižší spotřebě primárních zdrojů a postupnému snižování produkce odpadů.	Hlavní cíl
49.	3.7	Po celou dobu realizace Programu předcházení vzniku odpadů zajistit komplexní informační podporu o problematice, včetně zavedení problematiky předcházení vzniku odpadů do školních osnov, výzkumných programů a výchovných, osvětových a vzdělávacích aktivit související s ochranou a tvorbou životního prostředí.	Dílčí cíl
50.	3.7	Zajistit účinné zapojení státní správy na všech úrovních do problematiky předcházení vzniku odpadů s cílem postupného snižování množství odpadů při výkonu státní správy.	Dílčí cíl
51.	3.7	Vytvořit podmínky a nastavit motivační prvky pro snižování surovinových a energetických zdrojů ve výrobních odvětvích a zvyšování využívání „druhotných surovin“ v souvislosti s dalšími strategickými	Dílčí cíl

		dokumenty (zejména Surovinovou politikou České republiky a Politikou druhotných surovin České republiky).	
52.	3.7	Podpořit všemi dostupnými prostředky zavádění nízkoodpadových a inovativních technologií šetřící vstupní suroviny a materiály a podpořit výrobní a průmyslovou sféru ve snaze optimalizovat procesy řízení výroby z hlediska naplnění cílů Programu.	Dílčí cíl
53.	3.7	Na všech úrovních podpořit, propagovat a dostatečně informovat o dostupných dobrovolných nástrojích (dobrovolné dohody, systémy environmentálního řízení, environmentálního značení) s cílem jejich postupného rozšiřování.	Dílčí cíl
54.	3.7	V souvislosti s jednotlivými cíli Programu, s cíli jiných programů a politik životního prostředí a s požadavky orgánů Evropské unie zajistit vhodné legislativní prostředí pro realizaci Programu.	Dílčí cíl
55.	3.7	Věnovat maximální pozornost odpadům z potravin a vytvořit podmínky pro postupné snižování těchto odpadů na všech úrovních potravinového cyklu (fáze výroby potravin včetně jejich uvádění na trh a konzumace).	Dílčí cíl
56.	3.7	Vytvořit podmínky ke stabilizaci produkce jednotlivých složek komunálního odpadu a následnému snižování na všech úrovních veřejné správy a na úrovni občanů.	Dílčí cíl
57.	3.7	V součinnosti s dalšími strategickými dokumenty vytvořit podmínky ke stabilizaci produkce nebezpečných odpadů, stavebních a demoličních odpadů, textilních odpadů a odpadů z výrobních směrnic s výhledem reálného snižování jejich produkce v následujících letech.	Dílčí cíl
58.	3.7	Podporovat využívání servisních a charitativních středisek a organizací za účelem prodlužování životnosti a opětovného používání výrobků a materiálů.	Dílčí cíl
59.	3.7	Zvýšit aktivní úlohu výzkumu, experimentálního vývoje a inovací v oblasti podpory Programu předcházení vzniku odpadů.	Dílčí cíl

60.	3.7	Zvýšit účinnost prosazování problematiky předcházení vzniku odpadů v aktivitách a činnostech kolektivních systémů a systémů zpětně odebíraných výrobků.	Dílčí cíl
61.	3.7	Zajistit vypracování potřebných analytických podkladů a hodnotících nástrojů za účelem vyhodnocování účinnosti Programu předcházení vzniku odpadů a posouzení dosažených pokroků dílčích prevenčních cílů a opatření.	Dílčí cíl

1.2 Metodika hodnocení plnění cílů POH ČR

K hodnocení sledování vývoje dat o odpadovém hospodářství byla z důvodu zachování datové řady a z důvodu vyhodnocení trendů z ní využita dosavadní metodika Matematického vyjádření Soustavy indikátorů odpadového hospodářství (aktualizovaná v září 2020 pro účel vyhodnocení roku 2019 a aktualizovaná v říjnu 2021 pro účel vyhodnocení roku 2020), částečně byly využity i nové přístupy.

K hodnocení plnění POH ČR byla využita stupnice hodnocení z Metodiky hodnocení cílů Plánu odpadového hospodářství České republiky (schváleno v březnu 2019):

Plnění cílů je hodnoceno dle stupnice:

- **cíl plněn,**

- **cíl částečně plněn,**

- **cíl není plněn.**

- **"Cíl plněn"** - jsou plněna vhodná opatření, probíhají aktivity na plnění, úkol pokračuje, cíl bude hodnocen i v dalším období.
- **"Cíl částečně plněn"** - probíhají aktivity na plnění, nebylo přistoupeno k plnění všech vhodných opatření, úkol pokračuje, cíl bude hodnocen i v dalším období. Může být identifikován problém při plnění a doporučen další vhodný postup.
- **„Cíl není plněn“** - doposud neprobíhají žádné aktivity na plnění, zatím nebylo přistoupeno k plnění žádných vhodných opatření. Úkol pokračuje a cíl bude hodnocen v dalším období.

V rámci hodnotící zprávy je vyhodnoceno plnění jednotlivých cílů a souhrnně posouzeno plnění strategie.

2 Vyhodnocení plnění POH ČR

2.1 Soustava indikátorů odpadového hospodářství 2019 a 2020

INDIKÁTORY 2019 (Název indikátorů)		Jednotka (zkráceně)	Samostatně vyhodnoceno pro odpady:			
			všechny	nebezpečné	ostatní	komunální
I.1	Celková produkce odpadů	1000 t/rok	37 362,26	1 758,50	35 603,75	5 879,16
I.2	Celková produkce odpadů na jednotku HDP *	t/1000 PPS/rok	0,12	0,01	0,11	0,02
I.3	Podíl na celkové produkci odpadů	%	100,00	4,71	95,29	15,74
I.4	Produkce na obyvatele	kg/obyvatele/rok	3 501,84	164,82	3 337,02	551,03
I.5	Podíl využitých odpadů (R1- R12, N1, N8, N11, N12, N13, N15)	%	88,23	36,91	90,77	52,69
I.6	Podíl materiálově využitých odpadů (R2 - R12, N1, N8, N11, N12, N13, N15)	%	84,76	34,42	87,25	40,97
I.7	Podíl energeticky využitých odpadů (R1)	%	3,47	2,49	3,52	11,72
I.8	Podíl odpadů odstraněných skládkováním (D1, D5, D12)	%	9,67	2,99	10,00	45,86
I.9	Podíl odpadů odstraněných jiným uložením (D3, D4)	%	0,00	0,00	0,00	0,00
I.10	Podíl odpadů odstraněných spalováním (D10)	%	0,24	4,93	0,01	0,06
I.20	Podíl nebezpečných odpadů ze zdravotnictví na celkové produkci odpadů ze zdravotnictví	%	80,07			
I.21	Produkce odděleného sběru komunálních odpadů a obalů (podskupina 20 01 a 15 01) od obcí	kg/obyvatele/rok	134,82			
I.23	Podíl stavebních a demoličních odpadů na celkové produkci odpadů	%	55,77			
I.24	Podíl využitých stavebních a demoličních odpadů	%	98,75			
I.25	Podíl stavebních a demoličních odpadů odstraněných skládkováním	%	1,78			
I.27	Celková produkce odpadů s obsahem PCB	t/rok	1 066,40			
I.28	Celková produkce odpadních olejů	t/rok	40 447,95			
I.29	Celková produkce odpadních baterií a akumulátorů	t/rok	35 081,03			
I.30	Celková produkce kalů z čištění odpadních vod	t/rok	162 721,20			
I.31	Podíl kalů z produkce čištění odpadních vod použitých na zemědělské půdě	%	28,59			
I.32	Celková produkce odpadů azbestu	t/rok	45 422,22			
I.33	Celková produkce autovraků	t/rok	203 571,07			

* Pro výpočet byl použit údaj HDP za 3. čtvrtletí vyhlášený ČSÚ

Zdroj: ISOH, MŽP 2020, zpracovala CENIA

INDIKÁTORY 2020 (Název indikátorů)		Jednotka (zkráceně)	Samostatně vyhodnoceno pro odpady:			
			všechny	nebezpečné	ostatní	komunální
I.1	Celková produkce odpadů	1000 t/rok	38 503,66	1 781,82	36 721,84	5 729,92
I.2	Celková produkce odpadů na jednotku HDP *	t/1000 PPS/rok	0,13	0,01	0,12	0,02
I.3	Podíl na celkové produkci odpadů	%	100,00	4,63	95,37	14,88
I.4	Produkce na obyvatele	kg/obyvatele/rok	3 598,42	166,52	3 431,90	535,50
I.5	Podíl využitých odpadů (R1- R12, N1, N8, N11, N12, N13, N15)	%	89,75	33,82	92,46	51,22
I.6	Podíl materiálově využitých odpadů (R2 - R12, N1, N8, N11, N12, N13, N15)	%	86,16	30,38	88,86	38,64
I.7	Podíl energeticky využitých odpadů (R1)	%	3,59	3,44	3,60	12,59
I.8	Podíl odpadů odstraněných skládkováním (D1, D5, D12)	%	9,77	4,33	10,03	47,77
I.9	Podíl odpadů odstraněných jiným uložením (D3, D4)	%	0,00	0,00	0,00	0,00
I.10	Podíl odpadů odstraněných spalováním (D10)	%	0,23	4,70	0,01	0,08
I.20	Podíl nebezpečných odpadů ze zdravotnictví na celkové produkci odpadů ze zdravotnictví	%	81,36			
I.21	Produkce odděleného sběru komunálních odpadů a obalů (podskupina 20 01 a 15 01) od obcí	kg/obyvatele/rok	128,46			
I.23	Podíl stavebních a demoličních odpadů na celkové produkci odpadů	%	58,51			
I.24	Podíl využitých stavebních a demoličních odpadů	%	99			
I.25	Podíl stavebních a demoličních odpadů odstraněných skládkováním	%	1			
I.27	Celková produkce odpadů s obsahem PCB	t/rok	45,15			
I.28	Celková produkce odpadních olejů	t/rok	29 899,70			
I.29	Celková produkce odpadních baterií a akumulátorů	t/rok	31 465,58			
I.30	Celková produkce kalů z čištění odpadních vod	t/rok	157 845,70			
I.31	Podíl kalů z produkce čištění odpadních vod použitých na zemědělské půdě	%	26,18			
I.32	Celková produkce odpadů azbestu	t/rok	68 717,64			
I.33	Celková produkce autovraků	t/rok	193 400,62			

* Pro výpočet byl použit údaj HDP za 3. čtvrtletí vyhlášený ČSÚ

Zdroj: ISOH, MŽP 2021, zpracovala CENIA

2.2 Stav odpadového hospodářství a plnění cílů POH ČR

Produkce odpadů

Celková produkce odpadů v období 2019–2020 vzrostla o 3,15 % z 37 362,3 tis. t v roce 2019 na hodnotu 38 503,7 tis. t v roce 2020. Meziročně vzrostla o 1 141, 4 tis. t. **Celková produkce odpadů na obyvatele** v roce 2020 činila 3 598 kg.obyv.⁻¹, v roce 2019 to bylo 3 502 kg.obyv.⁻¹. Meziročně vzrostla o 96 kg.obyv.⁻¹. Hodnota celkové produkce odpadů je ovlivňována aktuálním stavem hospodářství a zejména stavební činností, jelikož okolo 60 % vyprodukovaných odpadů pochází ze stavebnictví. V posledních dvou letech (2019–2020) Česká republika zažívala koronavirovou pandemii, která určitým způsobem také ovlivnila ekonomický růst.

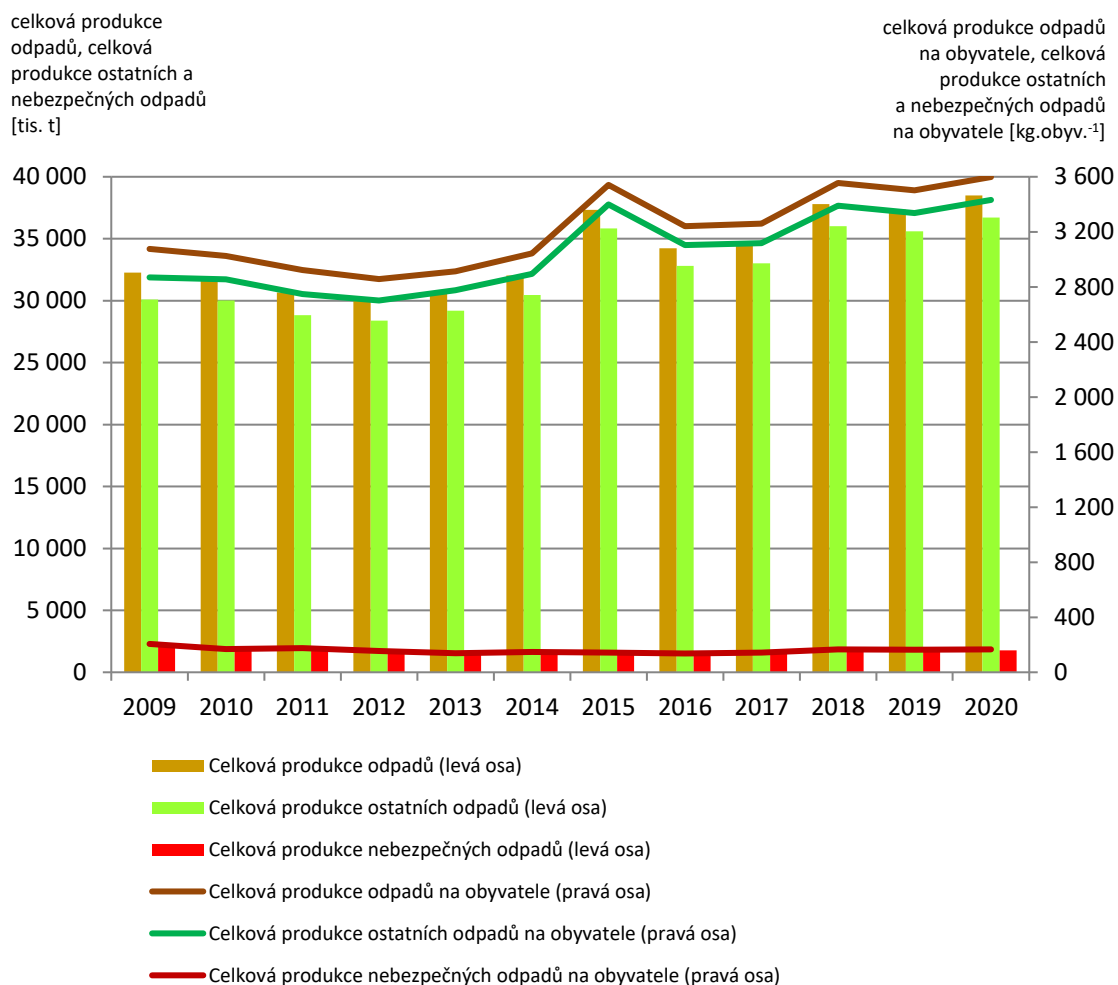
Produkce ostatních odpadů v roce 2020 byla 36 721,8 tis. t, meziročně 2019-2020 došlo ke zvýšení o 3,1 %, tj. o 1 118 tis. t z 35 603,8 tis. t v roce 2019. **Celková produkce ostatních odpadů na obyvatele** v roce 2020 byla 3 432 kg.obyv.⁻¹ a v roce 2019 byla 3 337 kg.obyv.⁻¹. Meziročně 2019-2020 došlo ke zvýšení, a to o 95 kg.obyv.⁻¹ (Graf 1). Na celkové produkci odpadů se významnou měrou (95,4 % v roce 2020) podílí **produkce ostatních odpadů**, která je ovlivňována převážně produkcí stavebních a demoličních odpadů.

Střednědobě i krátkodobě má stejně jako celková produkce odpadů výrazně rostoucí trend.

Nebezpečné odpady představují jen 4,6 % celkové produkce všech odpadů, vyznačují se nebezpečnými vlastnostmi. V posledních letech došlo k mírnému nárůstu produkce nebezpečných odpadů, ovšem zatím nelze nalézt jednoznačný trend. Produkce nebezpečných odpadů je výrazně ovlivněna sanacemi starých ekologických zátěží v jednotlivých letech. Produkce nebezpečných odpadů v roce 2020 byla 1 781,8 tis. t, v roce 2019 byla 1 758,5 tis. t. Meziročně 2019-2020 došlo k nepatrnému zvýšení o 1,3 % tj. 23,3 tis.t. **Celková produkce nebezpečných odpadů na obyvatele** v roce 2020 činila 166,5 kg.obyv.⁻¹, v roce 2019 byla 164,8 kg.obyv.⁻¹. Meziročně 2019-2020 se zvýšila o 1,7 kg.obyv.⁻¹ (Graf 1), což je mnohem méně než v předchozím dvouletém období, kdy nárůst byl o 24 kg.obyv.⁻¹.

Graf 1:

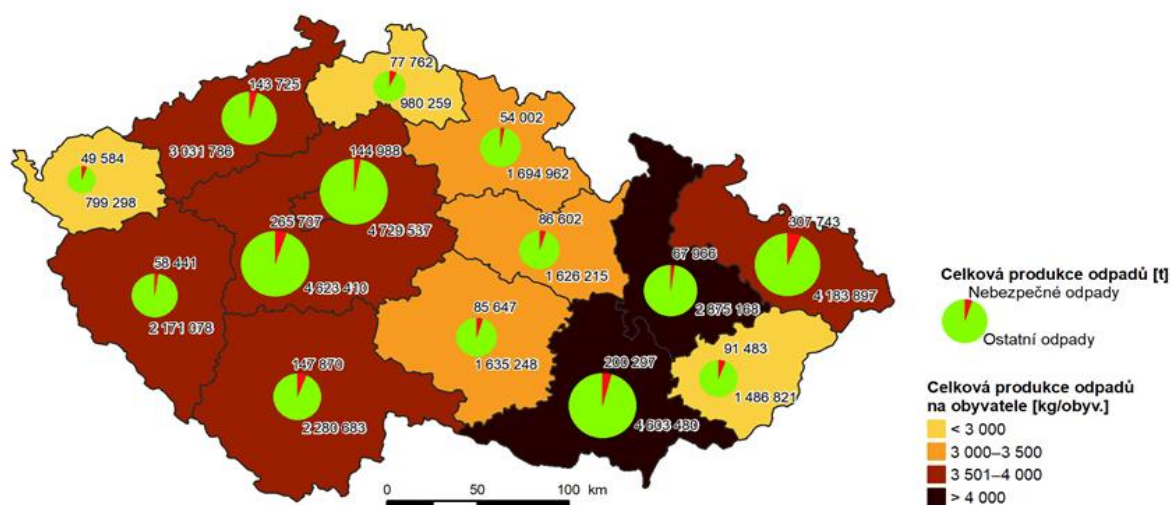
Celková produkce odpadů, celková produkce ostatních a nebezpečných odpadů v ČR [tis. t], celková produkce odpadů na obyvatele, celková produkce ostatních a nebezpečných odpadů na obyvatele v ČR [kg.obyv.⁻¹], 2009–2020

Data byla stanovena podle metodiky Matematické vyjádření výpočtu „soustavy indikátorů OH“ platné pro daný rok.
 Zdroj: ISOH MŽP, CENIA, (ČSÚ – počet obyvatel ČR), Zpráva o životním prostředí 2020

Obr. 1

Celková produkce odpadů, celková produkce ostatních a nebezpečných odpadů v krajích ČR [tis. t], celková produkce odpadů na obyvatele v krajích ČR [kg.obyv.⁻¹], 2020

Data byla stanovena podle metodiky Matematické vyjádření výpočtu „Soustavy indikátorů OH“ platné pro daný rok.

Zdroj: ISOH MŽP, CENIA, (ČSÚ – počet obyvatel ČR), Statistická ročenka 2020

Tabulka 1:

Produkce odpadů podle skupin odpadů z Katalogu odpadů v letech 2019–2020 v ČR [t]

Skupina odpadů	2019		2020	
	Celkem	z toho nebezpečné	Celkem	z toho nebezpečné
	tun			
1	64 768	1 727	66 228	504
2	281 106	1 294	254 618	921
3	185 188	350	253 904	241
4	81 822	471	70 369	361
5	19 170	19 103	38 620	38 488
6	16 734	11 442	16 164	10 057
7	149 998	37 280	140 794	39 856
8	54 203	43 734	49 754	39 132
9	1 183	1 016	1 367	1 139
10	1 439 436	126 568	1 163 788	139 562
11	95 549	90 695	83 541	79 729
12	721 118	95 064	607 333	77 784
13	167 822	167 781	147 105	147 099
14	4 320	4 320	3 297	3 297
15	1 223 670	57 599	1 152 573	51 313

16	691 703	269 326	645 232	256 047
17	23 534 431	545 680	25 050 135	597 532
18	45 312	36 393	46 461	37 912
19	2 820 882	207 011	2 946 805	217 043
20	5 763 843	41 651	5 765 570	43 799
Celkem	37 362 257	1 758 505	38 503 658	1 781 816

Data byla stanovena podle metodiky Matematické vyjádření výpočtu „soustavy indikátorů OH“ platné pro daný rok.
Zdroj: ISOH, MŽP, zpracovatelem dat je CENIA, Statistická ročenka

Nakládání s odpady

V roce 2020 podíl využití odpadů na celkové produkci odpadů činil 89,8 %, v roce 2019 to bylo 88,2 %, meziročně se tedy mírně zvýšil o 1,6 %. Pokračuje pozitivní trend postupného zvyšování podílu využitých odpadů na úkor odpadů odstraněných. Dominuje využití odpadů, především materiálové, jehož podíl střednědobě i krátkodobě roste. Množství využitých odpadů bylo 34 556,7 tis. t v roce 2020. Důvodem byly především změny v technologiích zpracování odpadů a větší používání odpadů k náhradě primárních surovin. Přispívá k tomu také finanční podpora zařízení pro využití odpadů z Operačního programu Životní prostředí (dále jen „OPŽP“). **Mezi roky 2019 a 2020 opět vzrostlo množství materiálově využitých odpadů o 1 504 tis. t z 31 670 tis. t (2019) na 33 174 tis. t v 2020. V roce 2020 dosáhl podíl materiálového využití odpadů na celkové produkci odpadů 86,2 %, v roce 2019 to bylo 84,8 %. Opět došlo k meziročnímu zvýšení o 1,4 %. (Graf 2).** Mezi nejčastější způsoby materiálového využití odpadů patří recyklace ostatních anorganických materiálů a využití stavebních a demoličních odpadů k zasypávání na povrchu terénu.

Energeticky využívána je jen malá část z celkové produkce odpadů. **V roce 2020 podíl energetického využití odpadů na celkové produkci odpadů činil 3,6 %, v roce 2019 to bylo 3,5 %, a meziročně 2019-2020 došlo k mírnému nárůstu množství energeticky využitých odpadů o 87,4 tis. t na 1 382,8 tis. t v roce 2020.**

V roce 2020 je odstraňováno okolo 10 % všech vyprodukovaných odpadů, přičemž nejčastěji jsou odstraňovány komunální odpady (sk. 20), které zaujímají až 71% podíl ze všech odstraněných odpadů. Nejčastějším způsobem odstraňování odpadů je **skládkování** (ukládání v úrovni nebo pod úrovní terénu). V roce 2020 dosáhl podíl skládkování na celkové produkci odpadů 9,8 %, v roce 2019 to bylo 9,7 %. V meziročním srovnání 2019-2020 došlo k mírnému zvýšení množství skládkovaných odpadů o 147,6 tis. t na hodnotu 3 761,8 tis. t v roce 2020. (Graf 2).

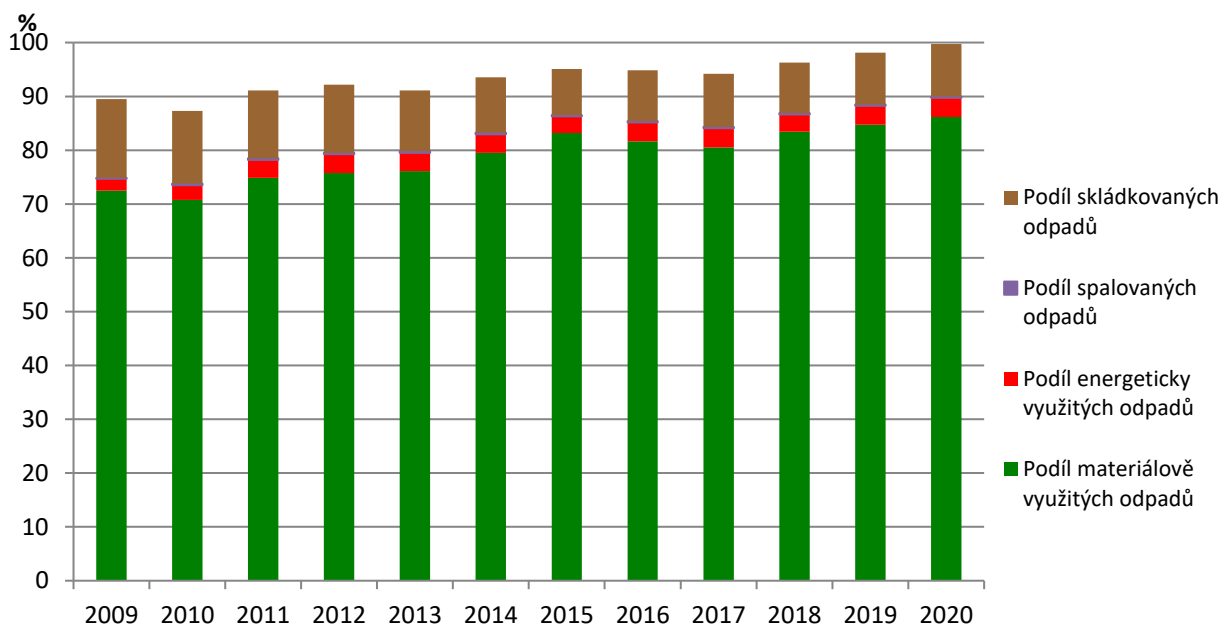
Dalším způsobem odstranění odpadů je **spalování**. V roce 2020 dosáhlo spalování zanedbatelného podílu na celkové produkci odpadů 0,23 %, podobně jako v roce 2019, kdy to bylo 0,24 %. (Graf 2). V roce 2020 činilo množství odpadů odstraněných spalováním 88,8 tis. t.

Podíl využití nebezpečných odpadů meziročně poklesl z 36,9 % v roce 2019 na 33,8 % v roce 2020, stejně tak poklesl **podíl materiálův využitých nebezpečných odpadů** z 34,4 % v roce 2019 na 30,4 % v roce 2020. Meziročně došlo také k poklesu množství materiálův využitých nebezpečných odpadů o 64 tis. t. Materiálův bylo v roce 2020 využíváno už 541,3 tis. t nebezpečných odpadů, v roce 2019 to bylo 605,3 tis. t. Přes tento meziroční pokles v posledních pěti letech množství materiálův využitých nebezpečných odpadů rostlo. Je třeba sledovat a vyhodnotit situaci v dalších letech. Energeticky je využívána menší část nebezpečných odpadů 61,3 tis. t. v roce 2020. V roce 2020 je 83,8 tis. t nebezpečných odpadů odstraňováno spalováním a 77,2 tis. t je odstraňováno skládkováním.

V roce 2020 bylo 51 % produkovaných nebezpečných odpadů tj. 905 tis. t. upravováno různými způsoby úpravy, které eliminují nebo snižují jejich nebezpečné vlastnosti, což je významně přispívá minimalizaci rizik při manipulaci a nakládání s nimi a zvyšuje ochranu životního prostředí. V roce 2019 to bylo 52 %, 917 tis. t.

Graf 2:

Podíl vybraných způsobů nakládání s odpady na celkové produkci odpadů v ČR [%], 2009-2020

Data byla stanovena podle metodiky Matematické vyjádření výpočtu „soustavy indikátorů OH“ platné pro daný rok.
Zdroj: ISOH, MŽP, CENIA, Zpráva o životním prostředí 2020

Hlavní legislativní a metodické činnosti Ministerstva životního prostředí

MŽP průběžně vydává metodické pokyny ke správnému nakládání s odpady např. *Metodický návod pro řízení vzniku stavebních a demoličních odpadů a pro nakládání s nimi*, *Metodický*

pokyn k správnému nakládání s odpady z azbestu, Metodický návod pro plnění evidenčních a ohlašovacích povinností obcí, Metodický návod pro plnění povinnosti ohlašování přepravy nebezpečných odpadů a další. Pokyny jsou zveřejňovány na webových stránkách MŽP.

Nově přijatá legislativa v roce 2020 a metodické vedení v období 2019-2020 přispěly ke správné praxi nakládání s odpady a omezení negativního vlivu nebezpečných odpadů na životní prostředí a lidské zdraví. Oblast nakládání s nebezpečnými odpady je odpovídajícím způsobem legislativně pokryta. Došlo ke zdůraznění zákazu mísení nebezpečných odpadů. Byl silně zvýšen důraz na skladování nebezpečných odpadů v povolených zařízeních.

V letech 2019-2020 byla věnována zvýšená pozornost prosazování hierarchie nakládání s komunálními odpady a přípravě nové legislativy. Svazy, obce, občané i podniky byli informováni o správném nakládání s komunálními odpady např. prostřednictvím konzultací, přednášek a webových stránek MŽP.

MŽP metodicky vedlo původce odpadů, provozovatele zařízení k nakládání s odpady a orgány státní správy.

Systém evidence přepravy nebezpečných odpadů

Od 2. května 2018 je plně funkční elektronický Systém evidence přepravy nebezpečných odpadů („SEPNO“). Tato velmi vytížená on-line aplikace (ročně cca 600 tisíc záznamů) umožňuje povinným osobám ohlásit přepravu nebezpečných odpadů po území ČR před tím, než je reálně uskutečněna. Systém se plně osvědčil a významně přispěl k přehledu o tocích nebezpečných odpadů. Došlo k významnému zvýšení sledovatelnosti nebezpečných odpadů a omezení jejich rizik a negativních vlivů na lidské zdraví a životní prostředí. Zvyšuje se efektivita procesu kontroly.

Registr zařízení

V letech 2019–2020 se v praxi velmi využíval a osvědčil Registr zařízení – část Informačního systému odpadového hospodářství („ISOH“). MŽP v Registru zařízení zveřejňuje aktuální seznam provozovaných zařízení k nakládání s odpady na celém území ČR. Nadále probíhá zlepšování tohoto systému a bude návazně pokračovat po přijetí nové odpadové legislativy.

Kontrolní činnost České inspekce životního prostředí

Povinnosti původců odpadů, správné nakládání s odpady a podmínky provozování zařízení k nakládání s odpady, jsou pravidelně kontrolovány ze strany České inspekce životního prostředí (ČIŽP). Podle výroční zprávy ČIŽP v roce 2019 bylo inspektory oddělení odpadového hospodářství v oblasti odpadového hospodářství, obalů a chemických látek provedeno celkem 3 495 kontrol, přičemž bylo 1 323 plánovaných a 2 172 kontrol neplánovaných, z toho 826 kontrol bylo provedeno na základě přijatého podnětu. Celková výše uložených pokut v roce 2019 činila 47 549,0 tis. Kč, tedy o 3952,5 tis. Kč více v porovnání s předchozím rokem.

V roce 2020 byla situace a možnost kontrol subjektů silně komplikována probíhající koronavirovou pandemií. Inspektory oddělení odpadového hospodářství bylo v oblasti odpadového hospodářství, obalů a chemických látek provedeno celkem 2 749 kontrol, přičemž bylo 1 149 plánovaných a 1 600 kontrol neplánovaných, z toho 767 kontrol bylo provedeno na základě přijatého podnětu. Celková výše uložených pokut v roce 2019 činila 40 602 tis. Kč, tedy o 6 947 tis. Kč méně v porovnání s předchozím rokem. (zdroj: Výroční zpráva ČIŽP)

Prioritní odpadové toky

Komunální odpady

Celková produkce komunálních odpadů mezi lety 2019-2020 mírně klesla o 2,5 % tj. 149,3 tis. t na hodnotu 5 729,9 tis. t v roce 2020, v roce 2019 byla 5 879,2 tis. t. (Graf 3). Střednědobě se produkce komunálních odpadů zvyšuje. V roce 2020 činila produkce komunálních odpadů v přepočtu na obyvatele 535,5 kg.obyv.⁻¹, v roce 2019 to bylo 551 kg.obyv.⁻¹. Produkce komunálních odpadů na obyvatele poklesla o 15,5 kg.obyv.⁻¹. Tento pokles může indikovat otočení dosavadního trendu nárůstu měrné produkce komunálních odpadů. Střednědobý nárůst produkce je způsoben zejména zvyšující se produkcí biologicky rozložitelných komunálních odpadů díky intenzifikaci jejich sběru v obcích. Pozitivní je opětovné meziroční snížení podílu produkce komunálních odpadů na celkovém množství vyprodukovaných odpadů, v roce 2019 dosahoval 15,7 % a v roce 2020 poklesl na 14,9 %.

Produkce **směsného komunálního odpadu v roce 2020** spíše stagnovala, meziročně jen mírně poklesla o 0,3 % tj. o 7 tis. t **na celkových 2 780,3 tis. t**, v roce 2019 byla 2 787,3 tis. t. Mírný pokles produkce je možno vyhodnotit jako pozitivní skutečnost, že střednědobě dochází k mírnému snižování **produkce směsného komunálního odpadu**.

Podíl směsného komunálního odpadu na celkové produkci komunálních odpadů v roce 2019 činil 47,4 % a v roce 2020 to bylo 47,8 %, tedy drží se na téměř stejné hodnotě. V roce 2020 se nepotvrdil trend stálého poklesu tohoto ukazatele v posledních letech. Meziročně 2019-2020 se produkce směsného komunálního odpadu v přepočtu na obyvatele snížila pouze o 1,5 kg.obyv.⁻¹ na hodnotu 259,8 kg.obyv.⁻¹, v roce 2019 to bylo 261,3 kg.obyv.⁻¹ (Graf 3).

V roce 2020 má 19 % obcí v ČR nastavenou platbu občanů za komunální odpady podle množství produkovaného komunálního odpadu.

Podle dosavadní metodiky je většina komunálních odpadů **využita** 51,2 % v roce 2020. V roce 2019 to bylo 52,7 %. Je zde malý pokles o 1,5 %. **U odstraňování komunálních odpadů dominuje skládkování**. V meziročním srovnání 2019-2020 se zvýšil podíl komunálních odpadů odstraněných skládkováním na celkové produkci komunálních odpadů ze 45,9 % na 47,8 %. **V roce 2020 činilo množství komunálních odpadů odstraněných skládkováním 2 737,3 tis. t**. Meziročně vzrostlo o 41 tis. t (v roce 2019 to bylo 2 696,3 tis. t). V roce 2020 bylo 2 129,4 tis. t

směsného komunálního odpadu skládkováno. Meziročně došlo k mírnému nárůstu o 18,9 tis. t z 2 110,5 tis. t v roce 2019.

Skládkování komunálních odpadů v ČR, které představuje poslední úroveň v hierarchii nakládání s odpady, je v ČR stále velmi vysoké a představuje dvojnásobek průměru EU.

V roce 2020 bylo **materiálově využito** 38,6 % komunálních odpadů, v roce 2019 to bylo 40,9 %. Meziročně 2019-2020 došlo ke snížení množství materiálově využitých komunálních odpadů o 194,7 tis. t na hodnotu 2 213,8 tis. t v roce 2020 (v roce 2019 to bylo 2 408,5 tis. t).

Již v roce **2015** byl v obcích zaveden **povinný sběr odpadů papíru, plastů, skla a kovů. Cíl byl splněn.** Zákon č. 229/2014 Sb., který novelizoval zákon o odpadech, zavedl v roce 2015 povinný sběr kovů a biologicky rozložitelných (rostlinných) komunálních odpadů v obcích.

V letech 2019 a 2020 probíhala intenzivně příprava nových právních předpisů v souvislosti s evropskou legislativou - přijatým balíčkem nových směrnic EU v oblasti odpadového hospodářství.

V roce 2019 byl **splněn cíl v oblasti komunálních odpadů na zvýšení celkové úrovně přípravy k opětovnému použití a recyklaci u odpadů z materiálů jako je papír, plast, kov, sklo. Míra recyklace** odpadu papíru, skla, plastů, kovů pocházejících z domácností a podobného odpadu pro stanovený **rok 2019 dosáhla hodnoty 52,1 %** (metoda 2 podle rozhodnutí Komise 2011/753/EU). V době přípravy zprávy není hodnota plnění cíle pro rok 2020 dostupná.

V roce 2020 tvořilo českou sběrnou síť přes **558 000 veřejně dostupných barevných kontejnerů** a nádob na třídění odpadů. V roce 2020 byla průměrná docházková vzdálenost k třídící nádobě jen 90 m. Dále jsou využitelné odpady sbírány prostřednictvím sběrných dvorů a komerčních zařízení ke sběru a výkupu odpadů.

V roce 2020 občané a domácnosti vytrídili 28,5 kg/obyv. papíru, 16,7 kg/obyv. plastu, 15,3 kg/obyv. skla a 28,7 kg/obyv. kovu, tj. celkově **89,2 kg/obyv. využitelných a recyklovatelných odpadů**. Meziročně došlo ke zvýšení o 1,3 kg u plastu, o 1,4 kg u skla, o 0,6 kg u kovu a ke snížení o 4 kg u papíru.

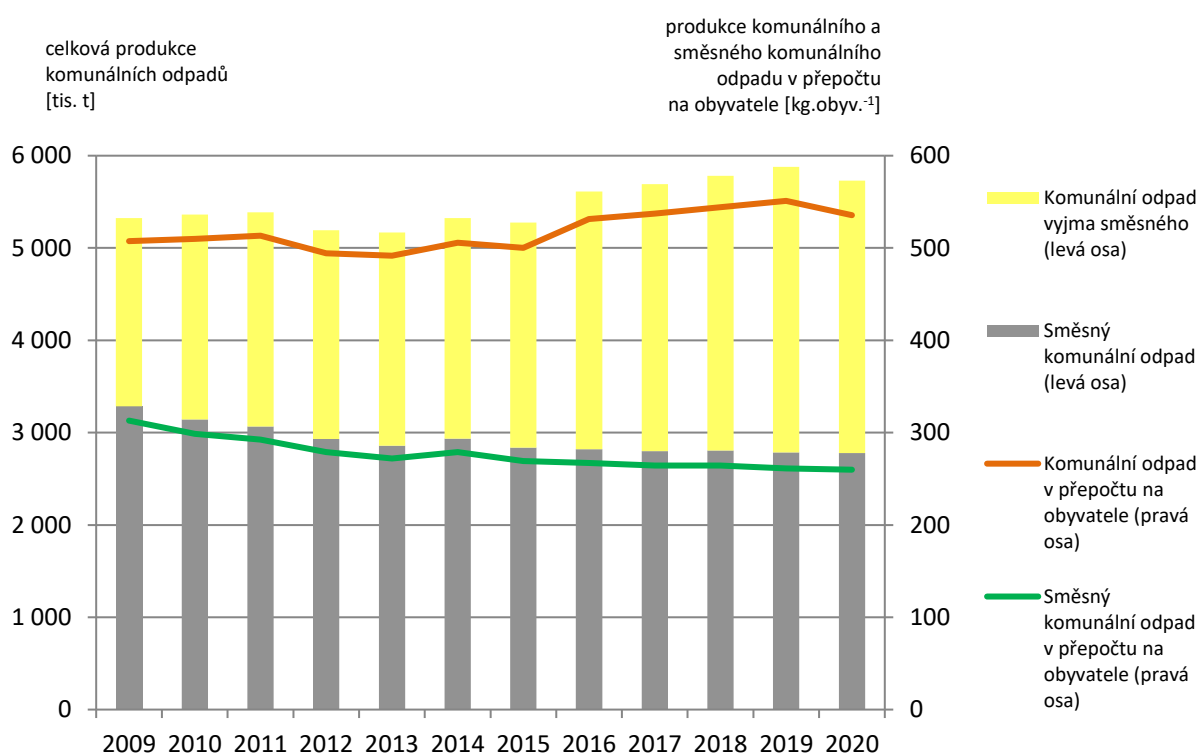
V obcích se v režimu odpadů také sbírá textilní odpad, v roce 2019 občané a domácnosti vytrídili 2,8 kg/obyv. a v roce 2020 to bylo 2,5 kg/obyv. V současnosti je sběr textilu převážně prováděn v režimu předcházení vzniku odpadů do speciálních kontejnerů soukromých společností nebo charitativních organizací. Aktuálně sbírá nějakou formou textil 63 % obcí ČR. Většina textilu a oděvů je využita a opětovně použita k charitativním účelům. Produkce veškerých textilních odpadů se pohybuje okolo 75 tis. t (v roce 2019 to bylo 77 tis. t a v roce 2020 došlo k poklesu na 72 tis. t) okolo 70 % je využito, 20 % skládkováno a okolo 7 % energeticky využito.

Třetina obcí také zajišťuje pro občany službu a má nastaven systém nakládání i s drobným stavebním odpadem od občanů.

U komunálního odpadu dále došlo k mírnému nárůstu **energetického využití**. Energetické využití komunálních odpadů se již dlouhodobě pohybuje okolo 12 %. **V roce 2020 bylo energeticky využito 12,6 % komunálních odpadů, v roce 2019 to bylo 11,7 %**. Meziročně 2019-2020 byl zaznamenán malý nárůst množství energeticky využitých komunálních odpadů o 32,1 tis. t na celkových 721,2 tis. t. Komunální odpady nejsou spalovány (v podílu nulová hodnota). Energeticky využíváno v roce 2020 bylo 618,7 tis. t směsného komunálního odpadu a v roce 2019 to bylo 596 tis. t. Meziročně množství mírně vzrostlo o 22,7 tis. t.

Graf 3:

Celková produkce komunálních odpadů v ČR [tis. t], produkce komunálního a směsného komunálního odpadu v přepočtu na obyvatele v ČR [kg.obyv.-1], 2009-2020

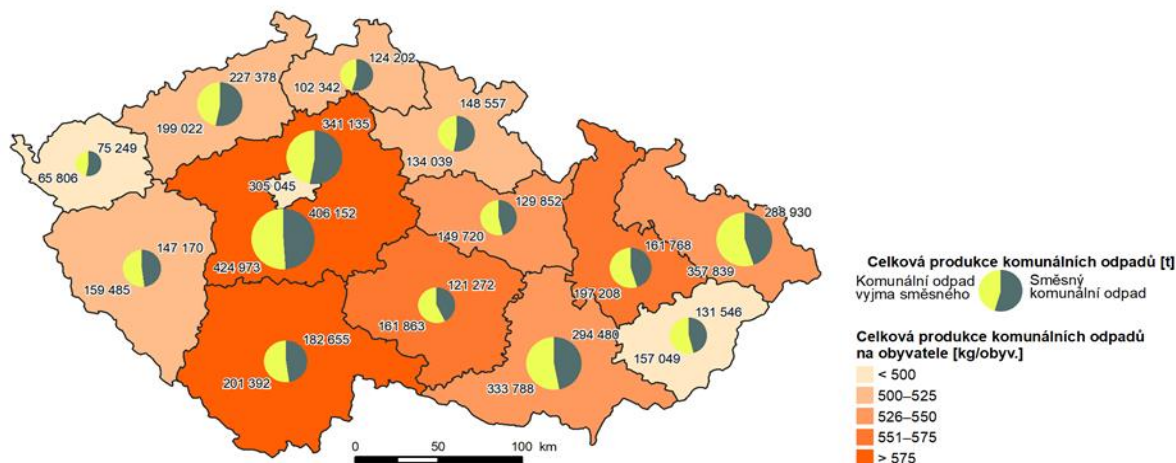

Data byla stanovena podle metodiky Matematické vyjádření výpočtu „soustavy indikátorů OH“ platné pro daný rok.

Zdroj: ISOH, MŽP, CENIA, (ČSÚ – počet obyvatel ČR), Zpráva o životním prostředí 2020

Obr. 2

Celková produkce komunálních odpadů v krajích ČR, produkce smíšeného komunálního odpadu v krajích ČR [tis. t], produkce komunálních odpadů na obyvatele v krajích ČR [kg.obyv.-1], 2020

Data byla stanovena podle metodiky Matematické vyjádření výpočtu „soustavy indikátorů OH“ platné pro daný rok.
Zdroj: ISOH, MŽP, CENIA, ČSÚ, Statistická ročenka 2020

Aktuální situace v oblasti nakládání s komunálními odpady v ČR není vyhovující, podíl skládkování komunálních odpadů je stále vysoký dosahuje až téměř 50 % a meziročně množství skládkovaných komunálních odpadů opět vzrostlo cca o 40 tis. tun. Prioritou ČR je razantnější snižování skládkování komunálních odpadů a naproti tomu zvyšování jejich materiálového a rovněž energetického využití, a to v souladu s principy oběhového hospodářství a s potřebou naplnění evropských cílů oběhového hospodářství. Vhodnými opatřeními jsou mimo jiné zvýšení poplatku za uložení odpadů na skládky, posílení třídění komunálních odpadů, budování infrastruktury a zpracovatelských zařízení.

Biologicky rozložitelné komunální odpady

Snaha ČR je dosáhnout snížení množství biologicky rozložitelných komunálních odpadů (dále jen „BRKO“) uložených na skládky v cílovém roce 2020, a to zejména legislativními změnami a dotační podporou.

Vzhledem k potřebě zvýšit využívání BRKO zavedl zákon č. 229/2014 Sb. již od roku 2015 obcím povinnost zajistit místa k odkládání BRKO rostlinného původu. V roce 2018 připravena novela vyhlášky pro zvýšení účinnosti odděleného sběru biologicky rozložitelných odpadů, která nabyla účinnosti v roce 2019. Platná vyhláška č. 321/2014 Sb., o rozsahu a způsobu zajištění odděleného soustředování složek komunálních odpadů stanovuje v roce 2020 povinnost pro obce zajistit celoročně místa pro oddělené soustředování biologických odpadů rostlinného

původu. Dále tato vyhláška stanovuje povinnost pro obce zajistit celoročně místa pro oddělené soustředování odpadních jedlých olejů a tuků, a to od 1. ledna 2020.

Díky intenzifikaci sběru v obcích roste produkce BRKO. Množství bioodpadů odděleně sebraných (vytříděných) v obcích kontinuálně vzrůstá, v roce 2019 bylo 670 tis. t a v roce 2020 vzrostlo o 4,5 % na 700 tis. t. V roce 2020 dosahuje produkce BRKO 1,9 mil. t.

V roce 2019 i 2020 se produkce odpadních jedlých olejů a tuků pohybovala na 12 tis. t. Prakticky všechny tyto odpady jsou materiálově využity.

V letech 2019 a 2020 platí, že podle vyhlášky č. 294/2005 Sb., o podmínkách ukládání odpadů na skládky a jejich využívání na povrchu terénu se nesmějí ukládat na skládky biologicky rozložitelné odpady, vymezené ve vyhlášce č. 341/2008 Sb. Zákaz skládkování se týká rovněž kvalitních výstupů z kompostáren.

Dále odpady, které obsahují biologicky rozložitelnou složku nebo přestaly být biologicky rozložitelné po úpravě, musí splnit parametr biologické stability. Výjimku představuje pouze biologicky rozložitelná složka směsných komunálních odpadů, přičemž byl zpřísněn parametr výhřevnosti pro skládkování výstupů z úpravy směsných komunálních odpadů.

Ke zvýšení využívání BRKO přispívají dotace z Operačního programu Životní prostředí 2014–2020. Byly poskytnuty finanční prostředky zejména na domácí kompostéry, kompostárny a v menší míře na bioplynové stanice.

Skládkování BRKO činilo v roce 2019 celkem 642 822 t, což odpovídá 42 % podílu BRKO uložených na skládky vzhledem ke srovnávací základně z roku 1995 (dosavadní). V roce 2022 je analyzována možnost přehodnocení výše základny z roku 1995, v době přípravy zprávy tedy hodnota plnění cíle v roce 2020 není k dispozici. Pozitivní je, že meziročně došlo k poklesu množství skládkovaných BRKO o 26,5 tis. tun na 616 227 tun v roce 2020.

Přijatá opatření a podpora z OPŽP 2014–2020 přispěly k plnění cíle POH.

Stavební a demoliční odpady

Podíl produkce stavebních a demoličních odpadů na celkové produkci všech odpadů dosáhl 58,5 % v roce 2020. **Produkce odpadů ze stavební činnosti v roce 2019 dosáhla 20 836 tis. t a v roce 2020 to bylo 22 528,2 tis. t, meziročně 2019-2020 došlo k nárůstu stavebních a demoličních odpadů o 1 692 tis. tun.**

Navýšení je způsobeno především investicemi do dopravní infrastruktury, výstavbou dálnic a železničního koridoru. V roce 2018 má 31 % obcí v ČR nastaven systém nakládání se stavebními a demoličními odpady od občanů.

V roce 2020 bylo dosaženo 93,1 % materiálového využití ostatních stavebních a demoličních odpadů a v roce 2019 to bylo 88 %. **Cíl v oblasti využití stavebních a demoličních odpadů byl**

splněn. Celkové využití stavebních a demoličních odpadů včetně energetického využití dosahuje až ke 100 %.

V současnosti podle vyhlášky č. 294/2005 Sb., o podmínkách ukládání odpadů na skládky a jejich využívání na povrchu terénu je stanoveno, že ze stavebních odpadů mohou být využívány pouze zeminy, jalové horniny, hlušiny, sedimenty a recyklát ze stavebního a demoličního odpadu. Toto vede k využívání stavebních odpadů pouze k účelným terénním úpravám a zároveň je podpořena skutečná recyklace těchto odpadů včetně jejich dalšího využití ke stavebním účelům.

Již od roku 2018 MŽP usměrnilo nakládání se stavebními a demoličními odpady Metodickým návodem pro řízení vzniku stavebních a demoličních odpadů a pro nakládání s nimi.

V praxi je také používán metodický návod MŽP z roku 2016 v oblasti nakládání s odpady z extrudovaného polystyrenu s obsahem HBCDD (hexabromcyklododekan - látka zpomalující hoření). HBCDD je zařazen mezi perzistentní organické znečišťující látky (POPs), které jsou škodlivé pro lidské zdraví a životní prostředí a od roku 2015 je používání této látky Evropskou komisí ve výrobcích již zakázáno. Odbor odpadů MŽP stanovil, že odpadní polystyren s obsahem HBCDD je nutno odstraňovat ve spalovnách nebezpečného odpadu.

Obaly

Odpady z obalů legislativně pokrývá zákon č. 477/2001 Sb., o obalech, který všem subjektům uvádějícím na trh či do oběhu obaly nebo balené výrobky mimo jiné ukládá plnit své povinnosti buď samostatně, nebo sdruženě prostřednictvím autorizované obalové společnosti EKO-KOM, a.s. Ve srovnání počtu zapojených klientů, plnících své povinnosti dané zákonem o obalech prostřednictvím autorizované obalové společnosti, nedošlo mezi roky 2019 a 2020 k žádné výrazné změně. V roce 2020 počet klientů zapojených do systému autorizované obalové společnosti EKO-KOM, a.s. dosáhl hodnoty 21 223 subjektů. Počet zapojených obcí do systému EKO-KOM se postupně navyšuje a v roce 2020 bylo do systému zapojeno již 6 160 obcí (z celkového počtu 6 258 obcí v ČR), ve kterých žije 10,6 mil. obyvatel (přes 99 % celé české populace). Všichni obyvatelé těchto obcí mají možnost třídit své odpady. Účast na třídění postupně narůstá, zejména díky dobré dostupnosti systému třídění a osvětě obyvatel. Podíl odpadů z obalů evidovaných v rámci systému EKO-KOM z celkového množství vzniklých obalových odpadů stále činí okolo 90 %.

Produkce odpadů z obalů v roce 2020 v ČR dosáhla 1 328,7 tis. t odpadů z obalů a v porovnání s rokem 2019 (1 334,4 tis. t) tak došlo k mírnému snížení o 0,5 %. Produkce odpadů z obalů měla dlouhodobě rostoucí trend, z poslední hodnoty zatím nelze usuzovat, zda dojde k jeho změně. Z hlediska materiálové struktury odpadů z obalů jsou v roce 2020 nejčastěji zastoupeny papírové či lepenkové obaly 41,3 %, následují plasty 20 %, sklo 16,7 % a dřevo 13,3 %.

Celkové množství využitých odpadů z obalů v ČR v roce 2019 činilo 1 007,3 tis. t, tj. 75,5 % z celkového množství vzniklých odpadů z obalů. **Cíl pro rok 2019 (70 %) byl splněn.**

Celkové množství využitých odpadů z obalů v ČR v roce 2020 činilo 1 027,7 tis. t, tj. 77,3 % z celkového množství vzniklých odpadů z obalů. **Cíl využití obalových odpadů pro rok 2020 (80 %) byl částečně plněn.**

Meziročně 2019-2020 vzrostlo množství využitých odpadů z obalů v ČR o 20,4 tis. t. V porovnání s nárůstem produkce odpadů z obalů v posledních letech je pozitivní, že dochází i ke zvyšování míry recyklovaných odpadů z obalů (Graf 4).

Recyklace odpadů z obalů je nejčastějším způsobem jejich využití. Meziročně 2019-2020 došlo k mírnému poklesu **množství recyklovaných odpadů z obalů** o 48,4 tis. t na celkových 902,3 tis. t v 2020 z 950,7 tis. t v 2019. **Podíl recyklovaných odpadů z obalů** z celkového množství vzniklých obalových odpadů byl **v roce 2020 - 67,9 %** a **cíl recyklace pro rok 2020 byl částečně plněn (70 %)**. V roce 2019 byl podíl recyklovaných odpadů z obalů z celkového množství vzniklých obalových odpadů 71,2 % a **cíl pro rok 2019 (65 %) byl splněn.**

V roce 2020 byla **recyklace papírových a lepenkových obalů** 87,5 % a v roce 2019 – 88,2 %. I přes malý meziroční pokles je **cíl (75 %) je splněn.**

V roce 2020 byla **recyklace plastových obalů** 41,8 % a v roce 2019 - 61 %. **Cíl (45 %) v roce 2019 byl plněn, ale cíl pro rok 2020 (50 %) byl jen částečně plněn.**

V roce 2020 **recyklace kovových obalů** vzrostla na 73,2 %, v roce 2019 byla 65 %. **Cíl (55 %) je splněn.**

V roce 2020 **recyklace skleněných obalů** byla 83,6 %, přičemž v roce 2019 byla 76,4 %. V roce 2019 byl **cíl těsně splněn** a v roce 2020 byl cíl (75 %) také splněn.

V roce 2020 **recyklace dřevěných obalů poklesla** na 34,8 %, v roce 2019 byla 42,3 %. **Cíl (15 %) je splněn.**

Cíle pro recyklaci a využití obalových odpadů podle materiálů byly v roce 2019 všechny **splněny**. V roce 2020 také **většina cílů podle materiálu plněna**, ovšem v roce 2020 byl cíl pro **recyklaci plastových obalů plněn částečně.**

Pro výpočet cílů recyklace obalů za rok 2020 byla použita nová metodika definovaná v prováděcím rozhodnutí Evropské komise 2019/665 a převzatá do vyhlášky č. 30/2021 Sb.

V roce 2019 byla úroveň **využití prodejních obalů určených spotřebiteli** 63,8 % a v roce 2020 novou metodikou 73,3 %. **Cíle (53 % (2019), 55 % (2020)) jsou splněny s předstihem.**

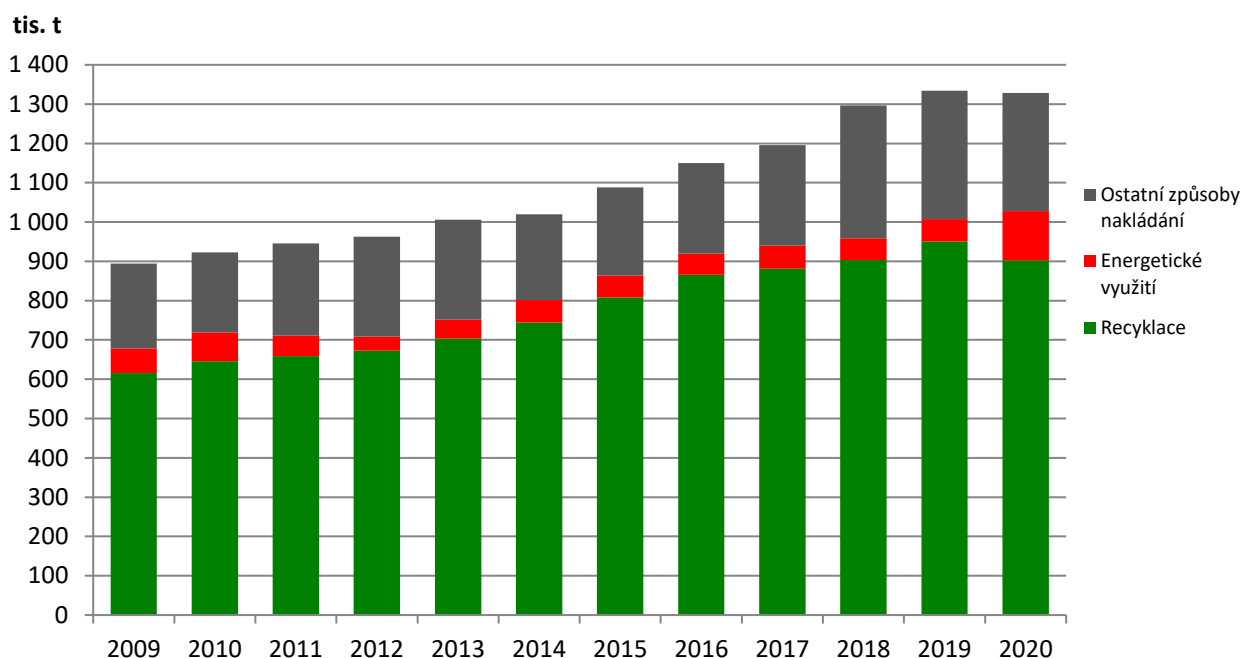
V roce 2019 byla úroveň **recyklace prodejních obalů určených spotřebiteli** 63,8 % a v roce 2020 novou metodikou 54,8 %. **Cíle (48 % (2019), 50 % (2020)) jsou splněny s předstihem.**

Energetické využití odpadů z obalů vzrostlo v roce 2020 na hodnotu 9,4 % z celkové produkce odpadů z obalů, v roce 2019 bylo 4,2 %. Meziročně 2019-2020 se množství energeticky využitých odpadů z obalů zvýšilo o 68,8 tis. t na celkových 125,4 tis. t.

V roce 2020 došlo k očekávanému poklesu většiny ukazatelů materiálového využití obalů v důsledku evropského sladění metodického přístupu k stanovení míry recyklace obalů (měřicí bod recyklace). Tato změna metodického přístupu se nejvíce projevila u plastů.

Z hlediska **prevence vzniku obalových odpadů** již v roce 2017 byla vydána novela zákona o obalech za účelem provedení směrnice (EU) 2015/720, která se týkala snižování spotřeby lehkých plastových nákupních tašek, zákon č. 149/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 477/2001 Sb., o obalech ve znění pozdějších předpisů. Byl zaveden zákaz bezplatného poskytování plastových odnosných tašek s výjimkou velmi lehkých plastových odnosných tašek, vstoupil v účinnost 1. ledna 2018. Podle této novely zákona každý prodejce stanoví cenu plastových odnosných tašek sám, musí však po spotřebiteli požadovat minimálně náhradu pořizovacích nákladů této tašky. Toto preventivní opatření se velmi dobře zavedlo do praxe.

Graf 4:
Využití obalových odpadů v ČR [tis. t], 2009-2020

Zdroj: ISOH, MŽP, CENIA

Vybrané výrobky

Odpady z vybraných výrobků (elektrická a elektronická zařízení, baterie a akumulátory, Vozidla s ukončenou životností (autovraky), pneumatiky) obsahují často takové komponenty, kdy se při nesprávném nakládání s nimi mohou uvolnit nebezpečné látky, dostat se do složek životního prostředí a ohrozit životní prostředí i zdraví lidí. Postupně se obsah nebezpečných látek ve výrobcích snižuje a také je třeba předcházet vzniku odpadů a správně s nimi nakládat.

Tato oblast je legislativně upravena a v letech 2019-2020 se připravovala nová právní úprava. Správné nakládání s těmito druhy odpadů a ochrana zdraví lidí a životního prostředí je tímto zajištěna.

Elektrozařízení a elektroodpady

Množství elektrozařízení uvedených na trh mezi roky 2019 a 2020 vrostlo o 11,4 % ze 236 tis. t v roce 2019 na 263 tis. t v roce 2020. Zpětný odběr elektrozařízení se vztahuje na vybraná použitá elektrozařízení pocházející z domácností, která se odevzdávají na místech zpětného odběru. Pro elektroodpad nepocházející z domácností, ale pocházející z elektrozařízení určených výhradně k profesionálnímu použití, výrobce elektrozařízení v letech 2019-2020 zajišťoval jeho oddělený sběr. Meziročně **zpětný odběr** elektrozařízení a oddělený sběr elektroodpadů **vzrostl** o 17 tis. t na 101,3 tis. t v roce 2019, v roce 2020 to bylo 118,3 tis. t. (Graf 5). Výrobci plní své zákonné povinnosti ve většině případů v rámci kolektivních systémů. **Úroveň zpětného odběru elektrozařízení a odděleného sběru elektroodpadů** v meziročním srovnání 2019-2020 se mírně zvýšila, v roce 2019 byla 54,2 % a v roce 2020 byla 57 %. **Cíl pro rok 2019 (> 55 %) byl plněn částečně. Cíl pro rok 2020 (> 60 %) byl plněn částečně.**

V roce 2019 bylo v ČR sebráno 9,5 kg/obyv. a v roce 2020 bylo sebráno 11,1 kg/obyv. odpadních elektrických a elektronických zařízení, čímž byl **cíl (> 5,5 kg/obyv.) splněn**. Meziročně došlo k navýšení o 1,6 kg/obyv. V posledních letech sledujeme pozitivní trend nárůstu zpětného odběru elektrozařízení a odděleného sběru elektroodpadů, tedy elektrozařízení s ukončenou životností nekončí v rozporu se zákonem o odpadech v odpadovém režimu jako kovový odpad. Zde se také pozitivně projevuje dřívější legislativní úprava výkupu kovových odpadů, podle které je odměna za výkup kovového odpadu vyplácena výlučně bezhotovostně. Místa zpětného odběru pro odpadní elektrozařízení se stále rozšiřují.

V důsledku právní úpravy došlo ke snížení počtu elektroskupin a zároveň došlo k přeskupení a akumulaci elektrovýrobků s rozdílnou životností, což zapříčinilo nárůst dosažených procent míry využití a recyklace u skupin výrobků již v roce 2019. Významné navýšení bylo zaznamenáno u všech elektroskupin i v roce 2020.

Elektroskupina č. 1 „Zařízení pro tepelnou výměnu“ - využití dosáhlo 92,1 % a byl **překročen** požadovaný **cíl využití (85 %)** o 7,1 %. Míra recyklace u této elektroskupiny s výsledkem 92 % **přesáhla** požadovaný **cíl recyklace (80 %)** o 12 %. V roce 2019 bylo využití 103,6 % a recyklace 99,4 %.

Elektroskupina č. 2 „Obrazovky, monitory a zařízení obsahující obrazovky o ploše větší než 100 cm²“ - využití dosáhlo 95,5 % a byl **překročen cíl využití (80 %)** o 15,5 %. Dále bylo dosaženo recyklace 95,4 % a byl **překročen požadovaný cíl recyklace (70 %)** o 25,4 %. V roce 2019 bylo využití 94,8 % a recyklace 94,2 %.

Elektro skupina č. 3 „Světelné zdroje“ - cíl je stanoven pro úroveň recyklace (tj. bez opětovného použití). Míra recyklace dosáhla 95,2 % a **přesáhla** o 15,2 % stanovený **cíl recyklace (80 %)**. V roce 2019 byla recyklace 88,3 %.

Elektro skupina č. 4 - vzhledem k tomu, že pro skupiny č. 4a a č. 4b není v zákoně v příloze č. 14, uvedena míra využití a míra recyklace samostatně, uvádí se skupina č. 4 „Velká zařízení, jejichž kterýkoli vnější rozměr přesahuje 50 cm“, jako celek. **Míra využití 87,7 % překročila** požadovaný **cíl využití (85 %)** o 2,7 % a **recyklace 87,4 % přesáhla cíl recyklace (80 %)** o 7,4 %. V roce 2019 bylo využití 93,7 % a recyklace 93,2 %.

Elektro skupina č. 5 „Malá zařízení, jejichž žádný rozměr nepřesahuje 50 cm“, zde bylo dosaženo **využití 89,4 %**, tj. o 14,4 % vyšší, než byl požadavek, **cíl využití (75 %) byl překročen**. Dále bylo dosaženo 83,1 % recyklace tj. o 28,1 % vyšší, než byl požadavek, **cíl recyklace (55 %) byl překročen**. V roce 2019 bylo využití 95,2 % a recyklace 85,7 %.

Elektro skupina č. 6 „Malá zařízení informačních technologií a telekomunikačních zařízení, jejichž žádný vnější rozměr nepřesahuje 50 cm“, zde bylo dosaženo **využití 89,5 %**, tj. o 14,5 % vyšší, než byl požadavek, **cíl využití (75 %) byl překročen**. Dále bylo dosaženo 87,1 % recyklace, tj. o 32,1 % vyšší, než byl požadavek, **cíl recyklace (55 %) byl překročen**. V roce 2019 bylo využití 85,5 % a recyklace 81,2 %.

ČR plnila v letech 2019 a 2020 všechny stanovené cíle využití, recyklace a opětovného použití ve všech skupinách elektrozařízení.

Tabulka 2: Využití ve skupinách elektrozařízení v roce 2019 a 2020

Skupina elektrozařízení	ROK 2019		ROK 2020		Cíle	
	Využití (%)	Recyklace a opětovné použití (%)	Využití (%)	Recyklace a opětovné použití (%)	Využití (%)	Recyklace a opětovné použití (%)
1.	103,6	99,4	92,1	92,00	85	80
2.	94,8	94,2	95,5	95,4	80	70
3.*	x	88,3	x	95,2	x	80
4a.**			x	x	x	x
4b.**			x	x	x	x
4.***	93,7	93,2	87,7	87,4	85	80
5.	95,2	85,7	89,4	83,1	75	55
6.	85,5	81,2	89,5	87,1	75	55

Zdroj: ISOH, MŽP, zpracovatel dat CENIA

Nejčastějším způsobem využití elektrozařízení a elektroodpadu v roce 2019 i 2020 bylo **materiálové využití**, které tvořilo 75 % v 2019 a 74 % v 2020 ze všech způsobů nakládání. Podíl energetického využití byl 2,6 % v 2019 a 1 % v 2020 a opětovného použití je stále poměrně malé 1 % v 2019 a 1,4 % v 2020. Mezi lety 2019-2020 zůstává podíl materiálového využití

stejný, ale množství materiálově využitých elektrozařízení vzrostlo o 8,4 tis.t na celkových 84,2 tis. t v roce 2020 ze 75,8 tis.t v 2019.

Přenosné baterie a akumulátory

U baterií rozlišujeme jednotlivé skupiny: přenosné (sk. 1), průmyslové (sk. 2) a automobilové (sk. 3) baterie a akumulátory. Největší pozornost je věnována přenosným bateriím a akumulátorům z důvodu největšího rizika, jelikož s ohledem na jejich malé rozměry jsou často odkládány do směsného komunálního odpadu.

Mezi lety 2019 a 2020 se množství výrobků uvedených na trh a množství zpětně odebraných výrobků téměř nezměnilo. V roce 2019 bylo uvedeno na trh 37,8 tis. t baterií a akumulátorů a zpětně odebráno 23,1 tis. t, v roce 2020 bylo na trh uvedeno 34,6 tis. t baterií a akumulátorů a zpětně odebráno 21,1 tis. t baterií a akumulátorů.

V roce 2019 bylo uvedeno na trh 4,3 tis. t přenosných baterií a akumulátorů, zpětně odebráno bylo 2 tis. t. V roce 2020 bylo uvedeno na trh 5 tis. t přenosných baterií a akumulátorů, zpětně odebráno bylo 2,2 tis. t (Graf 5).

Úroveň zpětného odběru a sběru přenosných baterií a akumulátorů v letech 2019–2020 velmi mírně poklesla o 0,8 % z 49,4 % v 2019 na 48,6 % v 2020. Přesto je nad hranicí plnění cíle (45 %). Je možno vyhodnotit, že povědomí o povinnostech zpětného odběru a rozšiřování sběrné sítě pro jejich sběr je již vysoké, přesto by mělo být dále posilováno. Stoupají i počty výrobců, kteří řádně plní zákonné povinnosti, zejména prostřednictvím kolektivních systémů. Jelikož meziroční rozdíl v procentuální úrovni sběru odpadních přenosných baterií byl pod 1 %, tak lze hodnotit, že **cíl pro zvyšování úrovně sběru odpadních přenosných baterií a akumulátorů byl plněn v roce 2019 i v roce 2020.**

Cíl pro přenosné baterie a akumulátory pro dosažení minimální úrovně zpětného odběru a sběru k roku 2016 (45 %) byl i v letech **2019 a 2020 splněn.**

Při **nakládání** se zpětně odebranými **přenosnými bateriemi a akumulátory** v roce 2019 i 2020 převažovalo jejich materiálové využití v ČR s podílem 51,3 % v roce 2020. Meziročně došlo k snížení o 6,3 %, v roce 2019 to bylo 57,6 %. Energeticky se nevyužívají. Vyváží se ke zpracování do zahraničí.

Recyklační procesy musí dosahovat dané recyklační účinnosti. V roce 2020 bylo dosaženo vysoké míry **recyklační účinnosti** u olovených akumulátorů (Pb) 83,9 %, u nikl-kadmiových baterií (Ni-Cd) baterií 90,7 %, u ostatních baterií a akumulátorů 75,8 %. V případě olovených baterií byla v roce 2019 recyklační účinnost 84,6 %, u nikl-kadmiových baterií a akumulátorů 89,3 % a u ostatních použitých baterií a akumulátorů 64,6 %. **U všech skupin baterií a akumulátorů byly cíle pro recyklační účinnost (Pb 65 %, Ni-Cd 75 %, ostatní 50 %) v letech 2019 a 2020 splněny.**

V letech 2019 a 2020 byl posílen dohled nad činností kolektivních systémů pro zpětný odběr přenosných baterií nebo akumulátorů a sběrem dat od výrobců průmyslových baterií a akumulátorů a autobaterií. MŽP metodicky vede povinné subjekty při plnění jejich povinností.

V letech 2019–2020 se postupně v ČR začíná rozšiřovat elektromobilita a vzhledem k jejímu dalšímu očekávanému rozvoji v ČR a EU vzniká zvýšená potřeba regulace pro baterie a akumulátory na bázi kovového lithia, které pomalu začínají na trhu převládat. Lithiové baterie a akumulátory vykazují zcela odlišné vlastnosti než baterie a akumulátory s dosud běžným chemismem (riziko vzniku požáru). V ČR pro baterie a akumulátory na bázi lithia chybí recyklační kapacity, a proto je prozatím jedinou alternativou jejich recyklace v zahraničí, což s sebou nese rizika spojená zejména s jejich přepravou a skladováním. V dalším období je třeba se touto otázkou dále zabývat a recyklační kapacity budovat v ČR.

Pneumatiky

V letech 2019–2020 stále panovala mezi výrobcí/dovozci pneumatik, kteří plní své povinnosti individuálně, tedy samostatně, organizačně a technicky na vlastní náklady, a kolektivním systémem významná nerovnováha. Tato nerovnováha byla zejména ještě v roce 2019 způsobena především legislativně nastavenou nízkou minimální úrovní zpětného odběru. Většina individuálně plnících povinných osob zpětně odebere stanovená procenta pneumatik z množství uvedeného v daném roce na trh a dále již z důvodu minimalizace nákladů spojených se zpětným odběrem pneumatiky nepřebírají. Míra zpětného odběru kolektivním systémem naopak v roce 2019 dosáhla téměř 90 % míry zpětného odběru. V roce 2020 se již situace mírně zlepšila díky stanovenému vyššímu cíli zpětného odběru.

Množství pneumatik uvedených na trh a množství zpětně odebraných pneumatik je stále do jisté míry podhodnoceno, přestože se již počet povinných osob zapsaných do Seznamu významně zvedl.

V letech 2019–2020 byla připravována nová právní úprava pro výrobky s ukončenou životností.

Množství pneumatik, na které se vztahuje zpětný odběr, dosahovalo 89,4 tis. t v roce 2020, v roce 2019 to bylo 94,7 tis. t.

V roce 2020 došlo k meziročnímu zvýšení množství **zpětně odebraných pneumatik** o 4,8 % na hodnotu 73,6 tis. t v roce 2020, v roce 2019 to bylo 70,2 tis. t (Graf 5). **Úroveň zpětného odběru pneumatik** meziročně 2019-2020 vzrostla o 8,2 % z 74,1 % v roce 2019 na 82,3 % v roce 2020. **Cíl sběru pneumatik pro rok 2019 (35 %) byl tedy výrazně překročen, cíl byl splněn. Cíl sběru pneumatik pro 2020 (80 %) byl splněn.**

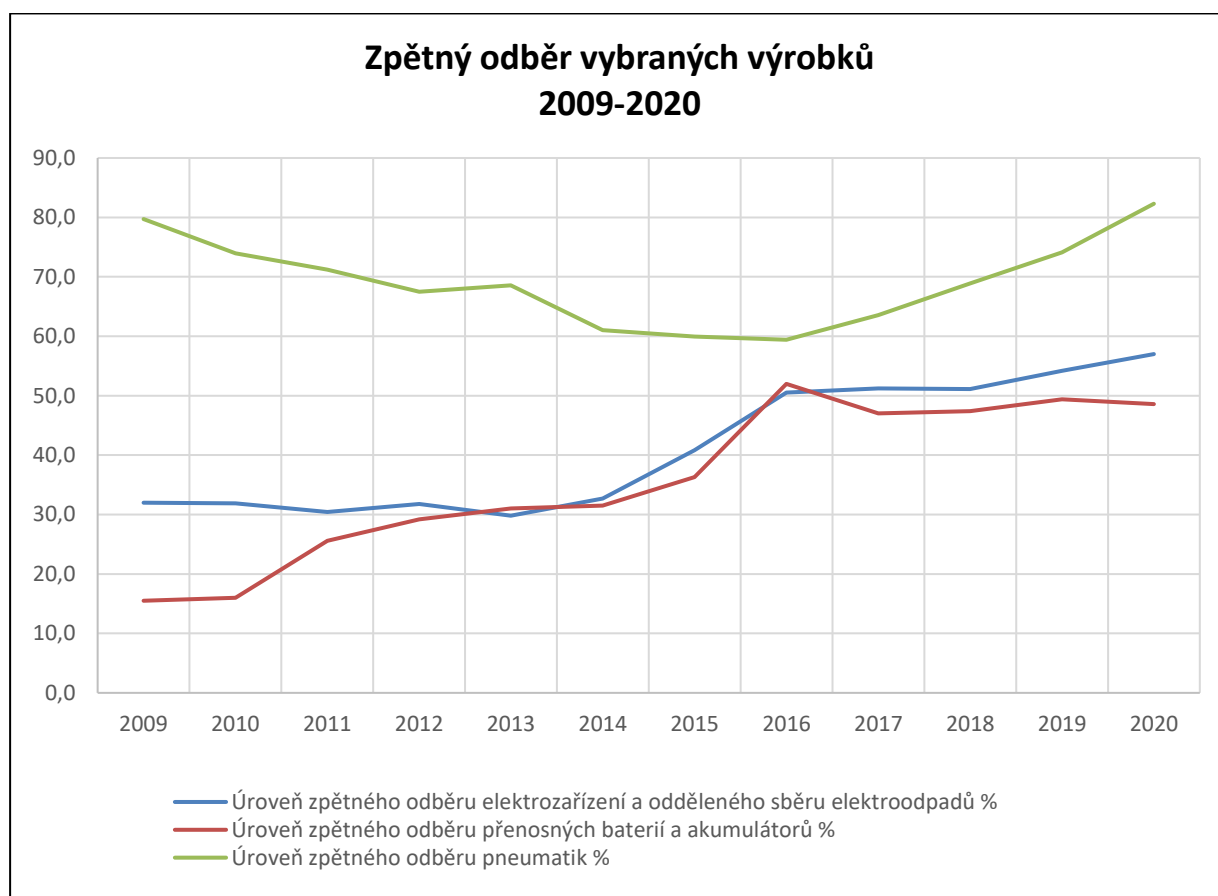
U pneumatik je převažujícím způsobem nakládání jejich **materiálové využití**. V roce 2019 bylo 50,7 %, meziročně vzrostlo o 11,5 % na 62,2 % v roce 2020. Meziročně vzrostlo o 10,7 tis. t na

celkových 45,6 tis. t v roce 2020. Energeticky bylo využíváno v roce 2019 – 47,8%. Meziročně došlo k poklesu o 11,8 % na 36 % v 2020. Opětovné použití bylo zaznamenáno pouze v malé míře 1,8 % v 2020 a 1,5 % v 2019. Postupně mírně narůstá opětovné použití pneumatik, což lze s ohledem na hierarchii nakládání s odpady označit jako pozitivní trend. Opětovné použití pneumatik je přesto stále nízké (cca 1300 t), ale protektorování pneumatik probíhá také mimo režim odpadů. Postupně dochází k odklonu od energetického využití směrem k materiálovému, což je také v souladu s hierarchií odpadového hospodářství a lze to označit za pozitivní trend.

Cíl na dosažení míry využití při zpracování odpadních pneumatik stanovený na rok 2020, a to 100 % využití odpadních pneumatik, byl v roce 2019 plněn na 100 % a v roce 2020 byl také splněn a dosáhl 100 %.

Graf 5:

Vývoj zpětného odběru vybraných výrobků v ČR [%], 2009–2020

Zdroj: ISOH, MŽP, 2020

Zpětný odběr pneumatik v letech 2019–2020 výrazně stoupá.

Úroveň zpětného odběru a odděleného sběru elektrozařízení a elektroodpadů v letech 2019–2020 mírně vzrůstá.

Zpětný odběr přenosných baterií a akumulátorů v letech 2019–2020 spíše stagnoval.

Vozidla s ukončenou životností (autovraky)

K hodnocení dat o vozidlech s ukončenou životností (autovracích) se využívá Modulu Autovraky Informačního systému odpadového hospodářství (dále jen „MA ISOH“), do kterého zadávají data přímo zpracovatelé autovraků. Na základě dat systému MA ISOH mezi lety 2019 a 2020 poklesl o 5 % počet zpracovaných autovraků na celkových 169,6 tis. kusů v roce 2020 (v roce 2019 to bylo 178,4 tis. kusů) (Graf 6). Průměrné stáří vozidel přijímaných do zařízení ke sběru a zpracování autovraků je v roce 2020 – 20,4 let.

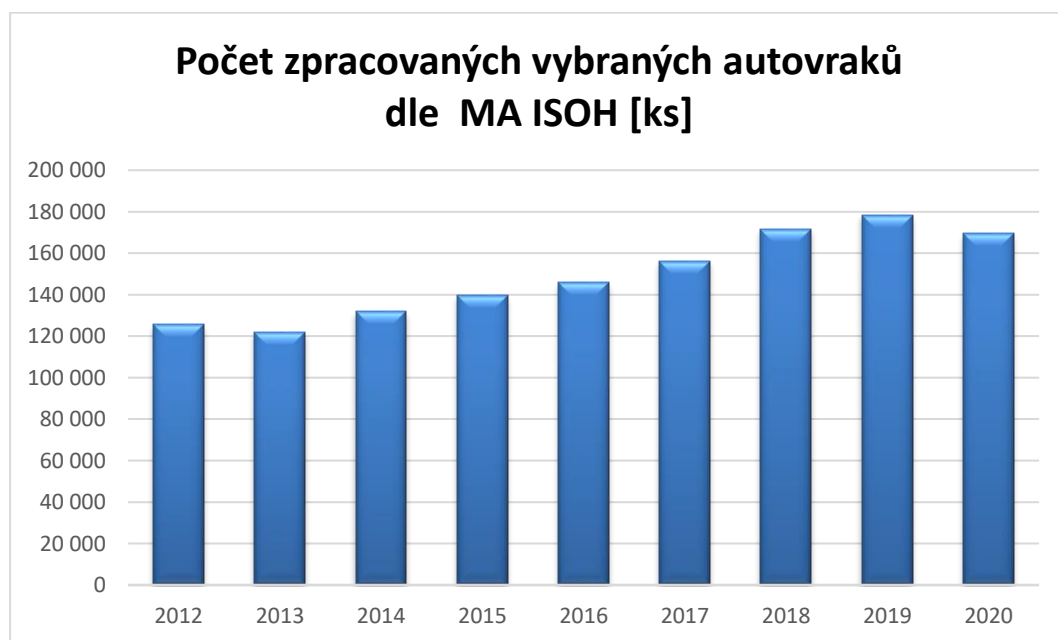
V roce 2019 bylo **opětovně použito a recyklováno** 91,8 % frakcí vzniklých zpracováním vybraných autovraků a v roce 2020 činilo opětovné použití a recyklace 90,2 %. **Cíl pro opětovné použití a recyklaci vybraných autovraků (85 %) byl splněn** pro oba sledované roky v 2019 i 2020.

V roce 2019 bylo **využito a opětovně použito** 95,8 % frakcí ze zpracovaných vybraných autovraků a v roce 2020 bylo využito a opětovně použito 95 % frakcí. **Cíl pro opětovné použití a využití vybraných autovraků (95 %) byl splněn** pro oba sledované roky (2019 i 2020).

V letech 2019 i 2020 bylo zpracovatelům umožněno zapojit se do „Programu na podporu systému nakládání s autovraky“, který je financován v rámci Národního programu Státního fondu životního prostředí České republiky (dále jen „SFŽP“). Tento program slouží k podpoře systému nakládání s vybranými autovraky prostřednictvím sítě schválených zpracovatelských zařízení. Výzvy jsou zaměřeny na materiálové nebo energetické využití odpadů vzniklých zpracováním autovraků (plastů, skla, pneumatik a textilu).

Graf 6:

Počet zpracovaných vybraných autovraků podle systému MA ISOH v ČR [ks], 2012–2020

Zdroj: MAISOH, MŽP

Další odpadové toky

Kaly z čistíren komunálních odpadních vod

Produkce kalu 19 08 05 z čistíren odpadních vod (dále jen „ČOV“) v roce 2020 byla 158 tis. tun, oproti roku 2019 mírně klesla (163 tis. tun). Nejčastějšími způsoby nakládání s kalem 19 08 05 z ČOV v ČR je kompostování a přímá aplikace na zemědělskou půdu, což v roce 2020 bylo 26 %. Zatím není kal 19 08 05 z ČOV nijak významně energeticky využíván, stále pohybuje okolo 2-3 % i v roce 2020.

Kompostování včetně čistírenských kalů bylo v roce 2020 upraveno vyhláškou č. 341/2008 Sb., o podrobnostech nakládání s biologicky rozložitelnými odpady, ve znění pozdějších předpisů. Ve formě kompostů je na základě stanovených kritérií účinnosti hygienizace a na základě zjištění kvality výstupu možné využít kal na zemědělskou půdu nebo k rekultivaci. Přímo aplikaci na zemědělskou půdu upravovala vyhláška č. 437/2016 Sb., o podmínkách použití upravených kalů na zemědělské půdě. V roce 2020 byla připravena nová vyhláška o podrobnostech nakládání s odpady. Legislativa dostatečně stanovuje kontrolní mechanismy pro zajištění kvality a bezpečnosti kalů. Vyhláška podporuje použití upravených kalů na zemědělské půdě tak, aby nebylo ohroženo lidské zdraví a životní prostředí.

V letech 2019 a 2020 probíhaly investice do hygienizačních jednotek, ale cesta termického zpracování kalů z ČOV není v současnosti příliš rozvinutá.

V příštích letech se bude třeba dále zaměřit na výzkum složení kalů a možnosti jejich využití. Počítáno je s podporou dalšího využívání čistírenských kalů z OPŽP 2014–2020.

Biologický odpad z kuchyní a stravoven a vedlejší produkty živočišného původu

Snižování množství biologicky rozložitelných odpadů z kuchyní a stravoven a vedlejších produktů živočišného původu ve smíšeném komunálním odpadu, které pocházejí z veřejných stravovacích zařízení a centrálních kuchyní se postupně děje díky plnění základních povinností platného zákona o odpadech. Všichni původci jsou povinni oddělovat využitelné odpady prostřednictvím jejich třídění. Přesto jsou stále rezervy v zajištění správného nakládání s těmito odpady. V první řadě se MŽP zaměřuje na předcházení vzniku těchto odpadů a osvětu. Na odborných konferencích a seminářích zdůrazňuje MŽP potřebu správně nakládat s těmito odpady. K informování jsou rovněž využívány v minulosti připravené metodické podklady MŽP a letáky pro původce odpadů.

Vyhláška č. 210/2018 Sb., kterou se změnila vyhláška č. 321/2014 Sb., o rozsahu a způsobu zajištění odděleného soustřeďování složek komunálních odpadů, zavedla pro obce povinnost od 1. ledna 2020 zajistit celoročně místa pro oddělené soustřeďování odpadních jedlých olejů a tuků. V důsledku této povinnosti a větší informovanosti o ní ze strany MŽP se již v roce 2020 dařilo také více zapojovat do obecních systémů i např. školní jídelny. V letech 2019-2020 došlo ke zvýšení sebraných a využitých odpadních jedlých olejů a tuků (12 tis. t) a ke snížení negativních účinků na lidské zdraví a životní prostředí.

V letech 2019 a 2020 se MŽP také zaměřilo na osvětu a zvýšení informovanosti o předcházení vzniku potravinových odpadů a správném nakládání s nimi. Tyto odpady se přesto stále objevují ve směsném komunálním odpadu.

Odpady ze zdravotnictví a veterinární péče

Produkce odpadů ze zdravotnictví a veterinární péče se dlouhodobě pohybovala okolo 45 tis. t. V roce 2019 produkce byla 45,3 tis. t a v roce 2020 činila 46,4 tis. t. Mírný nárůst produkce těchto odpadů v letech 2019-2020 je pravděpodobně způsoben pandemií COVID-19, jedná cca o 2 % zvýšení (cca 1 tis. tun). Jedná se zejména o odpad ze zdravotní péče vznikající v souvislosti s pandemií koronaviru. Většina těchto odpadů je z důvodu svých vlastností nebezpečných. V roce 2019 to bylo 36,3 tis. t a v roce 2020 – 37,9 tis. t. Na sběr a odstraňování nebezpečných odpadů ze zdravotnictví a veterinární péče jsou kladeny zvláštní požadavky s ohledem na prevenci infekce. Tyto odpady jsou odstraňovány zejména spalováním ve spalovnách nebezpečných odpadů cca 80 %, část odpadů je skládkována.

V roce 2019 a 2020 byla v praxi uplatňována již dříve zpracovaná „*Metodika pro nakládání s odpady ze zdravotnických, veterinárních a jim podobných zařízení*“. Metodika SZÚ umožnila správně postupovat při nakládání s odpady ze zdravotní a veterinární péče za účelem minimalizace zdravotních a ekologických rizik. MŽP společně s Ministerstvem zdravotnictví a Státním zdravotním ústavem šířilo v rámci odborných školení a webinářů povědomí o této metodice a správném přístupu k nakládání se zdravotnickými a veterinárními odpady.

V období 2019 a 2020 se připravovala zcela nová právní úprava, která mnohé z povinností doposud uvedených v metodickém pokynu k nakládání s odpady ze zdravotní a veterinární péče zakotvila do zákona a prováděcího předpisu.

Odpady železných a neželezných kovů

Produkce odpadů železných kovů se pohybuje okolo 4 milionů tun. V roce 2019 produkce byla 4,2 mil. t a v roce 2020 činila 4,0 mil. t. Meziročně se množství odpadů železných kovů mírně snížilo o 2 %. Většina produkce odpadů železných kovů je recyklována (okolo 75 %).

Produkce odpadů neželezných kovů se pohybuje okolo 260 tis. t. V roce 2019 produkce byla 260,8 tis. t a v roce 2020 činila 242,6 tis. t. Meziročně se množství odpadů neželezných kovů mírně snížilo o 7 %. Téměř všechny tyto odpady jsou recyklovány, hodnota dosahuje až 100 %.

V letech 2019 a 2020 bylo nadále úspěšně implementováno usnesení vlády č. 611 z roku 2015 a materiál „*Komplexní řešení problematiky negativních jevů při výkupu kovových odpadů v ČR*“, který připravilo MŽP ve spolupráci s dalšími resorty. Probíhaly bezhotovostní platby za výkup kovových odpadů, byl využíván Registr zařízení (zařízení pro sběr a výkup kovových odpadů) a ze strany ČIŽP probíhaly kontroly sběren odpadů. Na základě povinnosti dané vyhláškou č. 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady, se na určité kovové odpady uplatňuje identifikace odebíraných nebo vykupovaných odpadů a osob odevzdávajících takovýto odpad.

V letech 2019–2020 se nadále zlepšila kontrola výkupu kovových odpadů a zamezilo se trestné činnosti související s krádežemi kovových předmětů a jejich prodejem do zařízení ke sběru a výkupu odpadů. Kontroly zařízení pro sběr a výkup kovových odpadů jsou pravidelně zařazovány do plánu kontrolních činností ČIŽP.

Současně se v období 2019 a 2020 připravovala zcela nová právní úprava, která mnohé z povinností k zamezení krádeží kovů ještě více zpřísní a zakotví do zákona a prováděcího předpisu.

Odpadní oleje

Produkce odpadních olejů se dlouhodobě pohybuje okolo 39 tis. t. V roce 2019 byla produkce 40 tis. t a v roce 2020 poklesla na 30 tis. t. Meziročně se množství odpadních olejů významně snížilo, jedná se o pokles o 25 %. Většina odpadních olejů je materiálově využita, v roce 2019 to bylo 81 % a v roce 2020 až 65 %. Zbývající odpadní oleje jsou energeticky využívány, v roce 2019 to bylo 17 % a jen 7,3 % v roce 2020. Přesto se stále ještě vyskytuje nesprávné nakládání s odpadními oleji ohrožující zdraví lidí a životní prostředí např. nevhodné spalování v energetických zdrojích.

Kontroly zařízení pro nakládání s odpadními oleji jsou pravidelně zařazovány do plánu kontrolních činností ČIŽP.

V období 2019 a 2020 se připravovala zcela nová právní úprava, která klade ještě větší důraz na zamezení nevhodného mísení odpadních olejů a bude oleje směřovat zejména do regenerace.

Odpady s obsahem azbestu

Produkce odpadů s obsahem azbestu se v letech 2019-2020 významně zvýšila oproti dosavadní produkci v posledních letech, která se pohybovala okolo 35 tis. t. V roce 2019 byla produkce odpadu s obsahem azbestu 46,5 tis. t a v roce 2020 dosáhla až 69,8 tis. tun, což lze přikládat i osvětě v oblasti těchto odpadů. Všechny tyto odpady jsou bezpečně odstraněny uložením na skládky. MŽP ve spolupráci s Ministerstvem pro místní rozvoj a Ministerstvem zdravotnictví vypracovalo postup pro stavební úřady, jak v rámci povolování stavebních úprav, nástavby nebo přístavby a povolování odstraňování staveb ovlivnit žádoucím způsobem manipulaci s odpady z azbestu. „*Metodický návod pro řízení vzniku odpadů s obsahem azbestu při provádění a odstraňování staveb a pro nakládání s nimi*“ byl vydán v lednu 2018 za účelem zajištění správného nakládání se stavebními materiály a odpady s obsahem azbestu. Popisuje kompetence a povinnosti jednotlivých orgánů státní správy v rámci nakládání se stavebními materiály, které obsahují azbest a následně se stavebními a demoličními odpady s obsahem azbestu. Aplikace návodu v praxi vede k minimalizaci zdravotních rizik při nakládání se stavebními materiály a stavebními a demoličními odpady s obsahem azbestu. Předmětem tohoto metodického návodu jsou doporučené postupy, které pokud budou při přípravě

dokumentace staveb a jejich provádění odpovědnými osobami (projektantem, autorizovaným inspektorem, stavebníkem, stavbyvedoucím a stavebním dozorem) dodržovány, směřují k vysoké úrovni ochrany zdraví lidí při nakládání s odpady s obsahem azbestu a ke snížení rizika znečišťování nebo ohrožení životního prostředí.

Dle vyhlášky č. 294/2005 Sb., je možné ukládat odpady s obsahem azbestu na skládkách kategorie S-OO, za dodržení platných právních předpisů. Fyzické osoby jsou tak zproštěny od placení poplatku za ukládání nebezpečného odpadu na skládku a platí pouze poplatek za skládkování jako ostatního odpadu, toto opatření významně přispívá k ochraně zdraví lidí a životního prostředí. Se zachováním takového principu počítá i připravovaná nová právní úprava.

Odpady a zařízení s obsahem polychlorovaných bifenyly (PCB)

V ČR byl v souladu se směrnicí 96/59/EC o odstraňování polychlorovaných bifenyly a polychlorovaných terfenyly (PCB/PCT) prováděn monitoring a reporting počtu zařízení obsahujících PCB. Počet provozovaných zařízení s možným obsahem PCB k 31. 12. 2019 byl 18 967 ks. Počet provozovaných zařízení s možným obsahem PCB k 31. 12. 2020 byl 17 635 ks. Došlo k poklesu, přesto je počet těchto zařízení vysoký. Zařízení postupně dosluhují a provozovatelé těchto zařízení jsou povinni změny ve skutečnostech ohlásit MŽP.

Odpady s obsahem perzistentních organických látek (POPs)

Ke zvyšování povědomí o perzistentních organických znečišťujících látkách a jejich účincích na lidské zdraví a životní prostředí přispívá svou činností v rámci spolupráce s MŽP **Národní centrum pro toxické látky**, které je součástí **Centra pro výzkum toxických látek v prostředí (RECETOX) Masarykovy univerzity v Brně**. V letech 2019 a 2020 provádělo Národní centrum řadu **osvětových aktivit** s tematikou dotýkající se POPs, mezi nimiž byly:

- Cílené přednášky pro SŠ zejména na téma mikroplasty v prostředí.
- Noc vědců - popularizace tématu recyklace odpadů a jejich důsledky.
- Přírodovědné soutěže - N-Trophy, Vibuch a IBIS.
- Letní kempy pro talentované středoškoláky zaměřené na oběh/osud látek v prostředí.
- Pořádání mezinárodní letní školy, workshopů a seminářů na národní i mezinárodní úrovni.
- Příspěvky na konferencích a veletrzích - Konference Ovzduší 2019, Brněnské dny pro zdraví.
- Exkurze v rámci výukového semináře - podniková ekologie Cementárny Mokrá a odpadové hospodářství - Spalovny a sběrné dvory.
- Výuka na VŠ a semináře s tematikou Životní prostředí a zdraví – Environmentální politiky, strategie a nástroje a případové studie a další.

V letech 2019-2020 Národní centrum pro toxické látky realizovalo následující **4 projekty** (2 národní a 2 mezinárodní) týkající se perzistentních organických polutantů:

- Nové organické polutanty vznikající z recyklace organických odpadů z domácností, zemědělství, rybolovu a riziko pro člověka (Projekt Novel organic pollutants from recycling of organic waste as risk factors for human exposure (ES577371), který zahrnuje: - charakterizace zdrojů, - procesy rozptylu a expozice novým organickým polutantům z různých organických odpadů pocházejících z domácností, zemědělství, rybolovu, čištění odpadních vod, - rozsah expozice zvířat a lidí, - šíření látek v životním prostředí.
- Směsi aditiv ze zvětralých mikroplastů a jejich účinky na sladkovodní organismy.
- Synergising International Research Studies into the Environmental Fate and Behaviour of Toxic Organic Chemicals in the Waste Stream.
- *Hermetia illucens* a zpracování hnoje zaměřené osud veterinárních antibiotik, jejich degradačních produktů a genů antibiotické rezistence (GJ19-11782Y).

V návaznosti na požadavky nařízení (EU) 2019/1021 o POPs jsou sledovány parametry popílků ze spaloven nebezpečných odpadů při skládkování. ČIŽP každý rok provádí kontroly skládek nebezpečných odpadů. Je používána stabilizace/solidifikace popílků ze spalování nebezpečných odpadů.

V roce 2020 byla připravována nová vyhláška o podrobnostech nakládání s odpady, která stanoví technické požadavky pro nakládání s odpady POPs a také zavádí ohlašovací povinnosti k POPs v odpadech.

Odpady s obsahem přírodních radionuklidů

V současnosti nakládání s těmito odpady podléhá atomovému zákonu a zajištěna plná ochrana lidského zdraví a životního prostředí. Pokud odpad nesplní podmínky stanovené tímto zákonem pro uvolňování radioaktivní látky z pracoviště, jedná se o radioaktivní odpad, který je vyloučený z působnosti zákona o odpadech, a s tímto nakládáno podle atomového zákona. Pokud splní podmínky pro uvolnění, pak je s nimi nakládáno plně v režimu zákona o odpadech.

Přeshraniční přeprava

Přeshraniční přeprava se řídí Nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1013/2006 o přepravě odpadů. MŽP vykonává funkci příslušného orgánu pro přeshraniční přepravu odpadů. Rozhodnutí o souhlasu nebo námitce k přeshraniční přepravě odpadů vydává MŽP ve správním řízení. Přeshraniční přeprava odpadů do ČR je povolována jen za účelem využití v zařízeních, která jsou provozována na základě souhlasů nebo povolení vydaných podle zákona o odpadech případně zákona o integrované prevenci. Obdobná hlediska jsou

uplatňována při přeshraniční přepravě odpadů z ČR, posouzení konkrétního záměru je zde ovšem především na úřadu země určení. **Cíl je plněn.**

V letech 2019 a 2020 se postupovalo podle schváleného Plánu kontrol přepravy odpadů. Plán kontrol byl revidován v r. 2019 a vztahuje se na období 2020–2022. Tříletý Plán kontrol přeprav odpadů kromě kontrolní činnosti všech orgánů, které mají kontrolní pravomoc v oblasti přeshraniční přepravy odpadů, je zaměřen i na zvýšení povědomí ostatních subjektů zapojených do přeshraniční přepravy odpadů. MŽP a kontrolní orgány (ČIŽP a Celní správa) navzájem trvale spolupracují v rámci ČR i s orgány sousedních států při předcházení, odhalování a postihování nedovolené přepravy odpadů.

Kontrola přeshraniční přepravy probíhá průběžně, ve spolupráci ČIŽP a orgánů Celní správy České republiky.

V roce 2019 bylo provedeno 1577 kontrol vozidel a zjištěno 60 předpokládaných nedovolených přeprav v rámci kontrol, 16 kontrol během celního řízení a zjištěno 4 porušení, 69 kontrol v provozovnách a zjištěno 23 porušení.

V roce 2020 bylo provedeno 1177 kontrol vozidel a zjištěno 74 předpokládaných nedovolených přeprav v rámci kontrol, 15 kontrol během celního řízení a zjištěno 2 porušení, 56 kontrol v provozovnách a zjištěno 21 porušení.

Změny legislativy a nová legislativa odpadového hospodářství

- Zákon č. 45/2019 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím nařízení Evropského parlamentu a Rady o rtuti (novela zákona o odpadech)
- Vyhláška č. 200/2019 Sb., kterou se mění vyhláška č. 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady, ve znění pozdějších předpisů, a vyhláška č. 294/2005 Sb., o podmínkách ukládání odpadů na skládky a jejich využívání na povrchu terénu a změně vyhlášky č. 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady, ve znění pozdějších předpisů
- Vyhláška č. 199/2019 Sb., kterou se mění vyhláška č. 94/2016 Sb., o hodnocení nebezpečných vlastností odpadů
- Zákon č. 541/2020 Sb., o odpadech
- Zákon č. 542/2020 Sb., o výrobcích s ukončenou životností
- Zákon č. 543/2020 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o odpadech a zákona o výrobcích s ukončenou životností
- Novela zákona č. 477/2001 Sb., o obalech
- Novela zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích
- Návrh zákona o omezení dopadu vybraných plastových výrobků na životní prostředí
- Návrh zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o omezení dopadu vybraných plastových výrobků na životní prostředí

- V roce 2020 také probíhala příprava prováděcích předpisů k novému zákonu o odpadech, zákonu o výrobcích s ukončenou životností a novele zákona o obalech

V roce 2019 MŽP připravilo nový zákon o omezení dopadu vybraných plastových výrobků na životní prostředí a o změně některých zákonů, který transponuje požadavky směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/904 o omezení dopadu některých plastových výrobků na životní prostředí. Návrh zákona byl předložen v listopadu 2020 ke schválení vládě ČR a následně do Poslanecké sněmovny.

Strategie k podpoře oběhového hospodářství – Strategický rámec oběhového hospodářství v ČR „Cirkulární Česko 2040“

Příprava strategického rámce Cirkulární Česko 2040 byla zahájena na konci roku 2018. V lednu 2019 byla ustanovena pracovní skupina pro přípravu strategického rámce složená ze zástupců státní správy, průmyslových svazů a asociací, vysokých škol a nestátních neziskových organizací. První jednání pracovní skupiny se uskutečnilo v březnu 2019.

V říjnu 2019 byl zahájen projekt k přípravě strategie oběhového hospodářství ČR financovaný z unijního Programu na podporu strukturálních reforem (SRSP), v rámci, kterého byla do přípravy strategického rámce zapojena také Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj (OECD). V návaznosti na to se 11. října 2019 uskutečnilo jednání s OECD a členy pracovní skupiny a dalších zainteresovaných subjektů k přípravě strategického rámce. Další jednání s OECD se uskutečnilo v březnu 2020.

Během roku 2020 OECD vypracovala dvě zprávy, které sloužily jako podklad pro vypracování samotného strategického rámce - Analýza prioritních oblastí a identifikace klíčových politických opatření pro nový národní strategický rámec oběhového hospodářství „Cirkulární Česko 2040“ (říjen 2020) a Zpráva obsahující prvky vnitrostátního strategického rámce oběhového hospodářství České republiky (prosinec 2020). Zároveň byla v průběhu roku 2020 zpracována analytická část dokumentu.

Dokument analyzuje stávající situaci, definuje priority České republiky v oblasti oběhového hospodářství, formuluje jednotlivé cíle v rámci těchto priorit a určuje, jakými opatřeními a nástroji jich ČR má dosáhnout. Přijetí dokumentu se očekává koncem roku 2021.

Opatření vedoucí k podpoře vyšších úrovní hierarchie nakládání s odpady a oběhovému hospodářství jsou, a i nadále budou financovány z prostředků strukturálních fondů.

Celým dokumentem Cirkulární Česko 2040 se prolíná potřeba posílení předcházení vzniku odpadů, jelikož se jedná o nejvyšší stupeň hierarchie nakládání s odpady a je tak nedílnou součástí oběhového hospodářství. Předcházet vzniku odpadu a zásadně ovlivnit oběhové hospodářství mohou zákazníci, ale také sektor odpadového hospodářství se musí zaměřit na předcházení vzniku odpadů a zvyšování recyklace. Předcházení vzniku odpadu se tak ve strategickém rámci Cirkulární Česko 2040 nejvíce věnují prioritní oblasti produkty a design, bioekonomika a potraviny, spotřeba a spotřebitelé, odpadové hospodářství a vzdělávání

a znalosti, v rámci kterých jsou navrženy zásady a opatření k podpoře předcházení vzniku odpadů, jako je například podpora předcházení vzniku odpadů v rámci spotřeby výrobků nebo podpora informovanost obyvatel o předcházení vzniku odpadu a o správném nakládání s odpady.

Koncept cirkulární ekonomiky se také postupně rozvíjí v jednotlivých krajích. Nejdále je v tomto ohledu prozatím **hlavní město Praha**, které v roce 2019 dokončilo cirkulární sken.

Projekt Cirkulární sken Praha měl za úkol podrobně zanalyzovat materiálové toky hlavního města a najít řešení, která posílí soběstačnost města a zároveň naplní vizi přechodu města na cirkulární ekonomiku. Cirkulární sken byl součástí projektu “ODPAD ZDROJEM”, jehož realizátorem je BIC Brno ve spolupráci s Institutem Cirkulární Ekonomiky a byl spolufinancován se státní podporou Technologické agentury ČR v rámci Programu ÉTA. Cirkulární sken nejdříve identifikoval důležité oblasti Prahy z hlediska ekonomických a environmentálních dopadů. Následně byla provedena analýza materiálových toků ve vybraných sektorech a bylo navrženo více než 20 „cirkulárních strategií“, z níž byly vybrány tři nejzajímavější pilotní projekty. Tyto hlavní město zahrnuje do svých plánů a začne aktivně pracovat na jejich realizaci.

Jihomoravský kraj pak například provozuje **webový portál oběhového hospodářství jihomoravského kraje** (<http://obhjm.kc.cz/#>). Webový portál je výstupem projektu “Analýza potenciálu Jihomoravského kraje ve vztahu k oběhovému hospodářství” (č. TL0100305), který spravuje Ekonomicko-správní fakulta Masarykovy univerzity. Projekt byl zahájen 1. 3. 2018 a ukončen 31. 12. 2020. Jeho aplikačním garantem byl Jihomoravský kraj. V rámci projektu byly například zpracovány studie Analýza potenciálu Jihomoravského kraje ve vztahu k oběhovému hospodářství v závislosti na charakteristikách kraje a Analýza potenciálu oběhového hospodářství a koncepce plánu oběhového hospodářství vybraných měst Jihomoravského kraje

V **Pardubickém kraji** je aktivní **Regionální rozvojová agentura Pardubického kraje**, která je zapojena do **projektu CONDEREFF** (Construction & demolition waste management policies for improved resource efficiency). Projekt je spolufinancovaný z prostředků Evropské unie v rámci Programu Interreg Europe a je zaměřen na stávající praxi nakládání se stavebními a demoličními odpady, jejich skladování a další možné využití. Projekt umožní zlepšit využitelnost stavebního a demoličního odpadu a podpoří poptávku po takovém druhu odpadu jako znovu využitelném stavebním materiálu a podpoří tak rozvoj oběhového hospodářství v Pardubickém kraji. Na téma cirkulární ekonomiky pak Regionální rozvojová agentura Pardubického kraje řada uspořádala například **webinář Cirkulární ekonomika pro firmy**.

V **kraji Vysočina** byl na počátku roku 2020 zahájen **projekt „Circular economy of waste“ (CEWA)** v rámci Programu Interreg Europe. Vedoucím partnerem projektu je Energetická agentura Vysočiny a strategickými partnery jsou Jihomoravský kraj, Kraj Vysočina a Úřad spolkové vlády Horního Rakouska. Hlavním cílem projektu CEWA je inovativní přístup v systému nakládání s odpady s důrazem na aplikovatelnost v příhraničních českých

i rakouských regionech. Tento přístup spočívá v nalezení optimálních postupů pro minimalizaci množství odpadů a pro maximalizaci využití odpadů na základě principů cirkulární ekonomiky. V **Moravskoslezském kraji** funguje **Moravskoslezské inovační centrum Ostrava, a.s.**, které se zabývá mimo jiné také projekty zaměřenými na oběhové hospodářství.

Řada dalších krajů se pak v letech 2019 a 2020 zaměřila zejména na **vzdělávání a osvětu v oblasti cirkulární ekonomiky**. Lze zmínit například **seminář na téma oběhové hospodářství/cirkulární ekonomika a odpadové hospodářství**, využití velkých dat, který se konal jako součást cyklu seminářů v oblasti inovativních řešení v únoru 2019 v rámci vzdělávání KS MAS Středočeského kraje. V Jihomoravském kraji funguje **Cirkulární akademie JIC**, neboli vzdělávání firmy JIC Brno na téma cirkulární ekonomiky. V **Královéhradeckém kraji** se v říjnu 2020 uskutečnil **workshop Cirkulární ekonomika pro města a obce Královéhradecka**. V Libereckém kraji pak v listopadu 2020 **konference Cirkulární ekonomika, šance pro Liberecký kraj**.

Omezení odkládání odpadů mimo místa k tomu určená a zajištění správného nakládání s odpady odloženými mimo místa k tomu určená a s odpady, jejichž vlastník není znám nebo zanikl

V novém zákoně o odpadech je zavedena povinnost původce odpadů nebo provozovatele zařízení odstranit odpady shromážděné v provozovně nebo zařízení v případě ukončení provozu provozovny nebo zařízení a dále přenos odpovědnosti za tyto odpady na každého dalšího vlastníka provozovny nebo zařízení.

Zákon obsahuje rovněž řešení nakládání s odpady, které jsou soustředěny mimo místa k tomu určená. Každý vlastník odpadu má povinnost předat nelegálně soustředěný odpad do zařízení určeného k nakládání s odpady, a to i v případě, že takovou situaci nezpůsobil. Pokud se vlastník pozemku dozví o nelegálně soustředěném odpadu na svém pozemku, je povinen oznámit tuto skutečnost bez zbytečného odkladu obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, v jehož správním obvodu je odpad soustředěn. Tento úřad se následně pokusí zjistit osobu, která odpad v daném místě soustředila, a stanoví této osobě lhůtu k odklizení odpadu. Pokud totožnost takové osoby nezjistí nebo taková osoba zemřela nebo zanikla, aniž by její povinnosti ve vztahu k tomuto odpadu přešly na jinou osobu, vyzve obecní úřad obce s rozšířenou působností vlastníka pozemku k odklizení odpadu a jeho předání do zařízení určeného pro nakládání s odpady. Obecní úřad obce s rozšířenou působností může vlastníkovvi poskytnout při odklizení a předání součinnost. Pokud vlastník pozemku nezajistí odklizení odpadu a předání odpadu do zařízení určeného pro nakládání s odpady, může obecní úřad obce s rozšířenou působností uložit vlastníkovvi pozemku, aby na vlastní náklady zabezpečil místo, kde se nachází nelegálně soustředěný odpad, proti dalšímu návozu odpadu. Tuto povinnost nemusí vlastník pozemku splnit, pokud odpad na vlastní náklady předá do zařízení určeného pro nakládání s odpady do 30 dnů ode dne nabytí právní moci rozhodnutí, kterým je mu taková povinnost uložena. Obecní úřad bude moci v případě nečinnosti vlastníka

pozemku na vlastní náklady zabezpečit odpad, který ohrožuje životní prostředí, před únikem škodlivin do okolního prostředí, nebo nelegálně soustředěný odpad odklidit a předat do zařízení určeného pro nakládání s odpady. Vlastník pozemku bude povinen strpět na svém pozemku činnost osob provádějících zabezpečení nebo odklizení odpadu.

V roce 2020 se zvažovala podpora z NPŽP na odstraňování takových černých skládek.

Staré zátěže

Staré ekologické zátěže jsou projevem negativních důsledků hospodářské činnosti. Představují závažnou kontaminaci horninového prostředí, podzemních i povrchových vod, zemin nebo stavebních konstrukcí, ke které došlo nevhodným nakládáním s nebezpečnými látkami v minulosti (před rokem 1989), a která ohrožuje zdraví lidí a životní prostředí. Rozsáhlý výskyt starých ekologických zátěží na území ČR je jedním z historických pozůstatků minulé doby. Pro evidenci informací o kontaminovaných a potenciálně kontaminovaných místech je používána databáze **Systém evidence kontaminovaných míst (SEKM)**. Tento systém ovšem neposkytuje přehled o celkovém počtu kontaminovaných nebo potenciálně kontaminovaných míst na území ČR. S pomocí druhé etapy (2018–2021) Národní inventarizace kontaminovaných míst (NIKM) bude databáze SEKM doplněna aktuálními informacemi a umožní získat ucelenou informaci o počtu a rizikovosti starých ekologických zátěží na území ČR.

V současnosti stále probíhají **rekultivace a sanace dotčených lokalit**. Celkový počet starých ekologických zátěží na území ČR není znám. Přírůstková databáze SEKM v roce 2020 obsahovala 11 036 lokalit.

Nejvíce lokalit starých ekologických zátěží evidovaných v SEKM se nachází v krajích Středočeském, Olomouckém a Hl. m. Praha. Většinou se jedná o bývalé průmyslové objekty. Lokality se průběžně mapují a inventarizují, hlavně z důvodu jejich následné sanace, pomocí níž lze snižovat jejich počet a možná rizika pro ekosystémy i lidské zdraví. V období 2010–2019 byly při splnění podmínek nápravných opatření ukončeny sanace 590 lokalit starých ekologických zátěží (z toho v roce 2019 celkem 221 lokalit) a dalších 89 nápravných opatření bylo ukončeno v nevyhovujícím stavu (z toho v roce 2019 celkem 27 lokalit).

Sanace kontaminovaných a rizikových lokalit má přispívat ke snižování zdravotních rizik. Sanace starých ekologických zátěží v ČR jsou financovány zejména z prostředků MF ČR (tzv. „Ekologické smlouvy“), z finančních prostředků jednotlivých resortů a rovněž z evropských fondů čerpaných prostřednictvím operačních programů, především pak z Operačního programu Životní prostředí. Celkové náklady představovaly v rámci 6. výzvy pro specifický cíl 3.4, resp. 99. výzvy z Operačního programu Životní prostředí (srpen–říjen 2019) 687 mil. Kč. V roce 2020 však nebyla pro specifický cíl 3.4 Operačního programu Životní prostředí vyhlášena žádná výzva.

Počet lokalit starých ekologických zátěží s ukončenou sanací v ČR lze, alespoň částečně, hodnotit na základě dat evidovaných v databázi SEKM. Databáze SEKM však nezahrnuje informace o nápravných opatřeních krajů, SFŽP a dalších resortů, a neeviduje ani soukromé investice, tudíž není úplná.

Za období 2010–2020 byly při splnění podmínek nápravných opatření ukončeny sanace 1 027 lokalit starých ekologických zátěží, přičemž v roce 2020 byly ukončeny sanace 437 lokalit. I přes nespornou prospěšnost a značný rozsah již provedených nápravných opatření zůstává v ČR stále velké množství (řádově tisíce) starých ekologických zátěží.

Národní program Životní prostředí (NPŽP)

Prioritní oblast 3. Odpady, staré zátěže, environmentální rizika

Podoblast 3: Odstranění a rekultivace nelegálních skladů odpadů a sanace havarijních stavů, které představují akutní riziko pro životní prostředí

Cíle: Odstranění a rekultivace nelegálních skladů odpadů a závadných látek.

Podporovaná aktivita: 3.3.B – Odstraňování nelegálních skladů odpadů

Cíle: Řešení starých ekologických zátěží, představujících riziko pro lidské zdraví, přičemž původce znečištění neexistuje nebo není znám.

Podporovaná aktivita: 3.3.E – Sanace havarijních stavů a sanace starých ekologických zátěží

Cíle: Podpořit správné nakládání s vozidly s ukončenou životností v celém řetězci, ve kterém je s nimi nakládáno.

Podporovaná aktivita: 3.2.A – Rozvoj systémů pro zvyšování materiálového i celkového využívání autovraků

Tabulka 3: Podpořené projekty za roky 2015 a 2016

Rok	Program	Název	Opatření	Celková podpora (v tis. Kč)	Půjčka (v tis. Kč)	Dotace (v tis. Kč)
2015	3.3.B	Jihočeský kraj	Odstranění ilegálního skladu odpadů po společnosti Profiakont s.r.o. v k.ú. Hůry	6 421	0	6 421
2015	3.3.E	Město Lovosice	Zabezpečení, odstranění a sanace rizikových odpadů v areálu bývalé olejny v Lovosicích	1 898	0	1 898
2015	3.3.E	Liberecký kraj	Odstranění ilegálního návozu odpadů z lokality Arnoltice - sanace ekologické zátěže	6 349	0	6 349
2015	3.3.E	Pardubický kraj	Zajištění a odstranění odpadů v areálu bývalého závodu Vlněna Brněnec - Vitka Brněnec	757	0	757

2015	3.3.E	Pardubický kraj	Odstranění skládky pneumatik v obci Bor u Skutče	19 525	0	19 525
2016	3.3.B	Město Železný Brod	Odstranění odpadů z nelegálního skladu Pěňčín - sanace ekologické zátěže	3 160	0	3 160
2016	3.3.B	Městys Lhenice	Odstranění pevných a kapalných odpadů z bývalého areálu ACHP Lhenice - 1. etapa	24 579	4 916	19 664

Zdroj: MŽP, SFŽP 2017

Tabulka 4: Podpořené projekty za roky 2017 a 2018

Rok	Program	Název	Opatření	Celková podpora (v tis. Kč)	Půjčka (v tis. Kč)	Dotace (v tis. Kč)
2017	3.3.B	Město Buštěhrad	Odstranění nelegálního skladu odpadů Buštěhrad	8 304		8 304
2017	3.3.B	Ústecký kraj	SEZ – silážní žlaby Hrobce Rohatce	3 605		3 605
2017	3.3.B	Moravskoslezský kraj	Odstranění materiálů ze sanace lagun Ostramo uložených v lokalitě Vratimov	32 085		32 085
2017	3.3.B	Liberecký kraj	Odstranění nebezpečných odpadů s obsahem PCB v obci Dubá - Nový Bernštejn - sanace staré ekologické zátěže	2 024		2 024
2018	3.3.B	Plzeňský kraj	Chodová Planá – odstranění skládky pneumatik	1 158		1 158
2018	3.3.B	Obec Vitice	Vitice, likvidace nelegální skládky nebezpečného odpadu - tavírenských solí	8 144		8 144

Zdroj: MŽP, SFŽP 2019

Tabulka 5: Podpořené projekty za roky 2019 a 2020

Rok	Program	Název výzvy	Celková alokace (v Kč)	Proplacená podpora (SFŽP) (v Kč)
2019	3.2.A	Ekologická likvidace autovraků	60 mil. Kč	52 800
2019	3.2.A	Ekologická likvidace autovraků	50 mil. Kč	21 675 900
2020	3.2.A	Ekologická likvidace autovraků	50 mil. Kč	32 600 584

Zdroj: MŽP, SFŽP 2021

Operační program Životní prostředí (OPŽP)

K naplňování opatření a cílů POH ČR v období 2015–2020 byl využit Operační program Životní prostředí.

Pro výstavbu, modernizaci a intenzifikaci sítě zařízení k nakládání s odpady v ČR byly klíčové investice prostřednictvím finanční podpory z operačních programů OPŽP 2007-2013 a OPŽP 2014–2020, kdy v rámci vyhlašovaných dotačních výzev bylo možné podporovat opatření k prevenci vzniku odpadů a dále pak zařízení na sběr, třídění, úpravu, materiálové a energetické využívání odpadů.

Operační program Životní prostředí 2007–2013

V programovém období OPŽP 2007–2013 byl rozvoj infrastruktury odpadového hospodářství významně podporován v prioritní ose 4 – Zkvalitnění nakládání s odpady a odstraňování starých ekologických zátěží, v rámci oblasti podpory 4. 1 - zaměřené na podporu „Zkvalitnění nakládání s odpady“. Priority podpory jednoznačně vycházely ze schváleného Plánu odpadového hospodářství České republiky a cílem tedy bylo podporovat projekty vedoucí k snížení produkce ostatních i nebezpečných odpadů, zvýšení podílu využívaných odpadů a snižování množství odstraňovaných odpadů. Vyhlášeno bylo celkem 13 výzev.

Tabulka 6: Finanční alokace příspěvku EU v rámci Prioritní osy 4

Oblast podpory	Název oblasti podpory	Fond EU	Příspěvek EU v (EUR)	Celkové způsobilé výdaje v (EUR)
4.1	Zkvalitnění nakládání s odpady	FS	515 495 562	606 465 367
4.2	Odstraňování starých ekologických zátěží	FS	197 804 676	232 711 384
4	Zkvalitnění nakládání s odpady a odstraňování starých ekologických zátěží	FS	713 300 238	839 176 751

Zdroj: MŽP, SFŽP 2017

Tabulka 7: Finanční realizace Prioritní osy 4

Oblast podpory	Celková alokace v (mil. EUR)	Počet podpořených projektů	Proplacené prostředky příjemcům v (mil. EUR)
4.1	606	4 044	718
4.2	233	183	234
4	839	4 227	952

Zdroj: MŽP, SFŽP 2017

Tabulka 8: Vypsání výzev Prioritní osy 4

Číslo výzvy	Příjem žádostí	Oblast podpory	Alokace (v EUR)
1	3. 9. 2007 – 26. 10. 2007	4.1; 4.2	Bez alokace
5	11. 8. 2008 – 10. 10. 2008	4.1; 4.2	Bez alokace
11	3. 8. 2009 – 30. 9. 2009	4.1; 4.2	110 926 234
15	4. 1. 2010 – 30. 6. 2011	4.1	221 852 468
19	3. 5. 2010 – 2. 6. 2010	4.1; 4.2	73 950 823

27	16. 5. 2011 – 15. 7. 2011	4.1; 4.2	92 438 528
29	1. 8. 2011 – 30. 11. 2011	4.2	51 765 576
32	16. 1. 2012 – 13. 2. 2012	4.2	14 790 165
40	20. 7. 2012 – 20. 9. 2012	4.1; 4.2	55 463 117
45	14. 3. 2013 – 12. 4. 2013	4.1	Bez alokace
52	25. 9. 2013 – 15. 1. 2014	4.1; 4.2	Bez alokace
58	5. 3. 2014 – 15. 4. 2014	4.1; 4.2	136 809 022
64	2. 2. 2015 – 19. 3. 2015	4.1	64 706 970

Zdroj: MŽP, SFŽP 2017

Tabulka 9: Podpořené projekty v rámci OP 4.1

Kategorie projektu	Počet podpořených projektů
Sběrné dvory	456
Kompostárny a bioplynové stanice	603
Systémy odděleného sběru	2 325
Rekultivace skládek	77
Překládací stanice odpadů	18
Ostatní zařízení na zpracování odpadů	313
Projekty kombinující výše uvedené projekty	252
Celkem	4 044

Zdroj: MŽP, SFŽP 2017

Tabulka 10: Podpořené projekty v rámci OP 4.2

Kategorie projektu	Počet podpořených projektů
Inventarizace starých ekologických zátěží	1
Analýza rizik starých ekologických zátěží	127
Sanace starých ekologických zátěží	55
Celkem	183

Zdroj: MŽP, SFŽP 2017

Operační program Životní prostředí 2014–2020

V navazujícím programovém období OPŽP 2014–2020 pokračovala finanční podpora projektů v oblasti odpadového a oběhového hospodářství v prioritní ose 3: Odpady a materiálové toky, ekologické zátěže a rizika. V rámci jednotlivých specifických cílů (SC) byly podporovány aktivity:

SC 3.1 – Prevence vzniku odpadů

Podporované aktivity:

- Předcházení vzniku komunálních odpadů.
- Předcházení vzniku průmyslových odpadů.

SC 3.2 – Zvýšit podíl materiálového a energetického využití odpadů

Podporované aktivity:

- Výstavba a modernizace zařízení pro sběr, třídění a úpravu odpadů.
- Výstavba a modernizace zařízení pro materiálové využití odpadů.

- Výstavba a modernizace zařízení na energetické využití odpadů a související infrastruktury.
- Výstavba a modernizace zařízení pro nakládání s nebezpečnými odpady včetně zdravotnických odpadů (vyjma skládkování).

SC 3.3 – Rekultivovat staré skládky

Podporovaná aktivita:

- Rekultivace starých skládek (technicky nedostatečně zabezpečených).

SC 3.4 – Dokončit inventarizaci a odstranit ekologické zátěže

Podporované aktivity:

- Inventarizace kontaminovaných a potenciálně kontaminovaných míst, kategorizace priorit pro výběr nejvážněji kontaminovaných míst k sanaci.
- Realizace průzkumných akcí (včetně doprůzkumů) a analýz rizik.
- Sanace vážně kontaminovaných lokalit.

SC 3.5 – Snížit environmentální rizika a rozvíjet systémy jejich řízení

Podporované aktivity:

- Náhrada nebo rekonstrukce zařízení (stacionární technické nebo technologické jednotky, ve které je nebezpečná chemická látka vyráběna, zpracovávána, používána, přepravována nebo skladována) s cílem zvýšení bezpečnosti provozu, snížení míry rizika nad rámec standardů a norem Evropské unie.
- Rekonstrukce nebo nákup technologií vedoucích k omezení emisí znečišťujících životní prostředí (použití tzv. Nejlepších dostupných technik (BAT) a nově vznikajících technik uvedených např. v referenčních dokumentech o BAT).
- Rekonstrukce nebo nákup technologií pro monitoring průmyslového znečištění jednotlivých složek životního prostředí.

Finanční podpora z OPŽP efektivně přispívá k rozvoji infrastruktury odpadového hospodářství ČR, plnění cílů stanovených v POH a celkovému zlepšení stavu odpadového hospodářství.

Projekty podpořené z OPŽP přispěly k vybavení systémů nakládání s komunálními odpady příslušnou infrastrukturou (zařízení na nakládání s odpady, sběrná síť), zejména pak v oblasti odděleného sběru a využití materiálově využitelných komunálních odpadů.

Významně byla podporována rovněž oblast předcházení vzniku odpadů zejména prostřednictvím domácích kompostérů, komunitních kompostáren a RE-USE center pro opětovné použití výrobků.

Podporou z OPŽP bylo dosaženo vyššího materiálovému využití využitelných složek komunálního odpadu, a naopak poklesu množství skládkovaného směsného komunálního odpadu. Projekty z OPŽP přispěly k plnění cílů definovaných v plánech odpadového hospodářství z oblasti nakládání s komunálním odpadem.

Tabulka 11: Vypsání výzvy v roce 2015 dle jednotlivých specifických cílů (SC)

Název výzvy	Příjem žádostí	Fin. alokace	Počet doporučených projektů	Příspěvek EU v Kč
MŽP_ 5. výzva, PO3, SC 3.2	14. 8. 2015 – 13. 11. 2015	1 500 000 000	281	1 009 584 491
MŽP_ 6. výzva, PO3, SC 3.4	14. 8. 2015 – 15. 1. 2016	300 000 000	0	
MŽP_ 7. výzva, PO3, SC 3.4	14. 8. 2015 – 13. 11. 2015	560 000 000	30	699 204 458
MŽP_ 23. výzva, PO3, SC 3.2	15. 10. 2015 – 6. 1. 2016	300 000 000	2	14 206 000
MŽP_ 24. výzva, PO3, SC 3.3	15. 10. 2015 – 6. 1. 2016	359 000 000	8	153 499 428
MŽP_ 18. výzva, PO3, SC 3.5	15. 10. 2015 – 15. 10. 2016	60 000 000	11	138 660 513

Zdroj: MŽP, SFŽP 2017

Tabulka 12: Vypsání výzvy v roce 2016 dle jednotlivých specifických cílů (SC)

Název výzvy	Příjem žádostí	Finanční alokace	Počet doporučených projektů	Příspěvek EU v (EUR)
MŽP_ 36. výzva, PO3, SC 3.4	1. 4. 2016 – 15. 7. 2016	600 000 000	29	353 437 335
MŽP_ 40. výzva, PO3, SC 3.1	1. 9. 2016 – 30. 11. 2016	100 000 000	132	292 178 415
MŽP_ 41. výzva, PO3, SC 3.2	1. 9. 2016 – 30. 11. 2016	1 850 000 000	635	2 056 249 401
MŽP_ 44. výzva, PO3, SC 3.4	1. 10. 2016 – 6. 1. 2017	500 000 000	16	208 161 697

Zdroj: MŽP, SFŽP 2017

Tabulka 13: Vypsání výzvy v roce 2017 dle jednotlivých specifických cílů (SC)

Název výzvy	Příjem žádostí	Finanční alokace	Počet doporučených projektů	Příspěvek EU v Kč
MŽP_ 68. výzva, PO3, SC 3.1	3. 4. 2017 – 31. 7. 2017	600 000 000	245	341 351 185
MŽP_ 84. výzva, PO3, SC 3.1	3. 4. 2017 – 31. 5. 2019	30 000 000	3	11 339 561
MŽP_ 69. výzva, PO3, SC 3.2	1. 9. 2017 – 28. 2. 2018	800 000 000	248	1 097 643 825
MŽP_ 85. výzva, PO3, SC 3.2	3. 4. 2017 – 2. 1. 2019	450 000 000	4	42 719 613
MŽP_ 76. výzva, PO3, SC 3.3	3. 4. 2017 – 3. 6. 2017	200 000 000	9	198 994 950
MŽP_ 65. výzva, PO3, SC 3.4	3. 4. 2017 – 30. 6. 2017	400 000 000	21	635 089 794
MŽP_ 75. výzva, PO3, SC 3.4	1. 11. 2017 – 1. 2. 2018	400 000 000	8	944 555 711
MŽP_ 77. výzva, PO3, SC 3.4	3. 4. 2017 – 30. 8. 2017	150 000 000	1	114 957 689
MŽP_ 86. výzva, PO3, SC 3.4	16. 1. 2017 – 30. 8. 2019	200 000 000	2	3 953 988

MŽP_1/2017/IFN. výzva, PO3, SC 3.5	16. 10. 2017– 31. 12. 2019	480 000 000	1	480 000 000
---------------------------------------	-------------------------------	-------------	---	-------------

Zdroj: MŽP, SFŽP 2019

Tabulka 14: Vypsání výzvy v roce 2018 dle jednotlivých specifických cílů (SC)

Název výzvy	Příjem žádostí	Finanční alokace	Počet doporučených projektů	Příspěvek EU v Kč
MŽP_103. výzva, PO3, SC 3.1	3. 4. 2018 – 31. 7. 2018	500 000 000	218	348 499 433
MŽP_104. výzva, PO3, SC 3.2	3. 9. 2018 – 28. 2. 2019	800 000 000	174	528 452 040
MŽP_114. výzva, PO3, SC 3.2	3. 9. 2018 – 1. 6. 2020	500 000 000	151	759 749 933

Zdroj: MŽP, SFŽP 2019

Tabulka 15: Vypsání výzvy v roce 2019 dle jednotlivých specifických cílů (SC)

Název výzvy	Příjem žádostí	Finanční alokace	Počet doporučených projektů	Příspěvek EU v Kč
MŽP_99. výzva, PO3, SC 3.4	1. 8. 2019 – 31. 10. 2019	200 000 000	13	584 081 644
MŽP_118. výzva, PO3, SC 3.3	1. 3. 2019 – 1. 7. 2019	200 000 000	2	85 412 429
MŽP_126. výzva, PO3, SC 3.2	2. 9. 2019 – 3. 2. 2020	500 000 000	425	1 121 607 289
MŽP_133. výzva, PO3, SC 3.2	1. 3. 2019 – 31. 12. 2019	250 000 000	20	206 409 114
MŽP_134. výzva, PO3, SC 3.2	2. 9. 2019 – 29. 10. 2020	100 000 000	11	91 613 991
MŽP_137. výzva, PO3, SC 3.3	1. 11. 2019 – 30. 6. 2020	120 000 000	0	0

Zdroj: MŽP, SFŽP 2021

Tabulka 16: Vypsání výzvy v roce 2020 dle jednotlivých specifických cílů (SC)

Název výzvy	Příjem žádostí	Finanční alokace	Počet doporučených projektů	Příspěvek EU v Kč
MŽP_122. výzva, PO3, SC 3.1	1. 4. 2020 – 30. 7. 2020	250 000 000	346	707 178 845
MŽP_150. výzva, PO3, SC 3.2	2. 3. 2020 – 1. 6. 2020	500 000 000	49	588 988 224
MŽP_153. výzva, PO3, SC 3.1	1. 9. 2020 – 15. 3. 2021	150 000 000	7	173 842 215
MŽP_155. výzva, PO3, SC 3.4	15. 12. 2020 – 30.6. 2021	50 000 000	11	31 515 706

Zdroj: MŽP, SFŽP 2021

Předcházení vzniku odpadů

Přehled aktivit v letech 2019–2020 k naplňování cílů Programu předcházení vzniku odpadů:

- **Implementace Státního programu environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty (EVVO) a environmentálního poradenství (EP) na léta 2016–2025**

Státní program environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty a environmentálního poradenství na léta 2016–2025 byl vládou schválen jako usnesení č. 652 dne 20. července 2016. Jedná se o klíčovou národní strategii pro oblast EVVO i EP s vizemi, cíli a opatřeními, na nichž se vedle orgánů státní správy podílejí kraje, obce a města, školy, včetně škol vysokých, střediska ekologické výchovy a ekologické poradny i neziskové organizace, vzdělávací a výzkumné instituce, muzea, zoo, botanické zahrady, knihovny. Úspěšně pokračuje implementace tohoto programu, šíření povědomí, informací, jsou pořádány výukové a vzdělávací akce na všech úrovních.

Jako součást environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty probíhá vzdělávání žáků mateřských, základních a středních škol v oblasti nakládání s odpady a předcházení vzniku odpadů prostřednictvím řady nestátních neziskových organizací a soukromých subjektů.

Příkladem je projekt „**EKOABECEDA – Umíme žít bez odpadů?**“, který vznikl s finanční podporou Státního fondu životního prostředí (SFŽP). Výukový materiál „EKOABECEDA aneb Umíme žít bez odpadů?“ vytvořila obecně prospěšná společnost Recyklohraní, která organizuje dlouhodobý osvětový program pro školská zařízení na území České republiky pod názvem **Recyklohraní aneb Uklidíme si svět** je prezentován na webových stránkách <https://www.recyklohrani.cz/cs/ekoabeceda>. Podněty a scénáře vyučovacích hodin k tématu „předcházení vzniku odpadů“ jsou připraveny pro 4 věkové kategorie od mateřských až po střední školy. Součástí projektu byla také série jednodenních seminářů pro školní koordinátory environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty ve všech krajích ČR. Jejich cílem bylo osobní seznámení s novým výukovým materiálem a jeho využívání v praxi.

- **Metodická a informační podpora MŽP v oblasti předcházení vzniku odpadů**

V rámci projektu MŽP „**Hledání nových způsobů informační podpory při realizaci Programu předcházení vzniku odpadů ČR**“ (TA ČR TB050MZP009) bylo připraveno několik metodik zaměřených na předcházení vzniku odpadů, letáky pro občany a metodika pro začlenění problematiky předcházení vzniku odpadů pro jednotlivé stupně škol a mimoškolní výchovu. Projekt zajistil metodicky informační podporu o problematice předcházení vzniku odpadů včetně zpracování metodiky problematiky pro vzdělávací proces a postupu uzavírání dobrovolných dohod a metodiky pro systematické rozvíjení činnosti MŽP a dalších spolupracujících státních institucí a institucí veřejné správy v oblasti předcházení vzniku odpadů.

Výstupy projektu jsou stále aktuální a hojně využívány, jedná se o:

Metodiky:

Metodika pro uzavírání dobrovolných dohod při předcházení vzniku odpadů.

Metodika pro začlenění problematiky předcházení vzniku odpadů pro jednotlivé stupně škol a mimoškolní výchovu.

Metodika pro systematické rozvíjení činnosti MŽP a dalších spolupracujících státních institucí a institucí veřejné správy v oblasti předcházení vzniku odpadů.

Příručky:

Průvodce předcházením vzniku odpadů v domácnosti.

Průvodce předcházením vzniku odpadů na komunální úrovni.

Průvodce předcházením vzniku odpadů z potravin v soukromém sektoru pohostinství a stravování.

Průvodce předcházením vzniku stavebních odpadů.

Letáky pro občany

Leták k plýtvání potravinami – Potravinový odpad je cenný.

Leták k obalům – Doba obalová.

Leták k odpadním elektronickým zařízením – Domácí mazlíčci.

Leták k použitému textilu – Balada z hadrů.

Leták k nábytku z domácnosti – Kdo má židli, ten bydlí.

Výše uvedené výstupy projektu jsou volně dostupné na stránkách MŽP, a i v období 2019 a 2020 byly v rámci osvěty a zvýšení povědomí o problematice předcházení vzniku odpadů distribuovány mezi odbornou i širokou veřejnost.

V oblasti předcházení vzniku odpadů se uskutečnily některé konference a semináře, jejichž cílem bylo informovat a vzdělávat odbornou i širokou veřejnost v problematice předcházení vzniku odpadů. Počet konaných akcí byl však v roce 2020 značně ovlivněn situací ohledně opatření proti šíření nemoci covid-19:

Konference, semináře a vzdělávací akce:

- Konference „Předcházení vzniku odpadů 2019“ (říjen 2019) – 6. ročník.
- Konference „Možná opatření pro předcházení plýtvání potravinami ve veřejném stravování“ (listopad 2019).
- 7. ročník Konference „Předcházení vzniku odpadů“ se v roce 2020 nekonal z důvodu opatření proti šíření nemoci covid-19, uskuteční se v náhradním termínu v dalším roce (2021), novinkou bude živý přenos se možností zpětného shlednutí.

- Konference „Odpad zdrojem“ (březen 2019) - 4. ročník.
 - Konference „Odpad zdrojem“ (září 2020) - 5. ročník.
 - Seminář „Potraviny – to není jen jídlo“, seminář nebylo možné vzhledem k opatřením proti šíření nemoci covid-19 uspořádat a byl tak nahrazen WEB Seminářem, v jehož rámci proběhla také přednáška na téma Prevence vzniku potravinového odpadu.
 - 4. Evropské Technology Assessment konference, Bratislava" (listopad 2019) - v rámci konference byl zástupci Technologického centra AV prezentován projekt RedPot – zaměřený na snížení potravinových ztrát, omezení plýtvání potravinami a předcházení vzniku potravinového odpadu.
 - Mezinárodní konference Rychlost s tichostí – veřejný prostor 21. stol., (květen 2019) prezentováno téma Cirkulární ekonomika – využívání recyklátů.
 - 61. ročník mezinárodního strojírenského veletrhu v Brně, (říjen 2019), v jeho rámci se konal např. Workshop „CIRKULÁRNÍ EKONOMIKA V PRŮMYSLU ČR, byly prezentovány příklady dobré praxe v této oblasti.
 - Webináře – Méně odpadu v obci I. - III. (listopad 2020), na kterých Zelený kruh a Národní síť zdravých měst s podporou MŽP představily některé nástroje k předcházení vzniku odpadů (třídění odpadů, způsob motivace občanů, přípravu osvětových akcí a kampaní, zřizování re-use center...).
 - Kurz Oběhového hospodářství 2019–2020 (VŠCHT Praha) – roční kurz nástavbového vysokoškolského studia celoživotního vzdělávání s názvem Oběhové hospodářství.
- **Kampaň MŽP „Dost bylo plastu“**
 - MŽP v roce 2018 spustilo kampaň „Dost bylo plastu“. Jedná se o iniciativu proti nadužívání jednorázového plastového nádobí. MŽP prostřednictvím [#dostbyloplastu](#) jednak pomohlo šířit osvětu o tématu a současně přijímá zpětnou vazbu o úskalích, na která občané narážejí, a snaží se o jejich aktivní řešení. MŽP uzavřelo dobrovolné dohody s řadou společností (restauracemi a občerstveními v nákupních centrech, kavárnami, fast foody), které se zavázaly ke snížení spotřeby plastů a jednorázového nádobí ve svých provozech s cílem vytvořit pro zákazníky finančně únosné alternativy bez dopadu na životní prostředí. Tato aktivita přispěla k omezení jednorázového plastového nádobí a plastových odpadů.
 - Od roku 2019 se mohou firmy, instituce i jednotlivci zapojit formou dobrovolných závazků na webových stránkách: www.cr2030.cz.

- [Případová studie pro farmářské trhy bez jednorázového plastu \(PDF\)](#) – z kampaně MŽP #dostbyloplastu vychází také projekt případové studie zpracované společností EEIP a.s., z března roku 2019.
- **Programy výzkumu a vývoje**
 - Programy Technologické agentury ČR (TAČR).
 - Resortní programy výzkumu a vývoje.
- **Činnost resortních výzkumných organizací v oblasti odpadů**

Činnost výzkumných organizací zřízených MŽP, které jsou příjemci institucionální podpory na dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumných organizací na léta 2018-2022. Částečně se ve své činnosti také zabývají odpadovým a oběhovým hospodářstvím.

 - **Výzkumný ústav vodohospodářský TGM, v.v.i.** – zapojení do projektu CEVOOH, řešení témat: kaly z ČOV, potravinové odpady atd.
 - **Česká geologická služba** – řešení témat: využití odpadů po těžbě; náhrada primárních zdrojů druhotnými zdroji atd.
 - **Česká informační agentura životního prostředí** – zapojení do projektu CEVOOH, řešení témat: zpracování a vyhodnocení dat odpadového a oběhového hospodářství, technologie nakládání s odpady atd.
- **Další informační aktivity v oblasti předcházení vzniku odpadu**

Zvyšování povědomí o předcházení vzniku odpadu se v ČR věnuje řada organizací a iniciativ, např.:

<http://www.tretiruka.cz/media-a-odpady/predchazeni-vzniku-odpadu>
<http://pvo.arnika.org/>
<https://bezobalu.org>
<https://www.enviweb.cz>
<https://zijuudrzitelne.bezobalu.org/>
<https://www.potravinynejsouodpad.cz/>
<https://zachranjidlo.cz/>
<https://hub.cirkularnicesko.cz>
<https://redpot.strast.cz/cs>
<https://www.mojeodpadky.cz/sleva-za-trideni/>
<https://udrzitelnypalacky.upol.cz/dolej-si/>
<https://www.trashhero.cz/>
<https://www.sbirkapotravin.cz>
<https://www.druhyzivotnabytku.cz/>
<https://www.swapprague.cz/>
<https://www.cyrkl.com/cs/>

- **Operační program Životní prostředí 2014–2020 (MŽP)**

V rámci Operačního programu Životní prostředí 2014–2020 je na oblast odpadů zaměřena **Prioritní osa 3** a specificky na předcházení vzniku odpadů Specifický cíl 3. 1 Prevence vzniku odpadů.

Specifický cíl 3.1 - Prevence vzniku odpadů:

- Aktivita 3. 1. 1. - Předcházení vzniku komunálních odpadů.
- Aktivita 3. 1. 2 - Předcházení vzniku průmyslových odpadů.

Přehled výzev vyhlášených v rámci specifického cíle 3.1.:

40. výzva PO 3, OPŽP 2014–2020

- Příjem žádostí: 1. 9. 2016 – 30. 11. 2016.
- Alokace: 100 mil. Kč.
- Podporované aktivity: předcházení vzniku komunálních odpadů.
- Podpořeno: celkem 132 projektů za cca 281 mil. Kč.

68. výzva PO 3, OPŽP 2014–2020

- Příjem žádostí: 3. 4. 2017 – 31. 7.2017.
- Alokace: 600 mil. Kč.
- Podporované aktivity: předcházení vzniku komunálních odpadů, předcházení vzniku průmyslových odpadů.
- Podpořeno: celkem 242 projektů za cca 323 mil. Kč.

84. výzva PO 3, OPŽP 2014–2020

- Výzva se vztahuje na individuální integrované projekty v rámci Integrovaných územních investic (ITI).
- Příjem žádostí: 3. 4. 2017 – 31. 5. 2019.
- Alokace: 30 mil. Kč.
- Podporované aktivity: předcházení vzniku komunálních odpadů.
- Podpořeno: celkem 3 projekty za cca 11 mil. Kč.

103. výzva PO 3, OPŽP 2014–2020

- Příjem žádostí: 3. 4. 2018 – 31. 7. 2018
- Alokace: 500 mil. Kč
- Podporované aktivity:

Předcházení vzniku komunálních odpadů

- Prevence vzniku textilního a oděvního odpadu;

- Budování míst pro předcházení vzniku komunálních odpadů (RE-USE centra);
- Vybudování nebo rozšíření infrastruktury potravinových bank.

Předcházení vzniku průmyslových odpadů

- Realizace nebo modernizace technologie, jejichž výstupem bude menší množství produkovaného odpadu.
- Podpořeno: celkem 218 projektů za cca 348 mil. Kč.

122. výzva PO 3, OPŽP 2014–2020

- Příjem žádostí: 1. 4. 2020 – 30. 7. 2020.
- Alokace: 250 mil. Kč, která byla následně navýšena na 707 mil. Kč.
- Podporované aktivity:

Předcházení vzniku komunálních odpadů

- Předcházení vzniku biologicky rozložitelných komunálních odpadů prostřednictvím domácích kompostérů pro občany.
- Předcházení vzniku textilního a oděvního odpadu, a to prostřednictvím rozšíření/vybudování sběrné sítě kontejnerů.
- Budování míst pro předcházení vzniku komunálních odpadů (RE-USE centra).
- Vybudování/rozšíření infrastruktury projektů předcházení vzniku jednorázového nádobí nebo jednorázových obalů.

Předcházení vzniku průmyslových odpadů

- Realizace nebo modernizace technologie, jejichž výstupem bude menší množství produkovaného odpadu na jednotku výrobku při dané výrobní technologii.
- Podpořeno: celkem: 344 projektů za cca 690 mil. Kč.

153. výzva PO 3, OPŽP 2014–2020

- Příjem žádostí: 1. 9. 2020 – 15. 3. 2021.
- Alokace: 150 mil. Kč navýšena na 173 mil. Kč.
- Podporované aktivity:

Předcházení vzniku komunálních odpadů

- Vybudování / rozšíření infrastruktury potravinových bank (budování či rekonstrukci skladů potravin, nákup svozové a manipulační techniky a zařízení vybavení skladů potravin).
- Podpořeno: celkem 6 projektů za cca. 162 mil. Kč.

- **Operační program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost 2014–2020 (MPO)**

Operační program „Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost“ je programem vypracovaným za účelem dosažení konkurenceschopné a udržitelné ekonomiky založené na znalostech a inovacích.

- **Prioritní osa 1: Rozvoj výzkumu a vývoje pro inovace:** Investiční priorita 1: Podpora podnikových investic do výzkumu a inovací a vytváření vazeb a součinnosti mezi podniky, středisky výzkumu a vývoje a odvětvím vysokoškolského vzdělání, zejména podpora investic v oblasti produktů a služeb, přenosu technologií, sociálních inovací, ekologických inovací, aplikací veřejných služeb, stimulace poptávky, vytváření sítí, klastrů a otevřených inovací prostřednictvím inteligentní specializace a podpora technického a aplikovaného výzkumu, pilotních linek, opatření k včasnému ověřování produktů, schopností vyspělé výroby a prvovýroby, zejména v oblasti klíčových technologií a šíření technologií pro všeobecné použití.

Prioritní osa 3: programu je na zaměřena na oblast Politiky druhotných surovin, v rámci specifického cíle 3.4. Nízkouhlíkové technologie v oblasti nakládání energií a při využívání druhotných surovin, podpořeny aktivity zaměřené na:

- zavádění inovativních technologií k získávání druhotných surovin v kvalitě vhodné pro další využití v průmyslové výrobě např. z použitého papíru, skla, kovů, pneumatik, textilu, plastů, stavebních a demoličních odpadů, vedlejších energetických produktů a řady dalších výrobků s ukončenou životností,
- zavádění inovativních technologií, kterými se budou z použitých výrobků získávat efektivním způsobem cenné druhotné suroviny,
- zavádění inovativních technologií na výrobu výrobků vyrobených z druhotných surovin, včetně náhrad primárních zdrojů druhotnými surovinami, tam kde je to ekonomicky výhodné.

Roli zprostředkujícího subjektu pro MPO v rámci OP PIK plní Agentura pro podnikání a inovace (API), která vykonává specifické činnosti implementace pro dotační podporované aktivity OP PIK a současně zajišťuje podporu a poradenství pro žadatele a příjemce podpory.

Pro projekty zaměřené na zavádění inovativních technologií k získávání a využívání druhotných surovin v OP PIK 2014–2020 bylo v rámci specifického cíle 3.4 – Nízkouhlíkové technologie vyhlášeno doposud několik výzev. Koncem roku 2018 byla vyhlášena IV. výzva s alokací 500 mil. Kč, příjem žádostí probíhal od 03. 12. 2018 do 31. 05. 2019. Prozatím poslední V. výzva s alokací 500 mil. Kč, byla vyhlášena 2. 12. 2019, příjem žádostí probíhal v období 6. 1. 2020 – 28. 5. 2020. Následně pak s ohledem na vývoj virové nákazy Covid-19, přijatá preventivní opatření v ČR a z toho důvodu přetrvávající problematická zajištění relevantních povinných příloh od třetích stran, rozhodlo MPO o prodloužení termínů pro příjem žádostí až do 31. 7. 2020.

Seznam podpořených projektů je uveden v příloze.

- **Politika druhotných surovin (Ministerstvo průmyslu a obchodu)**

MPO aktualizovalo Politiku druhotných surovin ČR pro období 2019–2022 České republiky, čímž reagovalo na významné změny na úrovni Evropské unie v oblasti legislativních, ekonomických a dobrovolných nástrojů souvisejících s přechodem evropského průmyslu na oběhové hospodářství. Dne 30. července 2019 vláda schválila Aktualizaci Politiky druhotných surovin ČR pro období 2019–2022. Byly navrženy následující strategické cíle:

1. Zvyšovat soběstačnost České republiky v surovinových zdrojích nahrazováním primárních zdrojů druhotnými surovinami.
2. Podporovat inovace a rozvoj oběhového hospodářství v rámci podnikání.
3. Podporovat využívání druhotných surovin jako nástroje pro snižování materiálové i energetické náročnosti průmyslové výroby.
4. Intenzivně podporovat osvětu a vzdělávání v oblasti oběhového hospodářství.
5. Aktualizovat statistická zjišťování v oblasti druhotných surovin k monitoringu a vyhodnocování oběhového hospodářství.

MPO plněním strategických cílů dokumentu Politika druhotných surovin ČR, významně přispívá ke vzdělávání a poradenství v podnikatelské sféře, poskytuje poradenství výrobcům a veřejné správě zaměřené na prevenci vzniku a snižování množství odpadů a využívání recyklovaných materiálů při výrobě a plní řadu úkolů nastavených aktualizovanou Politikou druhotných surovin ČR např. Podílí se na zpracování Katalogu výrobků s obsahem druhotných surovin, které nepocházejí ze stavební činnosti. Podporuje rozvoj zpracovatelských kapacit pro využití druhotných surovin a odpadů prostřednictvím národních a evropských dotačních programů. Řeší problematiku materiálového eko-designu v souvislosti splněním požadavků souvisejících s přechodem na oběhové hospodářství. Realizuje osvětu podnikatelské sféry i veřejnosti v oblasti oběhového hospodářství, např. formou soutěží.

V rámci plnění nastavených úkolů iniciovalo MPO začlenění výuky o druhotných surovinách do soustavy vzdělávání, průběžnou realizaci nyní zajišťuje MŠMT.

Dále byla např. rozšířena Národní soustava povolání (dostupné na stánkách provozovaných MMR: <https://www.nsp.cz/>). Byly doplněny *Jednotky práce v oblasti recyklace a zpracování druhotných surovin s podrobným popisem povolání a typových pozic* (dělník pro recyklaci, pracovník recyklace, obsluha recyklačních zařízení, technolog recyklace, inženýr recyklace).

MPO pořádá každoročně také soutěž s názvem „Přeměna odpadů na zdroje“, která má motivovat odbornou i laickou veřejnost ke kreativnímu přístupu k využívání odpadů, materiálů a výrobků, které ukončily svoji životnost. Cílem soutěže je osvěta směrem

k široké veřejnosti o účinném a udržitelném využívání surovinových zdrojů a o potřebě zapojit do procesu přechodu k oběhovému hospodářství všechny věkové kategorie občanů a nejrozličnější profese, organizace a instituce, a tím přispět k podpoře přechodu ČR k cirkulární ekonomice a oběhovému hospodářství. Doposud proběhly 3. ročníky soutěže, 4. ročník musel být zrušen kvůli opatřeními spojenými s prevencí proti šíření nemoci covid-19.

MPO a Česká agentura pro standardizaci zajišťují provoz portálu „Recyklujme stavby!“, s webovým katalogem výrobků a materiálů s obsahem druhotných surovin <http://www.recyklujmestavby.cz/>.

- **Strategický rámec Česká republika 2030**

Dokument slouží pro koordinaci veřejných politik a je naplňován a rozvíjen dalšími sektorovými či resortními strategiemi. V dokumentu jsou stanoveny strategické cíle:

9. Přírodní zdroje jsou využívány co nejefektivněji a nejšetrněji tak, aby se minimalizovaly externí náklady, které jejich spotřeba působí.

Cíl 9.2 růst oběhového hospodářství.

19. Města a obce omezila emise skleníkových plynů a adaptovala se na negativní dopady změny klimatu. 19.7 Klesá množství skladovaného komunálního odpadu.

Pozornost je zaměřena na zlepšení nakládání s komunálními odpady a na prevenci vzniku odpadů.

- **Státní politika životního prostředí 2030 s výhledem do 2050**

Dokument vyjadřuje resortní politiku k ochraně životního prostředí. Zpracování materiálu „Státní politika životního prostředí České republiky 2030 s výhledem do 2050“ vzešlo z usnesení vlády č. 1026 ze dne 23. 11. 2016, s termínem předložit ho vládě do 31. prosince 2020. Materiál formuluje cíle v oblasti ochrany životního prostředí v ČR, zastřešuje problematiku životního prostředí v celém jejím rozsahu a stanovuje strategické směřování do roku 2030 s výhledem do roku 2050.

Přípravu dokumentu byla zahájena v roce 2019 a do příprav byla zahrnuta i široká veřejnost a rámci dvou kol veřejných konzultací (3/2019 a 7/2020). Respondenti měli možnost vyjádřit se se vyjadřovali formou webových dotazníků a tímto způsobem bylo zaznamenáno mnoho doporučení pro další období i v problematice předcházení vzniku odpadů.

Během první konzultace v březnu 2019 bylo přijato celkem 963 podnětů. Dle získaných podnětů respondenti shledávají, že v rámci životního prostředí ČR došlo ke značnému zlepšení v oblasti odpadů, a to díky zvýšenému nárůstu recyklace.

V červenci 2020 proběhla druhá veřejná konzultace, do které se zapojilo celkem 65 subjektů. V oblasti oběhového hospodářství směřovala doporučení na chování obyvatel, především k zaměření se na osobní zodpovědnost při třídění odpadu. Respondenti vyžadovali přísnější dohled na transparentnost původu produktů (uváděním země původu) a systémovou prevenci vzniku odpadu. Další doporučení se týkala omezení výrobků na jedno použití, ale i rozvoje nehmotných účtenek a rozšíření konceptu bezobalových potravin i ve větších obchodních řetězcích.

Strategické cíle pro oblast předcházení vzniku odpadů:

2.2 Oběhové hospodářství zaručuje hospodárné nakládání se surovinami, výrobky a odpady v ČR

2.2.2 Maximálně se předchází vzniku odpadů

Realizace typových opatření významně přispívá k plnění cílů odpadového hospodářství a předcházení vzniku odpadů.

Příklady typových opatření: Podpora nízkoodpadových a inovativních technologií ve výrobě. Zaměření se na postupy umožňující náhradu primárních surovin druhotnými. Podpora sdílení výrobků, center opětovného využití a oprav, vč. dlouhodobé dostupnosti náhradních dílů. Omezování plýtvání potravinami, vč. zvyšování využití gastroodpadů. Informační podpora předcházení vzniku odpadů např. v rámci odborného vzdělávání environmentální výchovy a vzdělávání. Podpora zájmu spotřebitelů i průmyslu o recyklované produkty, vč. rozšíření spektra certifikovaných produktů a služeb (ekoznačení). V případě veřejné správy upřednostnění odpovědného veřejného zadávání.

2.2.3 Hierarchie způsobů nakládání s odpady je dodržována

Příklady typových opatření: Informační podpora prosazování hierarchie nakládání s odpady. Podpora kvalitnějšího třídění stavebního odpadu a osvěta k preferenci oprav a úprav staveb namísto plošných demolic. Podpora a motivace zemědělců k využívání kompostů z bioodpadů.

- **Strategie regionálního rozvoje ČR na období 2014–2020**

Strategii vydalo Ministerstvo pro místní rozvoj v dubnu 2013 a je základním koncepčním dokumentem v oblasti regionálního rozvoje. Koncepce je členěna na 4 základní prioritní oblasti: regionální konkurenceschopnost, územní soudržnost, environmentální udržitelnost, veřejná správa.

Cíl v oblasti předcházení vzniku odpadů:

Na místní a regionální úrovni zajistit ochranu a udržitelné využívání půdního a horninového prostředí, ochranu zdrojů pitné vody, prevenci a omezování vzniku odpadů a jejich negativního vlivu na životní prostředí, efektivní a šetrné využívání

obnovitelných zdrojů energie (zejména malých zdrojů, jejichž výkon je spotřebováván v místě výroby), ochranu a zlepšení stavu vod a snižování úrovně znečištění ovzduší a emisí skleníkových plynů.

Opatření je zaměřeno na snížení produkce komunálního odpadu, podporu prevence a zejména inovativních přístupů k jeho dalšímu materiálovému využití a podporu technologií v oblasti odpadového hospodářství. To vše zejména s ohledem na specifika obcí (malé obce, obce v členitých územích) apod.

Opatření: 6.2 *Snížení produkce komunálních odpadů a zvýšení jejich materiálového využití.*

- **Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+**

Strategii regionálního rozvoje ČR 2021+ schválila vláda usnesením vlády č. 775 z listopadu 2019. MMR stanovilo hlavní cíle regionální politiky státu v období 2021–2027 s ohledem na podporu dynamického, vyváženého a udržitelného rozvoje území.

Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+ nastavuje také doporučení pro vytváření akčních plánů. Pro oblast vlivu na životní prostředí a veřejné zdraví bylo mimo jiné doporučeno: Předcházet vzniku odpadů a uplatňovat principy cirkulární ekonomiky (oběhového hospodářství). V rámci hierarchie nakládání s odpady kategorie jiné využití odpadů přednostně podporovat kompostování a anaerobní rozklad u těch, u kterých je to z hlediska především environmentálních a zdravotních rizik je možné.

- **Program rozvoje venkova (PRV)**

Program rozvoje venkova je vázán na Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova, řídicím orgánem je Ministerstvo zemědělství.

Hlavním cílem programu je obnova, zachování a zlepšení ekosystémů závislých na zemědělství prostřednictvím zejména agroenvironmentálních opatření, dále investice pro konkurenceschopnost a inovace zemědělských podniků, podpora vstupu mladých lidí do zemědělství nebo krajinná infrastruktura.

Opatřeními se vztahem k prevenci odpadů jsou opatření 16.2.1 Podpora vývoje nových produktů, postupů a technologií v zemědělské prvovýrobě a 16.2.2 Podpora vývoje nových produktů, postupů a technologií při zpracování produktů a jejich uvádění na trh.

- **Akční plán Strategie regionálního rozvoje 21–22**

Jako implementační dokument Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+ a Koncepce rozvoje venkova je ve spolupráci expertních týmů a pracovních skupin s garancí MMR byl v roce 2020 připravován Akční plán Strategie regionálního rozvoje 21–22.

- **Národní akční plán společenské odpovědnosti organizací v ČR**

Cílem Národního akčního plánu společenské odpovědnosti organizací v ČR je přispět k rozvoji konceptu společenské odpovědnosti organizací („Corporate Social Responsibility“ – CSR) a jeho pozitivních dopadů na společnost, hospodářský rozvoj a konkurenceschopnost ČR. Strategie je uzpůsobena tomu, aby koncept zůstal na rovině dobrovolnosti, a volí především portfolio komunikačních a propagačních nástrojů, ze strany státu pak především prostředí vytvářející odpovídající podmínky pro jeho hlubší rozšiřování a formu intenzivního dialogu.

V současnosti dochází ve větší míře k prosazování a zavádění společenské odpovědnosti do podniků a organizací, což se odráží jako pozitivní dopady v celé šíři ochrany životního prostředí a předcházení vzniku odpadů. Vazba na Program předcházení vzniku odpadů se pak týká využití specifických prvků politiky. Obecné pozitivní dopady implementace CSR v environmentální oblasti lze očekávat.

Jednou z dílčích aktivit Národního akčního plánu společenské odpovědnosti organizací v ČR bylo vytvoření Platformy zainteresovaných stran CSR. Účastníkem platformy se může stát organizace soukromého i veřejného sektoru zabývající se společenskou odpovědností či subjekt zastřešující určitou odbornou či zájmovou oblast soukromého a veřejného sektoru. MPO začalo od roku 2018 pravidelně vydávat Newsletter CSR, kde každá organizace z Platformy zainteresovaných stran CSR tak může přispět svým článkem, a ukázat ostatním organizacím čím se zabývá a co významného se stalo v oblasti společenské odpovědnosti.

- **Národní inovační strategie**

Národní inovační strategii České republiky (NIS) 2012–2020 schválila vláda 27. září 2011. Jedná se o společný dokument MŠMT a MPO, vycházející z analýzy inovačního prostředí České republiky zpracované Technologickým centrem Akademie věd ČR. NIS tak doplňuje Národní politiku výzkumu, vývoje a inovací České republiky na léta 2009–2015, schválenou v roce 2009. Hlavním cílem NIS je posílení významu inovací a využívání špičkových technologií jako zdroje konkurenceschopnosti ČR a zvyšování jejich přínosů pro dlouhodobý hospodářský růst, pro tvorbu kvalitních pracovních míst a pro rozvoj kvality života na území ČR.

- **Národní politika výzkumu, vývoje a inovací na léta 2016–2020**

Usnesením vlády České republiky č. 135 ze dne 17. února 2016 byla schválena Národní politika výzkumu, vývoje a inovací na léta 2016–2020. Dokument určuje klíčové obory a výzkumná témata, na něž by se měl aplikovaný výzkum zaměřit. Základním cílem Národní politiky výzkumu, vývoje a inovací České republiky je proto zajistit rozvoj všech složek výzkumu a vývoje v ČR – základního výzkumu, aplikovaného výzkumu a vývoje, které mají každá svou nezastupitelnou roli a využít jejich provázanosti a synergií

k podpoře ekonomického, kulturního a sociálního rozvoje České republiky. Dokument stanovuje strategické a specifické cíle a opatření k jejich realizaci.

- **Inovační strategie České republiky 2019–2030**

Strategický rámcový plán, který předurčuje vládní politiku v oblasti výzkumu, vývoje a inovací na období let 2019 až 2030 a zahrnuje oblasti: financování a hodnocení výzkumu a vývoje, inovační a výzkumná centra, národní start-up a spin-off prostředí, polytechnické vzdělávání, digitalizace, mobilita a stavební prostředí, ochrana duševního vlastnictví, chytré investice a chytrý marketing.

Inovační strategii České republiky 2019–2030 zpracovala vládní Rada pro výzkum, vývoj a inovace v úzké spolupráci s týmem z řad podnikatelů, vědců, akademiků a zástupců veřejné správy. MŽP je jejím spoluautorem. Má pomoci České republice posunout se mezi nejinnovativnější země Evropy. Součástí Inovační strategie je zavedení nové značky *The Czech Republic: The Country For The Future*.

- **Koncepce SmartCities**

V roce 2020 probíhaly práce na přípravě koncepce „*Smart Cities – odolnost prostřednictvím SMART řešení pro obce, města a regiony*“. Koncepce představuje nový přístup ke zlepšení života obyvatel prostřednictvím chytřejšího způsobu řízení měst, obcí, regionů a života v nich prostřednictvím zavádění moderních technologií. Nejširší uplatnění konceptu se předpokládá v oblasti dopravy, energetiky a zavádění moderních informačních a komunikačních technologií. Uplatňovat se bude i v dalších oblastech, např. odpadové hospodářství, vodohospodářství, e-government a krizové řízení.

Předcházení vzniku odpadů je zohledněno v části koncepce, která se věnuje lokální ekonomice (Konkurenceschopná města, obce a regiony).

- **Programy Technologické agentury České republiky (TA ČR)**

MŽP úzce spolupracuje s Technologickou agenturou České republiky (TA ČR). V rámci Programů vyhlášených TAČR bylo podpořeno řešení mnoha projektů v oblasti odpadového hospodářství, předcházení vzniků odpadů a oběhového hospodářství.

Z **Programu** na podporu aplikovaného společenskovedního a humanitního výzkumu, experimentálního vývoje a inovací **ÉTA**, byl s finanční podporou Technologické agentury ČR řešen:

Projekt TL01000071 „*Redukce plýtvání potravinami ve veřejném stravování*“. Projekt byl realizován v letech 2018–2020 se státní podporou 4 209 tis. Kč.

Hlavním cílem projektu bylo poskytnout kvalifikované podklady pro zavedení opatření na redukcí potravinového odpadu v oblasti veřejného stravování. Dílčí cíle jsou nastaveny ve třech oblastech:

1. Kvantifikovat potravinový odpad (ztráty) v oblasti veřejného stravování (vybrané řetězce jídelen a rychlého občerstvení) a provést odhad množství odpadu a ztrát v celém segmentu za ČR.
2. Identifikovat příčiny potravinových ztrát na straně provozovatelů a na straně spotřebitelů (zákazníků) ve vybraných provozovnách. Odvodit z nich obecné faktory, které způsobují potravinové ztráty v jídelnách a rychlém občerstvení.
3. Navrhnout opatření pro redukcí potravinového odpadu/ztrát v segmentu veřejného stravování pro praxi, podpůrné (nevládní) organizace a státní správu.

Výzkumný projekt **Redukce plýtvání potravinami ve veřejném stravování RedPot**, se zaměřil zejména na restaurace s rychlou obsluhou, na jídelny, menzy, kantýny a tzv. fast foody. Po úvodní fázi projektu, která se věnovala měření, proběhla diskuze se zapojenými řetězci o příčinách vzniku potravinového odpadu a ztrát a konkrétních možnostech, jak plýtvání potravinami redukovat. Uskutečnily se workshopy s dalšími klíčovými aktéry z oblasti veřejného stravování, státní správy, hygieny apod. Z těchto setkání vznikla konkrétní doporučení, která jsou shrnuta v příručce „Jak šetřit jídlem“.

Příručka je nyní ke stažení na <https://zachranjidlo.cz/redpot/>.

S finanční podporou Technologické agentury ČR byl z **Programu** na podporu aplikovaného společenského a humanitního výzkumu, experimentálního vývoje a inovací **ÉTA**, řešen také Projekt TL02000092 s názvem „**Podpora pro environmentálních vzorců chování a incentive pro behaviorální změnu v produkci potravinových odpadů a plýtvání**“. Cílem projektu, který probíhá v období červen 2019 až červen 2022, je poskytnout aplikačním garantům a územním samosprávným celkům postupy a výsledky aplikace behaviorální změny chování domácností, a to v podobě, která bude snadno aplikovatelná pro aktéry v oblasti odpadového hospodářství (tj. územní samosprávné celky). Hlavním řešitelem je Mendelova univerzita v Brně a dalšími partnery projektu jsou Green Solution a SAKO Brno. Snahou je najít efektivnější způsoby dosažení cíle redukce plýtvání potravinami, a to na základě provedení cílené behaviorální intervence, jejímž smyslem je dosáhnout změny v chování domácností, která povede ke snížení plýtvání potravinami.

Program „Prostředí pro život“, jehož gestorem je MŽP byl v rámci Programu aplikovaného výzkumu, experimentálního vývoje a inovací v oblasti životního prostředí – Prostředí pro život, schválen usnesením vlády ČR č. 204 ze dne 25. března 2019.

Cílem programu je přinést nová řešení v oblasti životního prostředí, stabilizovat a rozšířit znalostní základnu, která výrazně přispěje k zajištění zdravého a kvalitního

životního prostředí v ČR a k udržitelnému využívání jejích zdrojů, minimalizuje negativní dopady lidské činnosti na životní prostředí včetně dopadů přesahujících hranice státu a přispěje tak ke zlepšování kvality života v Evropě i v globálním kontextu.

K prioritní oblastem programu patří také odpadové a oběhové hospodářství. Výzkum v této oblasti je zaměřen především na prevenci a minimalizaci tvorby odpadů i jejich negativního vlivu na životní prostředí a zdraví lidí. Dále na zavádění principů oběhového hospodářství do výroby, spotřeby a druhotných surovin a také rozvoj odolnosti a zejména technologických aspektů environmentální bezpečnosti.

Čerpání prostředků z programu je nastaveno na období sedmi let od 1. 1. 2020 do 31. 12. 2026. Celkové výdaje na program se předpokládají ve výši 4,46 mld. Kč, z toho výdaje státního rozpočtu budou činit 3,8 mld. Kč.

Poskytovatelem podpory je TAČR, jejímž prostřednictvím byly v průběhu roku 2019 a 2020 byly vyhlášeny celkem čtyři veřejné soutěže pro tři následující podprogramy:

1. Operativní výzkum ve veřejném zájmu, 2. Ekoinovace, technologie a postupy pro ochranu životního prostředí a 3. Dlouhodobé environmentální a klimatické perspektivy.

V rámci programu Prostředí pro život je s finanční podporou Technologické agentury ČR připravován pro období **2021-2026** projekt **„Centrum environmentálního výzkumu: Odpadové a oběhové hospodářství a environmentální bezpečnost“ (CEVOOH)**. Cílem projektu bude vybudování dlouhodobě pracující, odborné, interdisciplinární, výzkumné základny tvořené klíčovými výzkumnými organizacemi disponujícími expertízou a odbornou kapacitou pro provádění výzkumu v oblasti odpadového a oběhového hospodářství v širších souvislostech. Centrum bude poskytovat MŽP, dalším resortům, odborným platformám a dalším subjektům výsledky výzkumu, rozšiřování vědeckých poznatků a expertní podporu při tvorbě politik, strategií a regulací.

Hlavními tematickými oblastmi, na které se Centrum v rámci své činnosti zaměří, budou odpadové a oběhové hospodářství, monitoring a rozvoj nových monitorovacích nástrojů sledování přechodu k oběhovému hospodářství, včetně vývoje nových indikátorů, analýza životního cyklu výrobků, ekodesign, problematika kontaminace prostředí z hlediska technologií, nově se vyskytujících polutantů, využití nových metod a přístupů k identifikaci a odstranění znečištění, např. prostřednictvím dálkového průzkumu země.

Činnost Centra by měla propojit přírodovědné, technické a humanitní obory s cílem posunout ČR blíže k oběhovému hospodářství.

V rámci programu EPSILON je řešen Projekt TH04030297 s názvem **„Inteligentní systém pro provoz odpadového hospodářství v rámci SmartCity“**. Cílem je vytvoření

softwaru, který ukládá sbíraná data a porovnáváním a zkoumáním dat pomůže řešit odpadové hospodářství ve městech a obcích. Systém pomocí IT technologií bude evidovat nádoby, jejich zaplnění a s pomocí dalších dat bude připravovat souhrnné zprávy. Tento systém ve výsledku umožní optimalizaci rozložení i typů nádob uvnitř města, a bude predikovat zaplněnost pomocí statistických modulů. Zároveň bude možné odhalovat další souvislosti jako sezónnost nebo frekvence pohybu obyvatel na místech ve městě. Projekt je realizovaný v letech 2019–2020 se státní podporou 5 189 tis. Kč.

Z resortního programu TAČR **Beta2** byl v letech 2019 a 2020 řešen projekt „*Prognózování produkce odpadů a stanovení složení komunálního odpadu*“, jehož řešitelem je Vysoké učení technické v Brně, Fakulta strojního inženýrství. Cílem projektu veřejné zakázky bylo identifikovat, popsat a nastavit proces prognózování produkce všech odpadů včetně komunálních v ČR ve výhledu až 10 let a současně nastavit postupy pro stanovení složení směsného komunálního odpadu z obcí a komunálního odpadu.

Seznam podpořených projektů je uveden v příloze.

- **Resortní programy na podporu výzkumu a vývoje**
- **Resortní výzkum Ministerstva průmyslu a obchodu**

MPO zajišťuje podporu projektů aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje pro průmyslovou výrobu z prostředků státního rozpočtu ČR v rámci programu TRIO. Dále byl usnesením vlády č. 202 ze dne 25. března 2019, schválen program na podporu průmyslového výzkumu a experimentálního vývoje TREND, jehož je MPO odborným garantem.

Seznam podpořených projektů je uveden v příloze.

- **Resortní výzkum Ministerstvo zemědělství**

MZe v rámci Programu aplikovaného výzkumu Ministerstva zemědělství na období 2017–2025, ZEMĚ, podporuje zejména projekty v oblasti inovativního zemědělství a lesnictví.

Seznam podpořených projektů je uveden v příloze.

- **Dobrovolné nástroje (Ekoznačení, EŠV, Ekoznačka, EMAS, Zelené veřejné zakázky – GPP)**

Ekoznačení a EMAS patří mezi dobrovolné nástroje ochrany životního prostředí. Systém ekoznačení byl v ČR zaveden usnesením č. 159 ze dne 7. dubna 1993. Na základě tohoto usnesení byl 14. dubna 1994 vyhlášen Národní program označování výrobků ochrannou známkou Ekologicky šetrný výrobek (dnes Národní program

označování ekologicky šetrných výrobků a služeb). V roce 2004 se vstupem České republiky do Evropské unie se součástí programu stalo i udělování Ekoznačky EU (známé též jako Květina/The Flower).

MŽP dále představilo „Národní program environmentálního značení (NPEZ) – aktualizace 2017“, který představuje zastřešení všech tří existujících typů environmentálního značení – typu I, realizovaného jako Národní program ekologicky šetrných výrobků a služeb (EŠV), resp. program Ekoznačky EU, a dále typu II. – vlastní environmentální tvrzení a typu III. – environmentální prohlášení typu III.

V posledních letech se programy ekoznačení v ČR se potýkaly s odlivem držitelů zapříčiněným nedostatečnou informační podporou ze strany MŽP. Již od roku 2018 byla proto připravována informační kampaň, jejímž cílem je informovat veřejnost o programech ekoznačení a o benefitech environmentálně šetrných výrobků a služeb, což následně spotřebitelům umožní lépe se orientovat v nabízeném zboží. Kampaň má zároveň cílit na výrobce, aby více zvážili environmentální stránku svého produktu s možností nechat jej certifikovat. V roce 2020 se připravovala veřejná soutěž k realizaci informační kampaně

S ohledem na nově obsaženou zásadu (viz § 6, odst. 4, Zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek) při zadávání veřejných zakázek – zohledňovat od 1. 1. 2021 environmentální, sociální a inovativní parametry v rámci všech zakázek se zvýšil význam dalšího dobrovolného nástroje, a to tzv. zelených veřejných zakázek. Jednou z možností, jak environmentální část této zásady naplnit je nákup výrobků s ekoznačkou, environmentálním prohlášením typu III, nebo využití služeb společností, které jsou registrovány v Programu EMAS. Dále mohou zadavatelé využít metodiky vydané Evropskou komisí, či MŽP.

Tabulka 17: Národní program označování ekologicky šetrných výrobků a služeb ochrannou známkou – ekoznačkou Ekologicky šetrný výrobek/Ekologicky šetrná služba

	Celkový počet	
	2019	2020
Licence pro značení environmentálně šetrný výrobek	27	31
Licence pro značení environmentálně šetrná služba	1	1
Licence pro značení Ekoznačka EU „Květina“	14	19
Technické směrnice pro environmentálně šetrný výrobek	30	32
Registrací vlastních environmentálních tvrzení podle ČSN ISO 14021 ¹	0	0
Počet prohlášení o produktu podle ČSN ISO 14025	118	118 ²

Pozn. ¹ V současnosti nejsou registrována žádná vlastní environmentální tvrzení.

² Není vedena statistika, na základě, které by bylo možné tento údaj zjistit. Číslo 118 odpovídá počtu EPD, které byly v registru v roce k 16. 11. 2021 Nelze dohledat ta EPD, která byla v registru v roce 2019 / 2020, a jejichž platnost vypršela. Databáze EPD již není rozdělena na stavební a chemické výrobky.

Zdroj: MŽP, 2019 (CENIA)

Tabulka 18: Celkový počet udělených registrací EMAS v období 2019–2020

	2019	2020
EMAS	19	20

Zdroj: MŽP, 2019 (CENIA)

- **Aktivity Ministerstva zemědělství v oblasti předcházení vzniku potravinového odpadu**

Ministerstvo zemědělství v rámci dotačního programu „Podpora činnosti potravinových bank a dalších subjektů s humanitárním zaměřením“ podporuje např. financování pronájmů skladovacích prostor, rekonstrukci a budování nových skladovacích prostor a jejich vybavení chladicím a mrazicím zařízením, včetně režijních nákladů na chod potravinových bank. Dotace lze využít také na pořízení automobilu pro svoz darovaných potravin.

V roce 2019 bylo v rámci dotačního titulu vyplaceno více než 116 milionů korun a v roce 2020 téměř 95 milionů korun. V současné době se jedná o jedinou stálou podporu Potravinových bank ze státního rozpočtu.

Pro potřeby ČR připravil Ústav zemědělské ekonomiky a informací (ÚZEI) metodiku ke potravinovým ztrátám pro jednotlivé články potravinového řetězce a od roku 2017 také průběžně monitoruje potravinový řetězec.

MZe obecně podporuje předcházení vzniku potravinového odpadu a plýtvání potravinami, stejně tak darování potravin. Zveřejňuje také seznam organizací, kterým mohou obchody darovat vyřazené potraviny.

- **Potravinové banky**

Předávání potravin charitativním organizacím je upraveno zákonem č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích. Novelou tohoto zákona je od roku 2018 uložena obchodům s prodejní plochou větší než 400 m² povinnost bezplatně poskytovat neprodejné, ale stále bezpečné potraviny, na charitu. Darovat potraviny, které nejsou zcela v souladu s potravinovým právem (např. potraviny s deformovaným obalem nebo potraviny, které jsou nepřesně či nedostatečně označeny) mohou samozřejmě i menší obchody či výrobci. S legislativními změnami spojenými s nástupem povinnosti darování potravin došlo k výraznému nárůstu darovaných potravin a poklesu vzniku potravinového odpadu v sektoru obchodu.

Potravinové banky jsou fungující strukturou pro snižování vzniku odpadů z potravin a zlepšující celkové využívání potravin, které by se jinak staly odpadem. Centrálně jsou jednotlivé potravinové banky součástí České federace potravinových bank (ČFPB). ČFPB je pak členem Evropské federace potravinových bank. Potravinové banky shromažďují zdarma potraviny, skladují a přidělují je humanitárním nebo charitativním organizacím, které poskytují potravinovou pomoc potřebným lidem. Česká federace potravinových bank - www.potravinovabanka.cz má v současnosti celkem 15 členů:

Potravinová banka pro Brno a Jihomoravský kraj, z.s.

Potravinová banka Central, z.s.

Potravinová banka Džbánsko, z.s.

Potravinová banka Hradec Králové, z.s.

Potravinová banka Jihočeského kraje, z.s.

Potravinová banka Karlovarského kraje, z.s.

Potravinová banka Libereckého kraje, z.s.

Potravinová banka v Olomouckém kraji, z.s.

Potravinová banka Ostrava, z.s.

Potravinová banka Pardubice, z. s.

Potravinová banka Plzeň, z.s.

Potravinová banka pro Prahu a Středočeský kraj, z.s.

Potravinová banka v Ústeckém kraji, z.s.

MŽP poskytuje podporu Potravinovým bankám prostřednictvím OPŽP 2014–2020. V rámci prioritní osy 3, investiční podpory 1, Specifického cíle 3.1. byla již koncem roku 2018 vyhlášena 103. výzva, podporující projekty zaměřené na vybudování či rozšíření infrastruktury potravinových bank (např. budování, rekonstrukci skladů potravin; nákup svozové a manipulační techniky; pořízení vybavení skladů potravin). Od 1. 9. 2020 začal příjem žádostí pro další výzvu č. 153, která v rámci podporované aktivity 3.1.1: „Předcházení vzniku komunálních odpadů“ opět finančně přispívala na vybudování či rozšíření infrastruktury potravinových bank. Oprávněnými žadateli byly subjekty, které byly v době podání žádosti členy České federace potravinových bank nebo sdružení Charita Česká republika. Žádosti mohla rovněž předkládat samotná Česká federace potravinových bank a sdružení charita Česká republika.

V rámci 103. výzvy poskytlo MŽP dotaci jednomu subjektu na projekt zaměřený na vybudování/rozšíření infrastruktury potravinových bank ve výši 952 428 Kč.

V rámci 153. výzvy poskytlo MŽP podporu šesti projektům v hodnotě zhruba 162 mil. Kč.

Další aktivity směřující k prevenci vzniku odpadů

- **Prodej nestandardní zeleniny a ovoce** – nadále pokračují aktivity některých velkých obchodních společností v oblasti prodeje ovoce a zeleniny, který je zaměřen na zvýhodněný prodej zeleniny, která má nestandardní tvar nebo velikost. Tímto způsobem se dostane ke spotřebitelům i zelenina, která by byla pravděpodobně zaorána do země. Tesco a.s. např. rozšířilo svou nabídku ovoce a zeleniny o nově zavedenou vlastní značku „*Perfectly Imperfect*“ („Dokonale Nedokonalá“). Online supermarket Rohlík.cz opět spustil prodej nestandardních tvarů ovoce a zeleniny pod značkou „*Ošklivé*“ **ovoce a zelenina**. Dále ve snaze snížit plýtvání potravinami nabízí prodej „Zachraň jídlo, kdy jsou produkty s blízkou expirační dobou nabízeny za výrazně nižší ceny.
- **Projekt „Darování jídla šetří klima“** je projektem spolku Zachraň Jídlo, z.s., spuštěný v dubnu 2020 k využití přebytků z českých jídelen a fast foodů pro darování potřebným. Snahou je zamezit plýtvání jídlem a snížit tak jeho dopady na životní prostředí.
- **Projekt „Redukce plýtvání potravinami ve veřejném stravování“** je projektem spolku Zachraň Jídlo, z.s., při němž bylo zjišťováno, jak moc se plýtvá ve veřejném stravování, jak se tomu dá zamezit a jak lze případné přebytky vhodně využít. Výzkum byl realizován společně s Technologickým centrem Akademie věd, společností Median a Ústavem zemědělské ekonomiky a informací v rámci grantu TAČR.
- **Projekt „Paběrkujeme v regionech“** spolku Zachraň Jídlo, z.s., - jedná se o aktivitu, která snižuje množství vyhozeného jídla. Sbírají se plodiny, které by zůstaly po sklizni na poli nebo sadu. Tyto plodiny většinou nevyhovují z estetického hlediska, jsou příliš malé, příliš velké, příliš křivé, špatně uříznuté nebo mají nevyhovující barvu. Paběrkování je také nástrojem osvěty, protože vzhledem k velkému zájmu médií se daří upozorňovat veřejnost na problém plýtvání potravinami.
- **Projekt „DobroPolníci“** prezentovaný na webu <https://dobropolnici.mailchimpsites.com/> navázal od roku 2020 na aktivity paběrkování v regionech, Spolek Zachraň Jídlo, z.s., jej podporuje poskytováním příspěvku na palivo.
- **„Cirkulární HUB“** - Cirkulární HUB vznikl v rámci projektu „ODPAD ZDROJEM“, jehož realizátorem je podnikatelské a inovační centrum BIC Brno ve spolupráci s Institutem Cirkulární Ekonomiky a Aliancí pro energetickou soběstačnost. Projekt finančně podpořil TAČR. Cirkulárním HUBu lidé mohou také navštívit a využít služeb opravárenské Cirkulární dílny, Knihovny věcí nebo se účastnit diskuzních večerů BUZZ talks, které přináší témata cirkulární ekonomiky široké veřejnosti.
- **Školení neziskové organizace Bezobalu, z.ú.** o zavádění konceptu šetrné distribuce a rozvoji bezobalových prodejen v České republice. Snahou je přispět k předcházení

vzniku zbytečného odpadu z jednorázových obalů a vychovávat dodavatele k odpovědnější distribuci.

- **Koncept Zero Waste, neziskové organizace Bezobalu, z.ú.** – pořádá školení pro zájemce o know-how k provozování bezobalových prodejen, kde je možné nakupovat kvalitní produkty do vlastních, znovupoužitelných nádob.
- **Aplikace „Nesněženo.cz“** - <https://nesnezeno.cz/>. Aplikace Nesnezeno.cz pomáhá jako nástroj proti plýtvání s jídlem v gastro provozech. Spolupracující podniky mohou přes aplikaci prodat ve slevě zbylé porce jídla, které by jinak skončily v odpadech. Aplikace ukáže podniky v okolí, které v daný den nestihly prodat všechno jídlo. Zbylé porce meníček i dalších jídel nabízí se slevou minimálně 30 %.
- **Aplikace „Jídlov.cz“** - <https://www.jidlov.cz>. Aplikace pomáhá snižovat množství potravinového odpadu skrze mobilní aplikaci. Restaurace, bistra, pekárny, a další tak mohou zužít jídlo, které by jinak přišlo nazmar. Zákazník nakupuje potraviny za sníženou cenu, přičemž jejich kvalita zůstává zachována.
- **Kampaň „Spotřebuj mě“** šíří osvětu v porozumění pojmů uváděných na potravinách "spotřebujte do" a "minimální trvanlivost", tak a přispívá tak k tomu, aby se zbytečně nevyhazovalo jídlo kvůli nepochopení datům na obalech potravin.
- **Projekt „Dolej si“** - udrzitelnypalacky.upol.cz/dolej-si. Do projektu se dobrovolně mohou zapojit provozovny, které umožňují všem doplnit si láhev namísto kupování další balené vody.
- **Projekt "Bioodpad není odpad"** prezentovaný na webu <https://www.kompostuj.cz/> je dlouhodobým projektem na několika školách v Praze. Zapojuje a učí děti/žáky třídit biomateriál, kompostovat a využívat výsledný kompost pro pěstování ve čtverečkových zahrádkách.
- **Informační kampaň #ŽijuKomposty!** <https://kokoza.cz/projekty/informacni-kampan-zijukomposty/> – projekt pro osvětu v oblasti třídění bioodpadu ze směsného komunálního odpadu a kompostování zbytků potravin.
- **Informační platforma Zero Waste** <https://zijudrzitelne.bezobalu.org/> podporuje ohleduplné vzorce jednání a poskytuje snadný přístup k informacím o Zero Waste životním stylu.
- **Projekt „Z pokoje do pokoje“** <https://www.zpokojedopokoje.cz/> je kombinací re-use centra a sdílené dílny s cílem je zachraňovat starý nábytek a vracet jej zpět do koloběhu. V rámci projektu jsou pořádány kurzy pro veřejnost.
- <https://www.swapprague.cz/> prostřednictvím swapů je podporována přímá výměna nepotřebných věcí mezi lidmi a jejich opětovné využití, zároveň je zvyšováno povědomí veřejnosti v této problematice.

- Projekt „**Není pytlík jako pytlík**“ <https://www.ipur.cz/projekty/neni-pytlik-jako-pytlik/> je projektem Institutu pro udržitelný rozvoj (IPUR), cílem projektu je přispět ke snížení spotřeby jednorázových obalů prostřednictvím komunikačních kampaní zaměřených na změnu chování veřejnosti při používání jednorázových obalů.
- Projekt „**Společně za menší spotřebu**“ <https://www.ipur.cz/projekty/spolecne-za-mensi-spotrebu/> napomáhá při šíření environmentální osvěty a zprostředkovává veřejnosti informace o negativních vlivech výroby a spotřeby na životní prostředí.
- Kampaň „**Obalová výzva**“ <https://www.ipur.cz/projekty/obalova-vyzva/>, v jejím rámci byla mimo jiné vytvořena online databáze nadměrně balených výrobků, do které mohou svými fotkami přispívat sami spotřebitelé.
- **Projekt „Menička pro bezdomovce“** realizuje Centrum sociálních služeb v Brně. Provozovny veřejného stravování poskytují zdarma v pracovní dny nespotřebovaná (respektive neprodaná) polední menu včetně polévek lidem bez přístřeší. Neprodaná polední menu se sváží přímo z provozoven do Městského střediska krizové sociální pomoci, kde lidé mohou zdarma dostat kvalitní teplou stravu, která by v případě neexistence projektu končila v odpadu.
- **Podpora pro Re-use centra**
V letech 2019–2020 bylo z OPŽP 2014–2020 v rámci prioritní osy 3, Specifického cíle 1 - Prevence vzniku odpadů podpořeno celkem 45 projektů RE-USE center v částce téměř 99 mil. Kč. Celkově bylo od počátku programu podpořeno 68 projektů ve výši cca. 147 mil. Kč v rámci výzev č. 40., 68., 84., 103. a 122.
- **Aktivity v oblasti servisních služeb a reuse center v ČR**
- „**Reuse centrum Ostrava**“ je společným projektem města Ostravy a společnosti OZO Ostrava. Jedná se o sklad použitého nábytku a dalších funkčních předmětů pro domácnost, které lidé věnovali, protože je již nepotřebují. Nabízeny budou buď tak, jak je lidé darovali, nebo po drobné opravě. Protihodnotou za vybraný předmět, který si občan odnáší, je příspěvek do veřejné sbírky „Veřejná zeleň v Ostravě“. Reuse centrum Ostrava se věnuje také osvětové činnosti zaměřené na předcházení vzniku odpadu a jeho opětovné využití. Na toto téma jsou pořádány přednášky, workshopy nebo swapy.
- „**Reuse centrum Brno**“ provozuje společnost SAKO Brno ve spolupráci se statutárním městem Brnem a Veřejnou zelení města Brna. Cílem projektu je opětovné využití starých, ale stále funkčních předmětů. Dalšími aktivitami jsou pak projekty jsou Retro-Use (jeho cílem využít věci vyrobené před rokem 1989, které byly lidmi vyřazeny, ale stále jsou funkční) a projekt Re-Nab (dává druhou šanci starému, ale stále funkčnímu

nábytku a zároveň pomáhá brněnským rodinám, které nemají na nové vybavení bytu finanční prostředky, začít nový život).

- **„Reuse centra Vysočany a Záběhlce“** v rámci kterého funguje aktivita „Dejte svým věcem 2. šanci!“ je napojena na portál <https://praho.nevyhazujto.cz/>
- **„Reuse centrum a sdílená dílna Z pokoje do pokoje v Praze“** Z pokoje do pokoje je neziskovým projektem, který kombinuje re-use centrum se sdílenou dílnou a pořádá také kurzy pro veřejnost. Naším cílem je zachraňovat starý nábytek a vracet jej zpět do koloběhu.
- **„Reuse a SWAP centrum v Zábřehu“** Projekt RE-USE „Život starým věcem“ má za úkol redukovat množství odpadu prodloužením životního cyklu použitých, ale stále funkčních věcí. Projekt přispívá k ochraně životního prostředí a zároveň ve spolupráci s EKO servis Zábřeh s.r.o. podporuje Psí útulek Zábřeh.
- **„Reuse centrum Heřmanův Městec“** občané mohou bezplatně odložit již používané předměty, které Re-Use centrum Heřmanův Městec prodává dalším zájemcům za symbolickou cenu. Pro konkrétní předmět tak zajistí jeho znovuvyužití. Získané finanční prostředky jsou využity k výsadbě zeleně v Heřmanově Městci.
- **„Reuse centrum Chrudim“** občané mohou odkládat vytipovaný sortiment věcí, které už doma nepotřebují a které jsou ještě schopny dalšího využití. Ty si poté budou moci zájemci za drobný poplatek odnést.
- **„Kabinet CB – reuse centrum v Českých Budějovicích“**, svou činností vrátil prostřednictvím Materiální banky do oběhu v roce 2020 cca 26 tun nábytku a vybavení, cca 13 tun nábytku bylo renovováno a následně prodáno a dalších 13 tun nábytku bylo prodáno bez dalších úprav. Jedná se o nábytek a vybavení, které díky realizaci projektu Kabinet CB neskončilo na skládce, ale bylo vráceno do oběhu. Celkem se jedná o cca 52 tun ušetřeného komunálního odpadu.
- **„Nábytková farma Kralupy nad Vltavou“** (www.nabytkovafarma.cz) - Bazar s nábytkem, dekoracemi a potřebami pro domácnost. Kromě obchodu s bazarovým nábytkem a bytovými doplňky poskytuje i řadu užitečných služeb. Stěhují, vyklízí, renovují a čalouní použitý nábytek. veškerý výtěžek z prodeje, jde především na léčbu mužů a žen ze závislosti na návykových látkách a na podporu preventivních programů na základních školách.
- **„Nevyhazujto“** (www.nevyhazujto.cz) - Webová platforma, prostřednictvím které mohou lidé darovat věc, kterou už nepotřebují, ale někomu jinému by se ještě mohla hodit. Služba je poskytována zdarma, jen za odvoz.
- **„Nábytková banka Na-Bank“** (<https://na-bank.cz/>) - V září 2018 vznikl projekt NA-BANK pro sociálně potřebné. Snaží se shánět prostředky a materiální dary k pomoci

potřebným. Nábytková banka řeší zejména nábytek, ale také další potřebné věci v domácnosti, především elektrospotřebiče (pračky, ledničky aj.), oblečení, obuv, hygienické prostředky a hračky. Redistribuuje materiální pomoc na základě doporučení ve spolupráci se statutárním městem Liberec (sociální bydlení a jeho programy) a sociálními službami nestátních neziskových organizací, měst a obcí v Libereckém kraji. Jádrem práce je město Liberec, působnost organizace je krajská. Projekt realizuje spolek Nábytková banka, z.s.

- **„Opravárna“** (www.opravarna.cz) - Největší síť odborných servisů i drobných opravářů v ČR. Možnost si vybrat mezi profesionálními servisy i hobby opraváři.
- **„Pilotní projekt Cirkulární dílna HYB4“** (<https://www.facebook.com/CirkularkaHYB4/>) – Smyslem „Recyklační dílny“ je poukázat na možnosti recyklace a sdílení prostředků a získané know-how poslouží i jako pilotní pokus k ověření zájmu občanů k budoucímu záměru na vybudování pražského Re-USE centra, které se pokusí Magistrát hl. m. Prahy realizovat. Projekt „Recyklační dílny“ umožňuje vrátit do užití hodnotný, ale starší nábytek, který by jinak skončil na skládce. Dílna veřejnosti nabízí pravidelné workshopy, v jejichž rámci si zájemci budou moci bezplatně a pod vedením profesionálních instruktorů opravit či vyrobit různé druhy nábytku. Projekt vznikl ve spolupráci Kampusu Hybernská při Filozofické fakultě Univerzity Karlovy za finanční podpory Pražských služeb, a. s., a ve spolupráci s Magistrátem hl. m. Prahy, Knihovnou věcí a Institutem cirkulární ekonomiky.
- **„Zdrojovna – freeshop“** (<https://cs-cz.facebook.com/zdrojovna>) - Kdokoliv může do prostor Freeshopu donést to, co už nepotřebuje, a zároveň si odnést jakoukoliv odloženou věc, která se mu líbí nebo hodí.
- **„Druhý život nábytku“** <https://www.druhyzivotnabytku.cz/>, je aktivitou prodejce nábytku IKEA, který odkupuje použitý nábytek IKEA a prostřednictvím oddělení [Circular Hub](#), přeprodává tento použitý nábytek dalším zákazníkům.
- **„Digitální odpadové tržiště“** –<https://www.cyrkl.com/cs/> je elektronická burza druhotných surovin pro všechny zástupce firem a obcí, které buď nabízejí, nebo poptávají sekundární zdroje. Na burze lze nabízet veškeré recykláty, vedlejší produkty výroby a obecně druhotné suroviny z různých druhů plastů, stavebních materiálů, papíru, textilu, skla aj., které nejsou v režimu odpadu.

- **Podpora domácího kompostování**

V letech 2019–2020 bylo z OPŽP 2014–2020 v rámci prioritní osy 3, SC 3.1 - Prevence vzniku odpadů podpořeno zhruba 80 000 kompostérů.

Celkově bylo od počátku projektu domácích kompostérů pro občany podpořeno kolem 180 000 kompostérů. Projekty byly podporovány v rámci celkem pěti výzev (č. 40., 68., 84., 103. a 122.).

- **Textilní odpad**

- Projekt „ReShare“ Armády spásy je zaměřený na využití, zpracování a prodej darů od individuálních i firemních dárců. Sběr obnošeného textilu a obuvi do stacionárních kontejnerů v Praze, Brně, Ostravě Karlových Varech i dalších městech.
- Projekt společnosti POTEX je ekologicko-charitativní projekt, který spočívá ve sběru, redistribuci a následném zpracování použitého a stále použitelného textilu. Spravuje téměř 600 kontejnerů a vybere každoročně téměř 3 000 tun použitého textilu.
- Společnost DIMATEX CS – provádí sběr použitého textilu a třídění textilií. Sběrné kontejnery firmy Dimatex CS, spol. s r. o. jsou určeny k druhotnému využití textilních materiálů. Suroviny získané z nich jsou poskytnuty z části charitativním organizacím a z části jsou předány k následné recyklaci. V současné době spolupracujeme při sběru textilu s cca 600 obcemi. Ročně se vytřídí ca 6500 tun textilu.
- Diakonie Broumov – počet kontejnerů přes 400. Ročně sesbírá 6 až 8 tisíc tun použitého textilu v rámci celé ČR. Veškerý sběr textilního materiálu, včetně sběru z kontejnerů, dokáže Diakonie Broumov přetřídit, využít nebo zpracovat. Vybudovala vlastní třídírnu a dále i vlastní provoz na zpracování textilu již nevhodného k nošení či nějak poškozeného na čistící plachetky. Z materiálu, který by jinak skončil na skládkách, smysluplně využije cca 70 %.
- Společnost Textil Eco – počet kontejnerů 4640 kontejnerů a množství vysbíraného textilu 32 000 tun. Kontejnery jsou umístěny ve více než 2800 obcích. Kontejnery TUČŇÁK této společnosti vyhrály ZLATOU MEDIALY 2019 na veletrhu URBIS.
- FCC Česká republika, s.r.o., zahájila službu sběru použitého oblečení pomocí speciálních kontejnerů v ČR v červenci 2012 na základě úspěšného fungování tohoto modelu v Rakousku. Společnost FCC v ČR hradí z peněz získaných prodejem použitého oblečení náklady spojené se sběrem a přepravou a dále přispívá na charitativní účely.

- **Spolupráce MŽP s nestátními neziskovými organizacemi**

MŽP dlouhodobě podporuje aktivity nestátních neziskových organizací (NNO) v oblasti prevence vzniku odpadu prostřednictvím „Programu na podporu projektů nestátních neziskových organizací“. Jedná se o neinvestiční dotace poskytované na příslušný kalendářní rok. Maximální výše dotace na jeden projekt je 250 tis. Kč.

Seznam podpořených projektů je uveden v příloze.

- **Charitativní organizace**

Do oblasti předcházení vzniku odpadů zasahuje i působnost charitativních organizací v ČR. Je možné identifikovat řadu činností charitativních organizací, které přímo

přispívají k předcházení vzniku odpadů, resp. prodlužují životnost některých výrobků. Níže jsou uvedeny nejznámější registrované charitativní organizace v ČR, které mají ve své náplni i činnosti, které přispívají k prevenci vzniku odpadů:

- Červený kříž,
- Charita Česká republika,
- Diakonie Broumov,
- Člověk v tísni,
- ADRA,
- Česká Federace potravinových bank,
- Fond ohrožených dětí a další.

- **Aktivity jednotlivých kolektivních systémů zajišťujících zpětný odběr výrobků s ukončenou životností**
- **„Recyklohraní aneb Uklidíme si svět“** - cílem projektu je prohloubit znalost žáků a studentů v oblasti třídění a recyklace odpadů a umožnit jim osobní zkušenost se zpětným odběrem baterií a použitých drobných elektrozařízení. Nad projektem převzalo záštitu Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy a je spolufinancován společnostmi, které se v ČR specializují na zpětný odběr a recyklaci (ASEKOL, a.s., ECOBAT s.r.o., ELEKTROWIN a.s.). Z výročních zpráv je zřejmé, že počet škol zapojených do projektu průběžně vzrůstá. Společnost Recyklohraní také pravidelně oceňuje nejaktivnější a nejzapálenější pedagogy vyučující ekologickou výchovu v mateřských, základních a středních školách a zájmových kroužcích Certifikátem „Ekoučitel“.
- **Projekt „EKOABECEDA – Umíme žít bez odpadů?“**, který vznikl díky finanční podpoře SFŽP. Ukazuje, co a jak může každý z nás udělat pro to, aby odpady vůbec nevznikaly, nebo jich bylo co nejméně. Podněty a scénáře vyučovacích hodin k tématu předcházení vzniku odpadů jsou připraveny pro čtyři věkové kategorie od mateřských až po střední školy.
- **Projekt REMOBIL** neziskového spolku REMOBIL, z. s. - v rámci projektu probíhá neziskový sběr nepotřebných, použitých a většinou také nefunkčních mobilních telefonů. Hlavním cílem je zvýšit procento zpětně odebraných mobilních telefonů k dalšímu využití a zároveň motivovat spotřebitele je k odevzdání nepotřebného mobilu k recyklaci.
- **Projekt „Věnuj mobil“** – Projekt kolektivního systému ASEKOL a.s. zaměřený na sběr vysloužilých mobilních telefonů. Sběrová kampaň Věnuj mobil pravidelně pomáhá dobročinným organizacím. Za sběr vysloužilých mobilních telefonů daruje ASEKOL

nové mobilní zařízení vybrané organizaci, a navíc se postará o správnou ekologickou likvidaci starých zařízení. V roce 2019 se zapojila např. také společnost Avast, jejíž zaměstnanci během jednoho roku sesbírali 173 starých nefunkčních mobilů a odevzdali je k odborné recyklaci. Za tento počin ASEKOL věnoval dva nové přístroje, které byly předány organizaci Dejme dětem šanci.

- **Soutěž „AKTIVNÍ OBEC“** - Společnost ASEKOL, s.r.o. uspořádala v roce 2019 již třetí ročník soutěže s názvem AKTIVNÍ OBEC. Hodnoceny jsou tři soutěžní oblasti. První je výtěžnost sběru v červených kontejnerech, které slouží pro sběr drobného vysloužilého elektra, druhou je propagace zpětného odběru elektrozařízení a třetí zohledňuje navýšení průměrné výtěžnosti sběru v červených kontejnerech v přepočtu na jednoho obyvatele. Ze strany obcí je o tuto soutěž dlouhodobě velký zájem, což dokazuje i fakt, že sběr vysloužilého elektra Asekolu vzrostl meziročně o 13 %.
- **Hra „Zrecykluj to!“** je zábavná mobilní hra a od roku 2020 také zábavně-vzdělávací internetové stránky pro děti a mládež www.zrecyklujto.cz. Ve hře si je možné zábavnou formou vyzkoušet sběr elektrozařízení, která najdete v běžné domácnosti. Úkolem hráče je najít a vyřešit úkoly schované v jednotlivých místnostech fiktivního domu. Pořadatelem soutěže je: EKOLAMP s.r.o.
- **Mobilní aplikace „Kam s ní?“** - informační a vzdělávací aplikace pomáhá vyhledat místo pro odložení vysloužilého výrobku. Dále obsahuje přehledný popis jednotlivých druhů světelných zdrojů a kvíz na procvičení znalostí.
- **Vybrané projekty na podporu prevence vzniku odpadů, intenzifikace sběru odpadů a oběhového hospodářství v jednotlivých krajích ČR:**
 - Jihomoravský kraj provozuje webové stránky „**Portál oběhového hospodářství Jihomoravského kraje**“, <http://obhjm.kc.cz/>. Portál poskytuje informace, příklady dobré praxe pro obce a domácnosti. Ukazuje přístupy, jak dosáhnout snížení produkce odpadů a maximálního využití odpadů a jak využít potenciál Jihomoravského kraje v oběhovém hospodářství. V listopadu 2019 převzali zástupci nejlepších měst a obcí Jihomoravského kraje ocenění za třídění odpadů. Byly vyhlášeny výsledky soutěže nazvané "**My třídíme nejlépe**", kterou každoročně vyhlašuje Autorizovaná obalová společnost EKO-KOM, a.s., pod záštitou Jihomoravského kraje. Oceněny byly též obce za třídění vysloužilých elektrozařízení.
 - Plzeňský kraj ve spolupráci s autorizovanou obalovou společností EKO-KOM, a.s., a Regionální rozvojovou agenturou Plzeňského kraje, organizuje každoročně soutěže obcí v třídění odpadů „**My už třídit umíme!**“. V roce 2020 se konal již 15. ročník.

- V Olomouckém kraji udělují pravidelně prestižní ocenění „**O keramickou popelnici**“. Oceňovány jsou obce jejichž občané nejlépe třídí komunální odpad. Tato soutěž je také součástí krajské informační kampaně zaměřené na podporu sběru separovaného odpadu ve městech a obcích. Dále jsou v kraji realizovány projekty výchovy a vzdělávání občanů v oblasti odpadového hospodářství jako např. kampaň „**Jak se točí odpady**“, která *má napomoci ke zvýšení množství a kvality separovaného odpadu*.
- Kraj Vysočina provozuje webové stránky <https://vysocina.trideni.cz/> na nichž se zástupci obcí, školy a široká veřejnost mohou seznámit s aktuálním děním v oblasti třídění odpadů. Obce v kraji Vysočina se také pravidelně zapojují do krajem pořádané soutěže v efektivitě sběru tříděného odpadu a elektra "**My třídíme nejlépe**" a do soutěže „O křišťálovou popelnici“.
- V rámci celé ČR pořádá ve spolupráci s krajskými úřady Autorizovaná obalová společnost EKO-KOM, a.s., soutěž pro obce v rámci v třídění odpadů „**Křišťálová popelnice**“.
- Ve Středočeském kraji byly pořádány pro obce semináře začleňující i tematiku předcházení vzniku odpadů. Např. v březnu 2019 se konal odborný seminář „**Jak dál s odpady?**“ o dalším vývoji regionálního systému nakládání s odpady v obcích Středočeského kraje. K problematice odpadového hospodářství Středočeského kraje jsou zřízeny internetové stránky <http://odpady.kr-stredocesky.cz>
- Všechny kraje nadále spolupracují v oblasti předcházení vzniku odpadů s AOS a kolektivními systémy Elektrowin, Ecobat a Asekol.
- Ve všech krajích je soustavně podporována efektivní environmentální výchova, vzdělávání a osvěta občanů prostřednictvím vyhlašování grantových programů.

2.3 Shrnutí vývoje odpadového hospodářství ČR v letech 2019–2020

- K vyhodnocení odpadového hospodářství v letech 2019–2020 je třeba říci, že zejména rok 2020 ve svých ukazatelích může být ovlivněn pandemickou situací nemoci COVID-19, odlišným chováním občanů, dopadem do průmyslové výroby a ekonomiky ČR.
- V letech 2019–2020 se úspěšně rozvíjí oblast **předcházení vzniku odpadů** o čemž svědčí velké množství realizovaných aktivit.
- **Produkce odpadů roste.** Celková produkce odpadů meziročně vzrostla o 3,15 % na hodnotu 38 503,7 tis. t v roce 2020. Meziročně vzrostla o 1 141, 4 tis. t.
- Produkce ostatních odpadů meziročně vzrostla o 3,1 % na 36 721,8 tis. t v roce 2020, meziročně došlo ke zvýšení o 1 118 tis. t.
- Produkce nebezpečných odpadů meziročně nepatrně vzrostla o 1,3 % na 1 781,8 tis. t v roce 2020, meziročně došlo ke zvýšení o 23,3 tis. t.
- **Odpady jsou převážně využívány. Podíl využití odpadů** na celkové produkci odpadů mírně **vzrostl** meziročně o 1,6 % na 89,8 % v roce 2020. Pokračuje pozitivní trend postupného zvyšování podílu využitých odpadů. Množství využitých odpadů dosáhlo 34 556,7 tis. t v roce 2020.
- **V nakládání s odpady převažuje materiálové využití odpadů. Podíl materiálového využití odpadů** na celkové produkci meziročně opět **vzrostl** o 1,4 % na 86,2 % v roce 2020. Množství materiálově využitých odpadů dosáhlo 33 174 tis. t v roce 2020.
- **Podíl energetického využití odpadů** na celkové produkci odpadů **zůstává téměř stejný** 3,6 % v roce 2020. Energeticky využívána je jen malá část z celkové produkce odpadů, meziročně došlo k mírnému nárůstu množství energeticky využitých odpadů na 1 382,8 tis. t v roce 2020.
- **Podíl skládkování odpadů** na celkové produkci odpadů **stagnuje**, v roce 2020 dosáhl 9,8 %.
- Podíl spalování odpadů na celkové produkci odpadů je zanedbatelný 0,23 % v roce 2020.
- Podíl **využití nebezpečných odpadů** meziročně **poklesl** na 33,8 % v roce 2020.
- Podíl **materiálově využitých nebezpečných odpadů** meziročně **mírně poklesl** o 4 % na 30,4 % v roce 2020. Přes tento meziroční pokles v posledních pěti letech množství materiálově využitých nebezpečných odpadů rostlo. Je třeba sledovat a vyhodnotit situaci v dalších letech.
- **Produkce komunálních odpadů meziročně mírně klesla** o 2,5 % na hodnotu 5 729,9 tis. t, 535,5 kg.obyv.⁻¹ v roce 2020. **Střednědobě se ovšem produkce komunálních odpadů zvyšuje.** Tento pokles může indikovat otočení dosavadního trendu nárůstu měrné produkce komunálních odpadů. Navíc rok 2020 byl již ovlivněn pandemií nemoci Covid-19. Situaci je třeba dále sledovat. Pozitivní je opětovné

meziroční snížení podílu produkce komunálních odpadů na celkovém množství vyprodukovaných odpadů o 0,8 % na 14,9 % v roce 2020.

- Produkce **směsného komunálního odpadu** v roce 2020 spíše stagnovala, meziročně jen mírně poklesla o 0,3 % tj. o 7 tis. t na celkových 2 780,3 tis. t. Mírný pokles produkce je možno vyhodnotit jako pozitivní skutečnost, že **střednědobě dochází k mírnému snižování produkce** směsného komunálního odpadu.
- Podíl **směsného komunálního odpadu** na celkové produkci komunálních odpadů se meziročně držel na téměř stejné hodnotě, v roce 2020 to bylo 47,8 %. Nepotvrdil se trend stálého poklesu tohoto ukazatele v posledních letech. Meziročně se produkce směsného komunálního odpadu v přepočtu na obyvatele mírně snížila o 1,5 kg.obyv.⁻¹ na hodnotu 259,8 kg.obyv.⁻¹ v roce 2020.
- Podle dosavadní metodiky je většina komunálních odpadů je **využita**. **Podíl využití komunálních odpadů** na celkové produkci komunálních odpadů **poklesl** o 1,5 % na 51,2 % v roce 2020.
- **Podíl materiálového využití komunálních odpadů** na celkové produkci komunálních odpadů meziročně **poklesl** o 2,3 % na 38,6 % v roce 2020.
- Cíl v oblasti komunálních odpadů na zvýšení celkové úrovně přípravy k opětovnému použití a recyklaci u odpadů z materiálů jako je papír, plast, kov, sklo byl dle dosavadního způsobu výpočtu plněn.
- Povinný sběr odpadů papíru, plastů, skla, kovů a biologicky rozložitelných komunálních odpadů je zaveden.
- **U odstraňování komunálních odpadů dominuje skládkování**. Meziročně se mírně zvýšil **podíl komunálních odpadů odstraněných skládkováním** na celkové produkci komunálních odpadů o 1,9 % na 47,8 %. **Meziročně opět vzrostlo skládkování komunálních odpadů** o 41 tis. t na **2 737,3 tis. t** v roce 2020. **Aktuální situace v oblasti skládkování komunálních odpadů v ČR je nevyhovující. Skládkování komunálních odpadů v ČR představuje poslední úroveň v hierarchii odpadového hospodářství a je stále velmi vysoké.**
- Energetické využití komunálních odpadů se již dlouhodobě pohybuje okolo 12 %.
- **Převážná část směsného komunálního odpadu je odstraňována skládkováním**, které meziročně **vzrostlo** o 18,9 tis. t. na 2 129,4 tis. t. Energetické využití směsného komunálního odpadu mírně vzrostlo.
- Meziročně došlo k mírnému poklesu skládkování BRKO. Přesto jsou BRKO stále ve velké míře skládkovány, zejména směsný komunální odpad.
- Produkce **obalových odpadů** meziročně mírně klesla o 0,5 % na 1 328,7 tis. t.
- **Podíl recyklovaných obalových odpadů** z celkového množství vzniklých obalových odpadů má v posledních letech **klesající trend**. Meziročně došlo i k mírnému poklesu množství recyklovaných odpadů z obalů o 48,4 tis. t na celkových 902,3 tis. t v 2020.
- Produkce **odpadů z vybraných výrobků** se meziročně zvýšila, také **míra jejich zpětného odběru se rovněž zvýšila**, ale u elektrozařízení stále není dostatečná.

- Nejčastějším způsobem využití odpadů vybraných výrobků je materiálové a energetické využití. **Míra materiálového využití odpadů vybraných výrobků se postupně zvyšuje.**
- Nejvíce jsou produkovány stavební a demoliční odpady a jejich využití je vysoké až se blíží ke 100 %.
- **Odpadové hospodářství se daří posouvat směrem k oběhovému hospodářství.**

2.3.1 Hodnocení působení implementace POH ČR na životní prostředí

Indikátory k hodnocení působení implementace POH ČR na životní prostředí jsou shodné s indikátory k hodnocení vývoje odpadového hospodářství a plnění POH ČR. Další sledované indikátory oproti indikátorům hodnotícím vývoj a plnění POH ČR jsou např. plocha rekultivovaných starých skládek z podpořených projektů OPŽP, pro rok 2020: závazky z projektů s vydaným právním aktem: **253 252,6 m²**, dosažená hodnota: **114 184,26 m²**.

Indikátory pro hodnocení působení implementace POH ČR na životní prostředí ukazují, že realizace POH ČR nemá žádný negativní vliv na životní prostředí. Plnění cílů POH ČR působí na životní prostředí pozitivně.

3 Vyhodnocení plnění cílů POH ČR

Cíl	1.	3.1	Předcházení vzniku odpadů a snižování měrné produkce odpadů.
Hodnocení stavu plnění cíle			Cíl plněn částečně. Přestože produkce odpadů roste je pravděpodobné, že kdyby nedocházelo k žádným akcím a osvětové činnosti v oblasti prevence vzniku odpadů, pak by produkce rostla daleko strměji a rychleji. Produkce všech odpadů, ostatních odpadů i nebezpečných vzrostla. Produkce komunálních odpadů meziročně mírně klesla o 2,5 % na hodnotu 5 729,9 tis. t, 535,5 kg.obyv.⁻¹ v roce 2020. Střednědobě se ovšem produkce komunálních odpadů zvyšuje. Tento pokles může indikovat otočení dosavadního trendu nárůstu měrné produkce komunálních odpadů. Navíc rok 2020 byl již ovlivněn pandemií nemoci Covid-19. Situaci je třeba dále sledovat. Pozitivní je opětovné meziroční snížení podílu produkce komunálních odpadů na celkovém množství vyprodukovaných odpadů o 0,8 % na 14,9 % v roce 2020. Produkce ostatních odpadů meziročně vzrostla o 3,1 % na 36 721,8 tis. t v roce 2020. Produkce nebezpečných odpadů meziročně nepatrně vzrostla o 1,3 % na 1 781,8 tis. t v roce 2020. V oblasti předcházení vzniku odpadů se zvyšuje informovanost a neustále roste počet projektů, činností a akcí. Prevenzi vzniku odpadů se věnuje několik strategických dokumentů, ty také obsahují cíle a opatření vztahující se k této oblasti. V letech 2019-2020 bylo řešeno velké množství projektů výzkumu a vývoje se vztahem k předcházení vzniku odpadů. Uskutečnilo se 14 konferencí, kurzů a webinářů. V provozu je cca 20 informačních platforem a webových stránek s tematikou předcházení vzniku odpadů. Jsou využívány dobrovolné nástroje přispívající ke snížení produkce odpadů (dobrovolné dohody, EMS, EMAS, ekoznačení, zelené veřejné zakázky a další). V rámci výzev Operačních programů se podpořily moderní inovativní technologie s nižší produkcí odpadů. V posledních letech se rozrostly a zintenzivnily svou činnost potravinové banky. V tomto období má Česká federace potravinových bank 15 členů. Banky zachraňují potraviny, předchází potravinovému odpadu a rozdělují jídlo potřebným.

	V letech 2019-2020 bylo zorganizováno nejméně 50 různých re-use aktivit a akcí přispívajících k prevenci vzniku odpadů. MŽP dále silně informačně a dotačně podporuje akce k předcházení vzniku odpadů, včetně komunitního a domácího kompostování. Celkově bylo předáno zájemcům 180 tisíc kompostérů. V obcích po celé ČR a v občanských sdruženích jsou pravidelně organizovány bazary zejména dětského oblečení, hraček, knih, sportovního náčiní apod. V obcích také v rámci sběrných dvorů stále častěji vznikají re-use koutky nabízející ještě funkční movité věci. Dále jsou v předcházení vzniku odpadů aktivní kolektivní systémy a autorizovaná obalová společnost často také ve spolupráci s kraji. Ti svými akcemi a výchovnými edukačními materiály přispívají k prevenci vzniku odpadů. V letech 2019-2020 uspořádali okolo 14 akcí. Celkově bylo podpořeno a probíhalo v letech 2019–2020 cca 127 projektů zahrnujících v sobě i problematiku předcházení vzniku odpadů a zlepšení odpadového a oběhového hospodářství. Z výše uvedeného je patrné, že se v ČR úspěšně daří šířit přístup předcházení vzniku odpadů a velký počet akcí zcela jistě musí mít pozitivní dopady na snížení produkce odpadů.
--	---

Cíl	2.	3.1	Minimalizace nepříznivých účinků vzniku odpadů a nakládání s nimi na lidské zdraví a životní prostředí.
Hodnocení stavu plnění cíle	Cíl plněn. Produkce odpadů i nebezpečných odpadů vzrostla. Ovšem s nebezpečnými odpady je správně nakládáno. Většina nebezpečných odpadů je upravována, aby byla významně snížena jejich nebezpečnost a snížil se jejich vliv na životní prostředí. V roce 2020 bylo 51 % produkovaných nebezpečných odpadů tj. 905 tis. t. upravováno různými způsoby úpravy, které eliminují nebo snižují jejich nebezpečné vlastnosti, což významně přispívá k minimalizaci rizik při manipulaci a nakládání s nimi a zvyšuje ochranu životního prostředí. V roce 2019 to bylo 52 %, tedy 917 tis. t odpadů. Nebezpečné odpady jsou upraveny ihned při jejich vzniku u původce, nebo následně v jiných zařízeních k úpravě odpadů. Odpady zbavené nebezpečné vlastnosti jsou využity nebo odstraněny se zajištěním minimalizace nepříznivých účinků na životní prostředí.		

	Nebezpečné odpady jsou odstraňovány ve spalovnách nebezpečných odpadů a na zabezpečených skládkách nebezpečných odpadů. Vliv na životní prostředí je minimalizován. Legislativně a metodicky jsou nastavena pravidla pro nakládání s nebezpečnými odpady v souladu s EU. Úspěšně je provozován Systém elektronického sledování přepravy nebezpečných odpadů tzv. SEPNO, umožňující v reálném čase sledovat přepravu nebezpečných odpadů po území ČR. Systém zaznamenává statisíce přeprav nebezpečných odpadů. Systém je používán i pro rozkrytí nelegálního nakládání s odpady.
--	---

Cíl	3.	3.1	Udržitelný rozvoj společnosti a přiblížení se k evropské „recyklační společnosti“.
Hodnocení stavu plnění cíle	Cíl plněn. V nakládání s odpady převažuje materiálové využití odpadů. Podíl materiálového využití odpadů na celkové produkci meziročně opět vzrostl o 1,4 % na 86,2 % v roce 2020. Množství materiálově využitých odpadů dosáhlo 33 miliónů tun v roce 2020. Druhý nejčastější způsoby materiálového využití odpadů je recyklace. Odpadové hospodářství ČR se opět posunulo k vyšším stupňům hierarchie nakládání s odpady.		

Cíl	4.	3.1	Maximální využívání odpadů jako náhrady primárních zdrojů a přechod na oběhové hospodářství.
Hodnocení stavu plnění cíle	Cíl plněn částečně. V nakládání s odpady převažuje materiálové využití odpadů. Podíl materiálového využití odpadů na celkové produkci meziročně opět vzrostl o 1,4 % na 86,2 % v roce 2020. Množství materiálově využitých odpadů dosáhlo 33 miliónů tun v roce 2020. Podpořeno bylo velké množství projektů a investičních záměrů, které zpracovávají odpady. Odpady jsou využívány jako náhrada primárních zdrojů. Problémem zůstává stále vysoká míra skládkování komunálních odpadů. Připravená nová legislativa by měla více posunout odpadové hospodářství ČR k vyšší stupňům hierarchie nakládání s odpady.		

Cíl	5.	3.3.1. 1	Do roku 2015 zavést tříděný sběr minimálně pro odpady z papíru, plastů, skla a kovů.
Hodnocení stavu plnění cíle	Cíl plněn. V roce 2015 byl v obcích zaveden povinný sběr papíru, plastů, skla a kovů. Sběr těchto komodit je v současnosti funkční.		

Cíl	6.	3.3.1. 1	Do roku 2020 zvýšit nejméně na 50 % hmotnosti celkovou úroveň přípravy k opětovnému použití a recyklaci alespoň u odpadů z materiálů jako je papír, plast, kov, sklo, pocházejících z domácností, a případně odpady jiného původu, pokud jsou tyto toky odpadů podobné odpadům z domácností. Postupné hodnoty v určených letech: (2016 - 46 %, 2018 - 48 %, 2020 - 50 %)
Hodnocení stavu plnění cíle	Cíl plněn částečně. V roce 2019 byl splněn cíl v oblasti komunálních odpadů na zvýšení celkové úrovně přípravy k opětovnému použití a recyklaci u odpadů z materiálů jako je papír, plast, kov, sklo. Míra recyklace odpadu papíru, skla, plastů, kovů pocházejících z domácností a podobného odpadu pro stanovený rok 2019 dosáhla hodnoty 52,1 % (dosavadní metoda 2). V době přípravy zprávy je konzultován nový metodický přístup k výpočtu plnění cíle v roce 2020 a data zatím nejsou k dispozici.		

Cíl	7.	3.3.1. 1.1	Směsný komunální odpad (po vytřídění materiálově využitelných složek, nebezpečných složek a biologicky rozložitelných odpadů) zejména energeticky využívat v zařízeních k tomu určených v souladu s platnou legislativou.
Hodnocení stavu plnění cíle	Cíl plněn částečně. Produkce směsného komunálního odpadu v roce 2020 spíše stagnovala, meziročně jen mírně poklesla o 0,3 % tj. o 7 tis. t na celkových 2 780,3 tis. t. Mírný pokles produkce je možno vyhodnotit jako pozitivní skutečnost, že střednědobě dochází k mírnému snižování produkce směsného komunálního odpadu. Podíl směsného komunálního odpadu na celkové produkci komunálních odpadů se meziročně držel na téměř stejné hodnotě, v roce 2020 to bylo 47,8 %. Nepotvrdil se trend stálého poklesu tohoto ukazatele v posledních letech. Meziročně se produkce		

	směsného komunálního odpadu v přepočtu na obyvatele mírně snížila o 1,5 kg.obyv.⁻¹ na hodnotu 259,8 kg.obyv.⁻¹ v roce 2020. Převážná část směsného komunálního odpadu je odstraňována skládkováním, které ještě meziročně mírně vzrostlo o 1 % na 77 % v roce 2020, z 76 % v 2019. Energetické využití směsného komunálního odpadu také mírně vzrostlo o 0,9 % na 22,3 % v roce 2020, z 21,4 % v roce 2019. Nedaří se navyšovat podíl energetického využití směsného komunálního odpadu.
--	---

Cíl	8.	3.3.1.3	Snížit maximální množství biologicky rozložitelných komunálních odpadů ukládaných na skládky tak, aby podíl této složky činil v roce 2020 nejvíce 35 % hmotnostních z celkového množství biologicky rozložitelných komunálních odpadů vyprodukovaných v roce 1995.
Hodnocení stavu plnění cíle	Cíl plněn částečně. V roce 2019 podíl BRKO uložených na skládky vzhledem ke srovnávací základně z roku 1995 byl 42 %, tj. 642 822 t. Meziročně došlo k mírnému poklesu skládkování BRKO. Přesto jsou BRKO stále ve velké míře skládkovány, zejména směsný komunální odpad. V obcích je stanovena povinnost sběru BRKO rostlinného původu. Přijatá opatření a podpora z OPŽP 2014–2020 zvyšují šance na dosažení cíle POH v roce 2020. Jelikož je analyzována a vyhodnocována výše základny z roku 1995, v době přípravy zprávy tedy hodnota plnění cíle v roce 2020 není k dispozici. Pozitivní ale je, že meziročně došlo k poklesu množství skládkovaných BRKO o 26,5 tis. tun na 616 227 tun v roce 2020.		

Cíl	9.	3.3.1.4	Zvýšit do roku 2020 nejméně na 70 % hmotnosti míru přípravy k opětovnému použití a míru recyklace stavebních a demoličních odpadů a jiných druhů jejich materiálového využití, včetně zásypů, při nichž jsou materiály nahrazeny v souladu s platnou legislativou stavebním a demoličním odpadem kategorie ostatní s výjimkou v přírodě se vyskytujících materiálů uvedených v Katalogu odpadů pod katalogovým číslem 17 05 04 (zemina a kamení).
Hodnocení stavu plnění cíle	Cíl plněn. Stavební a demoliční odpady jsou ve vysoké míře využívány. V roce 2020 bylo dosaženo 93,1 % materiálového využití ostatních stavebních		

	a demoličních odpadů a v roce 2019 to bylo 88 %. Legislativně a metodicky jsou nastavena pravidla pro nakládání se stavebními odpady.
--	---

Cíl	10.	3.3.1.5	Snížovat měrnou produkci nebezpečných odpadů.
Hodnocení stavu plnění cíle	Cíl není plněn. Produkce nebezpečných odpadů meziročně nepatrně vzrostla o 1,3 % na 1 781,8 tis. t v roce 2020, meziročně došlo ke zvýšení o 23,3 tis. Produkce nebezpečných odpadů v roce v roce 2019 byla 1 758,5 tis. t. Produkce nebezpečných odpadů na obyvatele v roce 2020 činila 166,5 kg.obyv. ⁻¹ , v roce 2019 byla 164,8 kg.obyv. ⁻¹ . Meziročně se zvýšila o 1,7 kg.obyv. ⁻¹ , což je ovšem mnohem méně než v předchozím dvouletém období, kdy nárůst byl o 24 kg.obyv. ⁻¹ .		

Cíl	11.	3.3.1.5	Zvyšovat podíl materiálově využitých nebezpečných odpadů.
Hodnocení stavu plnění cíle	Cíl plněn částečně. I přes podporu zvyšování správného nakládání s nebezpečnými odpady např. z OPŽP a přes přijatá legislativní opatření je cíl plněn částečně. Podíl materiálově využitých nebezpečných odpadů meziročně mírně poklesl o 4 % na 30,4 % v roce 2020, v roce 2019 byl 34,4 %. Došlo k poklesu množství materiálově využitých nebezpečných odpadů o 64 tis. t. Materiálově bylo v roce 2020 využíváno už 541,3 tis. t nebezpečných odpadů, v roce 2019 to bylo 605,3 tis. t. Přes tento meziroční pokles v posledních pěti letech množství materiálově využitých nebezpečných odpadů rostlo. Je třeba sledovat a vyhodnotit situaci v dalších letech.		

Cíl	12.	3.3.1.5	Minimalizovat negativní účinky při nakládání s nebezpečnými odpady na lidské zdraví a životní prostředí.
Hodnocení stavu plnění cíle	Cíl plněn. Přestože meziročně nedošlo k poklesu produkce nebezpečných odpadů, včetně jejich produkce vztažené na obyvatele, je dostatečně zajištěno nakládání s nimi. Nebezpečné odpady jsou upravovány, využívány i odstraňovány. Většina nebezpečných odpadů je upravována, aby byla významně snížena jejich nebezpečnost a snížil se jejich vliv na životní prostředí. V roce 2020 bylo 51 % produkovaných nebezpečných odpadů tj. 905 tis. t. upravováno různými způsoby úpravy, které eliminují nebo		

	snižují jejich nebezpečné vlastnosti, což je významně přispívá minimalizaci rizik při manipulaci a nakládání s nimi a zvyšuje ochranu životního prostředí. V roce 2019 to bylo 52 %, tedy 917 tis. t odpadů. Nebezpečné odpady jsou upraveny ihned při jejich vzniku u původce, nebo následně v jiných zařízeních k úpravě odpadů. Odpady zbavené nebezpečné vlastnosti jsou využity nebo odstraněny se zajištěním minimalizace nepříznivých účinků na životní prostředí. Nebezpečné odpady jsou odstraňovány ve spalovnách nebezpečných odpadů a na zabezpečených skládkách nebezpečných odpadů. Vliv na životní prostředí je minimalizován. Legislativně a metodicky jsou nastavena pravidla pro nakládání s nebezpečnými odpady v souladu s EU. Požadavky jsou orgány státní správy kontrolovány a vymáhány. S nebezpečnými odpady je správně nakládáno. Zvýšila se možnost kontroly pohybu nebezpečných odpadů po území ČR. Jsou minimalizovány negativní účinky při nakládání s nebezpečnými odpady na lidské zdraví a životní prostředí.
--	--

Cíl	13.	3.3.1.5	Odstranit staré zátěže, kde se nacházejí nebezpečné odpady.
Hodnocení stavu plnění cíle	Cíl plněn částečně. Z Národního programu Životní prostředí (NPŽP) v rámci Prioritní oblasti 3. „Odpady, staré zátěže, environmentální rizika“ byly řešeny závažné případy nelegálního nakládání s odpady a sanována místa s havarijním stavem, která představovala akutní riziko pro životní prostředí. Byly řešeny nelegální sklady odpadů, místa představující riziko pro lidské zdraví, přičemž původce znečištění neexistoval nebo nebyl znám. Z prostředků státního rozpočtu, v rámci NPŽP a rovněž v rámci OPŽP byly sanovány staré ekologické zátěže. Přesto je možné na území ČR ještě nalézt staré ekologické zátěže.		

Cíl	14.	3.3.1.6. 1	Zvýšit celkovou recyklaci odpadů z obalů na úroveň 70 % do roku 2020. Zvýšit celkové využití odpadů z obalů na úroveň 80 % do roku 2020. Zvýšit recyklaci papírových a lepenkových obalů na úroveň 75 % do roku 2020. Zvýšit recyklaci skleněných obalů na úroveň 75 % do roku 2020.
-----	-----	---------------	--

			Zvýšit recyklaci plastových obalů na úroveň 50 % do roku 2020. Zvýšit recyklaci kovových obalů na úroveň 55 % do roku 2020. Zvýšit recyklaci dřevěných obalů na úroveň 15 % do roku 2020. Dosáhnout 55 % celkového využití prodejních obalů určených spotřebiteli do roku 2020. Dosáhnout 50 % recyklace prodejních obalů určených spotřebiteli do roku 2020.
Hodnocení stavu plnění cíle	Cíl plněn částečně. Recyklace odpadů z obalů je nejčastějším způsobem jejich využití. Meziročně 2019–2020 došlo k velmi nízkému poklesu množství recyklovaných odpadů z obalů o 48,4 tis. t na celkových 902,3 tis. t v 2020 z 950,7 tis. t v 2019. Podíl recyklovaných odpadů z obalů z celkového množství vzniklých obalových odpadů má ovšem v posledních letech klesající trend, v roce 2020 byl 67,9 % a byl jen částečně plněn cíl recyklace pro rok 2020 (70 %). V roce 2019 byl 71,2 % a cíl pro rok 2019 (65 %) byl plněn. Celkové využití odpadů z obalů v roce 2019 bylo 1 007,3 tis. t, tj. 75,5 % z celkového množství vzniklých odpadů z obalů. Cíl pro rok 2019 (70 %) byl splněn. V roce 2020 bylo celkové množství využitých odpadů z obalů 1 027,7 tis. t, tj. 77,3 % a cíl pro rok 2020 (80 %) byl částečně plněn. Meziročně 2019–2020 ovšem opět vzrostlo množství využitých odpadů z obalů v ČR o 20,4 tis. t. Celkové využití prodejních obalů určených spotřebiteli bylo v 2019 - 63,8 % a v roce 2020 novou metodikou 73,3 %. Cíle (53 % (2019), 55 % (2020)) jsou plněny. Recyklace prodejních obalů určených spotřebiteli byla v roce 2019 - 63,8 % a v roce 2020 novou metodikou 54,8 %. Cíle (48 % (2019), 50 % (2020)) jsou plněny.		

Cíl	15.	3.3.1.6.1	V letech 2015–2020 dosáhnout míry recyklace a využití obalových odpadů v hodnotách uvedených v tabulce:

	Odpady z obalů	do 31. 12. 2015		do 31. 12. 2016		do 31. 12. 2017		do 31. 12. 2018		do 31. 12. 2019		do 31. 12. 2020	
		A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B
		%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
	Papírových a lepenkových	75		75		75		75		75		75	
	Skleněných	75		75		75		75		75		75	
	Plastových	40		45		45		45		45		50	
	Kovových	55		55		55		55		55		55	
	Dřevěných	15		15		15		15		15		15	
	Prodejních určených spotřebiteli	40	45	40	45	44	49	46	51	48	53	50	55
	Celkem	60	65	60	65	65	70	65	70	65	70	70	80
A: recyklace, B: celkové využití													
Hodnocení stavu plnění cíle		Cíl plněn částečně. Cíle pro recyklaci a využití obalových odpadů podle materiálů byly v roce 2019 všechny splněny. V roce 2020 byly také všechny cíle podle materiálu plněny, vyjma jednoho. V roce 2020 byl cíl pro recyklaci plastových obalů plněn částečně. V roce 2020 byla recyklace plastových obalů 41,8 % a v roce 2019 - 61 %. Cíl (45 %) v roce 2019 byl plněn, ale cíl pro rok 2020 (50 %) byl plněn jen částečně.											

Cíl	16.	3.3.1.6.2	Dosahovat vysoké úrovně tříděného sběru odpadních elektrických a elektronických zařízení.
Hodnocení stavu plnění cíle	Cíl plněn. V letech 2019 i 2020 pokračoval trend postupně se zvyšujícího zpětného odběru a odděleného sběru odpadních elektrozařízení. Bylo dosaženo dostatečně vysoké úrovně zpětného odběru elektrozařízení a odděleného sběru elektroodpadů.		

Cíl	17.	3.3.1.6.2	Do 31. prosince 2015 dosáhnout úrovně tříděného sběru odpadních elektrických a elektronických zařízení na jednoho občana za kalendářní rok v hodnotě: Do 31. prosince 2015 > 5,5 kg /obyv./rok
Hodnocení stavu plnění cíle	Cíl plněn. V roce 2019 bylo v ČR sebráno 9,5 kg/obyv. a v roce 2020 bylo sebráno 11,1 kg/obyv. odpadních elektrických a elektronických zařízení. Meziročně došlo k navýšení o 1,6 kg/obyv.		

Cíl	18.	3.3.1.6.2	V letech 2016–2021 dosáhnout minimálních úrovní sběru odpadních elektrických a elektronických zařízení uvedených v tabulce:														
	<table><tr><td></td><td>Tříděný sběr</td></tr><tr><td>Cíl pro rok 2016 (do 14. srpna 2016)</td><td>> 40 %</td></tr><tr><td>Cíl pro rok 2017</td><td>> 45 %</td></tr><tr><td>Cíl pro rok 2018</td><td>> 50 %</td></tr><tr><td>Cíl pro rok 2019</td><td>> 55 %</td></tr><tr><td>Cíl pro rok 2020</td><td>> 60 %</td></tr><tr><td>Cíl pro rok 2021 (do 14. srpna 2021)</td><td>65 % (85% produkovaného)</td></tr></table>				Tříděný sběr	Cíl pro rok 2016 (do 14. srpna 2016)	> 40 %	Cíl pro rok 2017	> 45 %	Cíl pro rok 2018	> 50 %	Cíl pro rok 2019	> 55 %	Cíl pro rok 2020	> 60 %	Cíl pro rok 2021 (do 14. srpna 2021)	65 % (85% produkovaného)
	Tříděný sběr																
Cíl pro rok 2016 (do 14. srpna 2016)	> 40 %																
Cíl pro rok 2017	> 45 %																
Cíl pro rok 2018	> 50 %																
Cíl pro rok 2019	> 55 %																
Cíl pro rok 2020	> 60 %																
Cíl pro rok 2021 (do 14. srpna 2021)	65 % (85% produkovaného)																
Hodnocení stavu plnění cíle	Cíl plněn. Úroveň zpětného odběru elektrozařízení a odděleného sběru elektroodpadů v meziročním srovnání 2019–2020 se mírně zvýšila, v roce 2019 byla 54,2 % a v roce 2020 byla 57 %. Cíl pro rok 2019 (> 55 %) byl plněn částečně. Cíl pro rok 2020 (> 60 %) byl plněn částečně. Cílů se téměř podařilo dosáhnout, v roce 2020 chyběly 3 p.b.																

Cíl	19.	3.3.1.6.2	Zajistit vysokou míru využití, recyklace a přípravy k opětovnému použití elektroodpadu.
Hodnocení stavu plnění cíle	Cíl plněn. V letech 2019–2020 bylo dosaženo vysoké míry využití (okolo 90 %) recyklace a přípravy k opětovnému použití (okolo 85 %) elektroodpadu ve všech skupinách elektrozařízení.		

Cíl	20.	3.3.1.6.2	V letech 2015–2018 dosáhnout požadovaných procent využití, recyklace a přípravy k opětovnému použití z celkové hmotnosti zpracovávaného elektroodpadu na sebraných odpadních elektrických a elektronických zařízeních, viz tabulka:
------------	------------	-----------	--

		Cíle	
		Využití	Recyklace a příprava k opětovnému použití
	1. Velké domácí spotřebiče	85 %	80 %
	2. Malé domácí spotřebiče	75 %	55 %
	3. Zařízení IT+ telekomunikační zařízení	80 %	70 %
	4. Spotřebitelská zařízení	80 %	70 %
	5. Osvětlovací zařízení	75 %	55 %
	5a. výbojky		80 %*
	6. Nástroje	75 %	55 %
	7. Hračky a sport	75 %	55 %
	8. Lékařské přístroje	75 %	55 %
	9. Přístroje pro monitorování a kontrolu	75 %	55 %
	10. Výdejní automaty	85 %	80 %
Hodnocení stavu plnění cíle	Cíl nehodnocen. Cíl byl stanoven do roku 2018 a již byl vyhodnocen. V letech 2019–2020 již cíl není relevantní.		

Cíl	21.	3.3.1.6.2	Od roku 2018 dosáhnout požadované míry (%) využití, recyklace a přípravy k opětovnému použití na celkové hmotnosti zpracovávaného elektroodpadu (sebraných odpadních elektrických a elektronických zařízení), viz tabulka:																							
	<table><tr><th rowspan="2"></th><th colspan="2">Cíle od 15. srpna 2018**</th></tr><tr><th>Využití</th><th>Recyklace a příprava k opětovnému použití</th></tr><tr><td>1. Zařízení pro tepelnou výměnu</td><td>85 %</td><td>80 %</td></tr><tr><td>2. Obrazovky, monitory a zařízení obsahující obrazovky o ploše větší než 100 cm²</td><td>80 %</td><td>70 %</td></tr><tr><td>3. Světelné zdroje</td><td></td><td>80 %*</td></tr><tr><td>4. Velká zařízení</td><td>85 %</td><td>80 %</td></tr><tr><td>5. Malá zařízení</td><td>75 %</td><td>55 %</td></tr><tr><td>6. Malá zařízení informačních technologií a telekomunikační zařízení (žádný vnější rozměr není větší než 50 cm)</td><td>75 %</td><td>55 %</td></tr></table> *(v případě výbojek výhradně recyklace)				Cíle od 15. srpna 2018**		Využití	Recyklace a příprava k opětovnému použití	1. Zařízení pro tepelnou výměnu	85 %	80 %	2. Obrazovky, monitory a zařízení obsahující obrazovky o ploše větší než 100 cm ²	80 %	70 %	3. Světelné zdroje		80 %*	4. Velká zařízení	85 %	80 %	5. Malá zařízení	75 %	55 %	6. Malá zařízení informačních technologií a telekomunikační zařízení (žádný vnější rozměr není větší než 50 cm)	75 %	55 %
	Cíle od 15. srpna 2018**																									
	Využití	Recyklace a příprava k opětovnému použití																								
1. Zařízení pro tepelnou výměnu	85 %	80 %																								
2. Obrazovky, monitory a zařízení obsahující obrazovky o ploše větší než 100 cm ²	80 %	70 %																								
3. Světelné zdroje		80 %*																								
4. Velká zařízení	85 %	80 %																								
5. Malá zařízení	75 %	55 %																								
6. Malá zařízení informačních technologií a telekomunikační zařízení (žádný vnější rozměr není větší než 50 cm)	75 %	55 %																								

Hodnocení stavu plnění cíle	Cíl plněn. V letech 2019 a 2020 všechny stanovené cíle pro využití, recyklaci a opětovného použití ve všech skupinách elektrozařízení (1. až 6. skupina) byly plněny. Bylo dosaženo vysoké míry využití (okolo 90 %) recyklace a přípravy k opětovnému použití (okolo 85 %).		
------------------------------------	--	--	--

Cíl	22.	3.3.1.6.3	Zvýšit úroveň tříděného sběru odpadních přenosných baterií a akumulátorů.
Hodnocení stavu plnění cíle	Cíl plněn. Úroveň zpětného odběru a sběru přenosných baterií a akumulátorů v letech 2019–2020 velmi mírně poklesla o 0,8 %. Přesto je nad hranicí plnění cíle. Je možno vyhodnotit, že povědomí o povinnostech zpětného odběru a rozšiřování sběrné sítě pro jejich sběr je již vysoké. Stoupají i počty výrobců, kteří řádně plní zákonné povinnosti, zejména prostřednictvím kolektivních systémů. Jelikož meziroční rozdíl v procentuální úrovni sběru odpadních přenosných baterií byl pod 1 %, tak lze hodnotit, že cíl byl plněn.		

Cíl	23.	3.3.1.6.3	V letech 2015–2016 dosáhnout požadovaných úrovní tříděného sběru odpadních přenosných baterií a akumulátorů. V roce 2016 - 45 %.
Hodnocení stavu plnění cíle	Cíl plněn. Úroveň zpětného odběru a sběru přenosných baterií a akumulátorů v letech 2019–2020 velmi mírně poklesla o 0,8 % z 49,4 % v 2019 na 48,6 % v 2020. Přesto je nad hranicí plnění cíle. Povědomí o povinnostech zpětného odběru a rozšiřování sběrné sítě pro jejich sběr je již vysoké. Stoupají i počty výrobců, kteří řádně plní zákonné povinnosti. Cíl pro přenosné baterie a akumulátory v dosažení minimální úrovně zpětného odběru a sběru pro rok 2016 byl i v letech 2019 a 2020 plněn.		

Cíl	24.	3.3.1.6.3	Dosahovat vysoké recyklační účinnosti procesů recyklace odpadních baterií a akumulátorů.
Hodnocení stavu plnění cíle	Cíl plněn. V letech 2019–2020 bylo dosaženo vysoké míry recyklační účinnosti u olověných baterií a akumulátorů u nikl-kadmiových (Ni-Cd) baterií a akumulátorů i ostatních baterií a akumulátorů.		

	U olověných akumulátorů (Pb) bylo dosaženo 83,9 %, u nikl-kadmiových baterií (Ni-Cd) baterií 90,7 %, u ostatních baterií a akumulátorů 75,8 %. U všech skupin baterií a akumulátorů byly cíle pro recyklační účinnost v letech 2019–2020 plněny.
--	---

Cíl	25.	3.3.1.6.3	Dlouhodobě dosahovat požadované recyklační účinnosti procesů recyklace odpadních baterií a akumulátorů. Požadovaná minimální recyklační účinnost pro recyklaci výstupních frakcí recyklačního procesu, viz tabulka:										
	<table><tr><td></td><td>Cíl (2015 a dále)</td></tr><tr><td></td><td>Minimální recyklační účinnost</td></tr><tr><td>Olověné akumulátory</td><td>65 %</td></tr><tr><td>Nikl-kadmiové akumulátory</td><td>75 %</td></tr><tr><td>Ostatní baterie a akumulátory</td><td>50 %</td></tr></table>				Cíl (2015 a dále)		Minimální recyklační účinnost	Olověné akumulátory	65 %	Nikl-kadmiové akumulátory	75 %	Ostatní baterie a akumulátory	50 %
	Cíl (2015 a dále)												
	Minimální recyklační účinnost												
Olověné akumulátory	65 %												
Nikl-kadmiové akumulátory	75 %												
Ostatní baterie a akumulátory	50 %												
Hodnocení stavu plnění cíle	Cíl plněn. V letech 2019–2020 bylo dosaženo vysoké míry recyklační účinnosti u olověných baterií a akumulátorů (Pb) u nikl-kadmiových baterií a akumulátorů (Ni-Cd) i ostatních baterií a akumulátorů. V roce 2020 bylo dosaženo vysoké míry recyklační účinnosti u olověných akumulátorů (Pb) 83,9 %, u nikl-kadmiových baterií (Ni-Cd) baterií 90,7 %, u ostatních baterií a akumulátorů 75,8 %. V případě olověných baterií byla v roce 2019 recyklační účinnost 84,6 %, u nikl-kadmiových baterií a akumulátorů 89,3 % a u ostatních použitých baterií a akumulátorů 64,6 %. U všech skupin baterií a akumulátorů byly cíle pro recyklační účinnost v letech 2019–2020 plněny.												

Cíl	26.	3.3.1.6.4	Dosahovat vysoké míry využití při zpracování vozidel s ukončenou životností (autovraků).
Hodnocení stavu plnění cíle	Cíl plněn. V letech 2019–2020 bylo dosaženo vysoké míry využití při zpracování vozidel s ukončenou životností (autovraků). Pohybovalo se přes 95 % ze zpracovaných vybraných autovraků.		

Cíl	27.	3.3.1.6.4	V roce 2015 a dále dosáhnout požadovaných % pro využití, recyklaci a opětovné použití při zpracování
------------	------------	------------------	---

			vozidel s ukončenou životností (autovraků), viz tabulka:									
	<table><tr><td></td><td colspan="2">Cíle pro rok 2015 a dále</td></tr><tr><td></td><td>Využití a opětovné použití</td><td>Recyklace a opětovné použití</td></tr><tr><td>Vybraná vozidla</td><td>95 %</td><td>85 %</td></tr></table>				Cíle pro rok 2015 a dále			Využití a opětovné použití	Recyklace a opětovné použití	Vybraná vozidla	95 %	85 %
	Cíle pro rok 2015 a dále											
	Využití a opětovné použití	Recyklace a opětovné použití										
Vybraná vozidla	95 %	85 %										
Hodnocení stavu plnění cíle	Cíl plněn. V roce 2019 bylo opětovně použito a recyklováno 91,8 % frakcí vzniklých zpracováním vybraných autovraků a v roce 2020 činilo opětovné použití a recyklace 90,2 %. Cíl pro opětovné použití a recyklaci vybraných autovraků byl splněn pro oba sledované roky. V roce 2019 bylo využito a opětovně použito 95,8 % frakcí ze zpracovaných vybraných autovraků a v roce 2020 bylo využito a opětovně použito 95 % frakcí. Cíl pro opětovné použití a využití vybraných autovraků byl splněn pro oba sledované roky.											

Cíl	28.	3.3.1.6.5	Zvýšit úroveň tříděného sběru odpadních pneumatik.
Hodnocení stavu plnění cíle	Cíl plněn. Úroveň zpětného odběru pneumatik meziročně 2019–2020 opět vzrostla na 82 % v roce 2020. Legislativně a metodicky jsou nastavena pravidla pro zpětný odběr pneumatik a nakládání s nimi.		

Cíl	29.	3.3.1.6.5	Dosáhnout požadované úrovně sběru odpadních pneumatik, viz tabulka níže.						
	<table><tr><td></td><td>Sběr</td></tr><tr><td>Cílový stav rok 2016</td><td>35 %</td></tr><tr><td>Cílový stav rok 2020 a dále</td><td>80 %</td></tr></table>				Sběr	Cílový stav rok 2016	35 %	Cílový stav rok 2020 a dále	80 %
	Sběr								
Cílový stav rok 2016	35 %								
Cílový stav rok 2020 a dále	80 %								
Hodnocení stavu plnění cíle	Cíl plněn. Zpětný odběr pneumatik dosáhl v roce 2019 - 74,1 % a v roce 2020 vzrostl až na 82,3 %. Cíl se podařilo překročit.								

Cíl	30.	3.3.1.6.5	Dosahovat vysoké míry využití při zpracování odpadních pneumatik.
------------	------------	-----------	--

Hodnocení stavu plnění cíle	Cíl plněn. V letech 2019–2020 bylo dosahováno velmi vysoké míry využití při zpracování odpadních pneumatik (až 100 %).		
------------------------------------	--	--	--

Cíl	31.	3.3.1.6.5	Od roku 2018 a dále dosáhnout požadovaných % pro využití, recyklaci a opětovné použití při zpracování odpadních pneumatik. Využití pro rok 2018 a dále - 100 %.
Hodnocení stavu plnění cíle	Cíl plněn. Využití při zpracování odpadních pneumatik bylo v roce 2019 - 100 % a v roce 2020 také 100 %. Bylo dosaženo ambiciózního cíle využití.		

Cíl	32.	3.3.1.7	Podporovat technologie využívání kalů z čistíren komunálních odpadních vod.
Hodnocení stavu plnění cíle	Cíl plněn. Nejčastějšími způsoby nakládání s kalem 19 08 05 z ČOV v ČR je kompostování a přímá aplikace na zemědělskou půdu, což v roce 2020 bylo 26 %. Zatím není kal 19 08 05 z ČOV nijak významně energeticky využíván, stále se pohybuje okolo 2-3 % i v roce 2020. Legislativně jsou nastavena pravidla pro kompostování čistírenských kalů a použití upravených kalů na zemědělské půdě. Z OPŽP 2014–2020 byla možná podpora technologií na využití čistírenských kalů. V letech 2019 a 2020 probíhaly zejména investice do hygienizačních jednotek a s touto podporou se počítá i v dalším období.		

Cíl	33.	3.3.1.8	Zvyšovat materiálové a energetické využití odpadních olejů.
Hodnocení stavu plnění cíle	Cíl plněn částečně. Většina odpadních olejů je materiálově využita, v roce 2020 to bylo 65 % a v roce 2019 - 81 %. Zbývající odpadní oleje jsou energeticky využívány, v roce 2020 to bylo 7,3 % a v roce 2019 - 17 %. Přesto se stále ještě vyskytuje nesprávné nakládání s odpadními oleji ohrožující zdraví lidí a životní prostředí např. nevhodné spalování v energetických zdrojích. Kontroly zařízení pro nakládání s odpadními oleji jsou pravidelně zařazovány do plánu kontrolních činností ČIŽP. V období 2019 a 2020 byla připravena zcela nová právní úprava, která bude ještě větší důraz klást na zamezení nevhodného mísení odpadních olejů a bude oleje směřovat zejména do regenerace.		

Cíl	34.	3.3.1.9	Minimalizovat negativní účinky při nakládání s odpady ze zdravotnické a veterinární péče na lidské zdraví a životní prostředí.
Hodnocení stavu plnění cíle	Cíl plněn. Produkce odpadů ze zdravotnictví a veterinární péče se už dlouhodobě pohybuje okolo 45 tis. t. V roce 2019 produkce byla 45,3 tis. t a v roce 2020 činila 46,4 tis. t. Mírný nárůst produkce těchto odpadů v letech 2019–2020 je způsoben pandemií COVID-19, jedná cca o 2 % zvýšení. Většina těchto odpadů je z důvodu svých vlastností nebezpečných. Na sběr a odstraňování nebezpečných odpadů ze zdravotnictví a veterinární péče jsou kladeny zvláštní požadavky s ohledem na prevenci infekce. Tyto odpady jsou odstraňovány zejména spalováním ve spalovnách nebezpečných odpadů cca 80 %, část odpadů je skládkována. Legislativně a metodicky jsou nastavena pravidla pro nakládání s odpady ze zdravotnické a veterinární péče. Jsou minimalizovány negativní účinky při nakládání s nimi.		

Cíl	35.	3.3.2.1	Předat veškerá zařízení a odpady s obsahem polychlorovaných bifenylů do konce roku 2025 oprávněným osobám, nebo zařízení, a odpady s obsahem polychlorovaných bifenylů do této doby dekontaminovat.
Hodnocení stavu plnění cíle	Cíl plněn částečně. Každoročně je prováděn monitoring a reporting počtu zařízení obsahujících PCB. K 31. 12. 2019 bylo evidováno v ČR 18 967 kusů provozovaných zařízení s možným obsahem PCB. K 31. 12. 2020 bylo evidováno v ČR 17 635 kusů provozovaných zařízení s možným obsahem PCB. Opět došlo k poklesu, přesto je počet těchto zařízení v ČR stále vysoký. Zařízení postupně dosluhují a provozovatelé těchto zařízení jsou povinni změny ve skutečnostech ohlásit MŽP.		

Cíl	36.	3.3.2.1	Odstranit odpady s obsahem polychlorovaných bifenylů v držení oprávněných osob k nakládání s odpady do konce roku 2028.
Hodnocení stavu plnění cíle	Cíl plněn částečně. Každoročně je prováděn monitoring a reporting počtu zařízení obsahujících PCB. K 31. 12. 2019 bylo evidováno v ČR 18 967 kusů		

	provozovaných zařízení s možným obsahem PCB. K 31. 12. 2020 bylo evidováno v ČR 17 635 kusů provozovaných zařízení s možným obsahem PCB. Opět došlo k poklesu, přesto je počet těchto zařízení v ČR stále vysoký. Provozovatelé jsou povinni ohlásit MŽP změny.
--	---

Cíl	37.	3.3.2.2	Zvýšit povědomí o perzistentních organických znečišťujících látkách a jejich účincích na lidské zdraví a životní prostředí.
Hodnocení stavu plnění cíle	Cíl plněn. Ke zvyšování povědomí o perzistentních organických znečišťujících látkách a jejich účincích na lidské zdraví a životní prostředí přispěly činnosti MŽP a Národního centra pro toxické látky, které je součástí Centra pro výzkum toxických látek v prostředí (RECETOX) Masarykovy univerzity v Brně. V letech 2019 a 2020 provádělo Národní centrum řadu osvětových aktivit s tematikou perzistentních organických polutantů (POPs). Byly realizovány projekty pro sledování POPs v životním prostředí. V praxi je používán metodický návod MŽP (2016) v oblasti nakládání s odpady z extrudovaného polystyrenu s obsahem HBCDD.		

Cíl	38.	3.3.2.2	Kontrolovat výskyt perzistentních organických znečišťujících látek zejména u odpadů uvedených v příloze V nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 850/2004 o perzistentních organických znečišťujících látkách ve znění nařízení Komise (EU) č. 756/2010.
Hodnocení stavu plnění cíle	Cíl plněn částečně. Výskyt perzistentních organických znečišťujících látek (zejména v odpadech) uvedených v příloze V nařízení (EU) 2019/1021 o perzistentních organických znečišťujících látkách není systematicky kontrolován vyjma různých vědeckých studií a projektů zaměřených na sledování perzistentních organických polutantů (POPs). V návaznosti na požadavky nařízení (EU) 2019/1021 o POPs jsou sledovány parametry popílků ze spaloven nebezpečných odpadů při skládkování. Odbor odpadů MŽP stanovil, že odpadní polystyren s obsahem HBCDD je nutno odstraňovat ve spalovnách nebezpečného odpadu. ČIŽP každý rok provádí kontroly skládek nebezpečných odpadů. Je používána stabilizace/solidifikace popílků ze spalování nebezpečných odpadů.		

	V roce 2020 byla připravena změna legislativy, nová vyhláška o podrobnostech nakládání s odpady, která stanoví technické požadavky pro nakládání s odpady POPs a také zavádí ohlašovací povinnosti k POPs v odpadech.
--	---

Cíl	39.	3.3.2.3	Minimalizovat možné negativní účinky při nakládání s odpady s obsahem azbestu na lidské zdraví a životní prostředí.
Hodnocení stavu plnění cíle	Cíl plněn. Daná oblast je dostatečně legislativně upravena. Odpady s obsahem azbestu jsou bezpečně odstraňovány. V letech 2019–2020 významně zvýšila produkce odpadů azbestu, což lze přikládat osvětě v této oblasti a ukazuje to na zájem o správné nakládání s tímto nebezpečným odpadem. Všechny tyto odpady s obsahem azbestu byly odstraněny uložením na skládky. V praxi je správně používán Metodický návod MŽP, Ministerstva pro místní rozvoj a Ministerstva zdravotnictví pro správný postup nakládání s tímto odpadem „ <i>Metodický návod pro řízení vzniku odpadů s obsahem azbestu při provádění a odstraňování staveb a pro nakládání s nimi</i> “. Aplikace návodu v praxi vede k minimalizaci zdravotních rizik pro občany a negativních účinků na životní prostředí.		

Cíl	40.	3.3.2.4	Minimalizovat možné negativní účinky při nakládání s odpady s obsahem přírodních radionuklidů na lidské zdraví a životní prostředí.
Hodnocení stavu plnění cíle	Cíl plněn. V ČR je vhodně aplikován atomový zákon, výkladové problémy byly odstraněny a v roce 2020 byla v praxi zajištěna plná ochrana lidského zdraví a životního prostředí. S odpady přírodních radionuklidů je bezpečně nakládáno.		

Cíl	41.	3.3.3.1	Snižovat množství biologicky rozložitelných odpadů z kuchyní a stravoven a vedlejších produktů živočišného původu ve směsném komunálním odpadu, které jsou původem z veřejných stravovacích zařízení (restaurace, občerstvení) a centrálních kuchyní (nemocnice, školy a další obdobná zařízení).
Hodnocení stavu plnění cíle	Cíl plněn částečně. Tato oblast je legislativně upravena, vyhláškou v roce 2018 byla zavedena pro obce povinnost od 1. ledna 2020 zajistit celoročně místa		

	pro oddělené soustřeďování odpadních jedlých olejů a tuků. V důsledku této povinnosti a větší informovanosti o ní ze strany MŽP se již v roce 2020 dařilo také více zapojovat do obecních systémů i např. školní jídelny. V roce 2020 došlo ke zvýšení sebraných a využitých odpadních jedlých olejů a tuků a ke snížení negativních účinků na lidské zdraví a životní prostředí. V roce 2019 i 2020 se produkce odpadních jedlých olejů a tuků pohybovala na 12 tis. t. Prakticky všechny tyto odpady byly materiálově využity. V letech 2019 a 2020 se MŽP opět zaměřilo na osvětu a zvýšení informovanosti o předcházení vzniku potravinových odpadů a správném nakládání s nimi. Tyto odpady se přesto stále objevují ve směsném komunálním odpadu.
--	--

Cíl	42.	3.3.3.1	Správně nakládat s biologicky rozložitelnými odpady z kuchyní a stravoven a vedlejšími produkty živočišného původu a snižovat tak negativní účinky spojené s nakládáním s nimi na lidské zdraví a životní prostředí.
Hodnocení stavu plnění cíle	Cíl plněn částečně. Přestože se v průběhu let 2019–2020 mnoho vykonalo v oblasti osvěty a předcházení vzniku a správného nakládání s biologicky rozložitelnými odpady z kuchyní a stravoven a vedlejšími produkty živočišného původu, tak stále jsou rezervy ve správném nakládání s nimi. Tyto odpady se přesto stále objevují ve směsném komunálním odpadu.		

Cíl	43.	3.3.3.2	Zpracovávat kovové odpady a výrobky s ukončenou životností na materiály za účelem náhrady primárních surovin.
Hodnocení stavu plnění cíle	Cíl plněn. Většina produkce odpadů železných kovů a neželezných kovů je recyklována, tedy využita na materiály za účelem náhrady primárních surovin a podpory oběhového hospodářství. V letech 2019–2020 se nadále zlepšila kontrola výkupu kovových odpadů a zamezilo se trestné činnosti související s krádežemi kovových předmětů a jejich prodejem do zařízení ke sběru a výkupu odpadů.		

Cíl	44.	3.4	Vytvořit a udržovat komplexní, přiměřenou a efektivní síť zařízení k nakládání s odpady na území České republiky.
Hodnocení stavu plnění cíle	Cíl plněn částečně. OPŽP významně přispívá k rozvoji efektivní sítě zařízení k nakládání s odpady na území ČR. Z OPŽP je podporována oblast zintenzivnění sběru využitelných složek komunálních odpadů zvláště pak sběru a využití bioodpadů v obcích ČR. V rámci předcházení vzniku odpadů je podporováno také domácí kompostování a rozšíření domácích kompostérů do domácností. Předáno bylo 180 tisíc kompostérů. V současnosti je třeba zaměřit se na rozšíření sítě sběru kuchyňského bioodpadu živočišného charakteru a podporu zařízení k recyklaci odpadů. V informačním systému MŽP Registru zařízení je zveřejněna síť aktuálně provozovaných zařízení k nakládání s odpady.		

Cíl	45.	3.5	Neohrožovat v důsledku přeshraničního pohybu odpadů lidské zdraví a životní prostředí v České republice.
Hodnocení stavu plnění cíle	Cíl plněn. Přeshraniční přeprava odpadů do ČR je povolována jen za účelem využití v zařízeních, která jsou provozována na základě povolení. Obdobná hlediska jsou uplatňována při přeshraniční přepravě odpadů z ČR. Pravidelně je prováděna kontrola dodržování pravidel přeshraničního pohybu odpadů. MŽP a kontrolní orgány navzájem trvale spolupracují v rámci ČR i s orgány sousedních států při předcházení, odhalování a postihování nedovolené přepravy odpadů.		

Cíl	46.	3.6	Omezit odkládání odpadů mimo místa k tomu určená.
Hodnocení stavu plnění cíle	Cíl plněn. V novém zákoně o odpadech je připraveno řešení vedoucí k omezení soustřeďování odpadů mimo místa k tomu určená, od účinnosti zákona bude jasně stanovena odpovědnost za tyto odpady. Na konci roku 2020 byl přijat nový zákon o odpadech. V zákoně je zavedena povinnost původce odpadů nebo provozovatele zařízení odstranit odpady shromážděné v provozovně nebo zařízení v případě ukončení provozu provozovny nebo zařízení a dále přenos odpovědnosti za tyto odpady na dalšího vlastníka provozovny nebo zařízení.		

Cíl	47.	3.6	Zajistit správné nakládání s odpady odloženými mimo místa k tomu určená a s odpady, jejichž vlastník není znám nebo zanikl.
Hodnocení stavu plnění cíle	Cíl plněn. V novém zákoně o odpadech je připraveno řešení správného nakládání s odpady, které jsou soustředěny mimo místa k tomu určená. V tomto procesu bude součinnost poskytovat obecní úřad obce s rozšířenou působností. Obecní úřad obce s rozšířenou působností bude moci v případě nečinnosti vlastníka pozemku na vlastní náklady zabezpečit odpad, který ohrožuje životní prostředí, před únikem škodlivin do okolního prostředí, nebo nelegálně soustředěný odpad odklidit a předat do zařízení určeného pro nakládání s odpady. V roce 2020 je připravován dotační titul na odstraňování takových černých skládek s možností čerpat prostředky ze Státního fondu životního prostředí ČR. Na konci roku 2020 byl přijat nový zákon o odpadech.		

Cíl	48.	3.7	Koordinovaným a jednotným přístupem vytvořit podmínky k nižší spotřebě primárních zdrojů a postupnému snižování produkce odpadů.
Hodnocení stavu plnění cíle	Cíl plněn. V letech 2019–2020 se v ČR dále rozvíjely aktivity související s předcházením vzniku odpadů započaté již v předešlých letech a také zcela nové. Jednalo se především o akce v rámci aktivit krajů, obcí, podnikatelských subjektů, neziskových organizací, dobrovolných, charitativních společností, kolektivních systémů a školských zařízení. Aktivně byla řešena problematika omezování vzniku potravinového odpadu. V posledních letech se rozrostly a zintenzivnily svou činnost potravinové banky. V tomto období má Česká federace potravinových bank 15 členů. Banky zachraňují potraviny, předchází potravinovému odpadu a rozdělují jídlo potřebným. V letech 2019–2020 bylo zorganizováno nejméně 50 různých re-use aktivit a akcí přispívajících k prevenci vzniku odpadů. V letech 2019–2020 byly silně informačně a dotačně podporovány různé akce k předcházení vzniku odpadů. V rámci výzev Operačních programů se podpořily moderní inovativní technologie s nižší produkcí odpadů, včetně komunitního a domácího kompostování. Celkově bylo předáno zájemcům 180 tisíc kompostérů.		

	V obcích po celé ČR a v občanských sdruženích jsou pravidelně organizovány bazary zejména dětského oblečení, hraček, knih, sportovního náčiní apod. V obcích také v rámci sběrných dvorů stále častěji vznikají re-use koutky nabízející ještě funkční movité věci. Dále jsou v předcházení vzniku odpadů aktivní kolektivní systémy a autorizovaná obalová společnost často také ve spolupráci s kraji. Ti svými akcemi a výchovnými edukačními materiály přispívají k prevenci vzniku odpadů. V letech 2019–2020 uspořádali okolo 14 akcí. Předcházení vzniku odpadů bylo tématem řady výzkumných prací a projektů, rovněž se objevuje v řadě strategických dokumentů ČR. Celkově bylo podpořeno a probíhalo v letech 2019–2020 127 cca projektů zahrnujících v sobě i problematiku předcházení vzniku odpadů a zlepšení odpadového a oběhového hospodářství. Zvyšuje se osvěta a povědomí o potřebě předcházet vzniku odpadů, snižovat jejich produkci a zvyšovat jejich využití.
--	--

Cíl	49.	3.7	Po celou dobu realizace Programu předcházení vzniku odpadů zajistit komplexní informační podporu o problematice, včetně zavedení problematiky předcházení vzniku odpadů do školních osnov, výzkumných programů a výchovných, osvětových a vzdělávacích aktivit související s ochranou a tvorbou životního prostředí.
Hodnocení stavu plnění cíle	Cíl plněn. V letech 2019–2020 pokračovalo naplňování Státního programu environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty (EVVO) a environmentálního poradenství (EP) na léta 2016–2025. Napříč ČR se aktivně do EVVO a EP zapojuje mnoho organizací: orgány státní správy, kraje, obce, státní instituce, střediska ekologické výchovy, ekologické poradny, neziskové organizace a další. Byly vydávány tištěné a digitální propagační a informační materiály, byly zapojováni občané, všechny úrovně škol, výuková střediska a další. V této oblasti byly řešeny výzkumné projekty a připraveny metodické pomůcky. Také kolektivní systémy a autorizovaná obalová společnost navázaly spolupráci s obcemi a školami. Webové stránky MŽP, krajů, kolektivních systémů, autorizované obalové společnosti, nevládních a dobrovolných organizací zajišťují silnou informační podporu v oblasti prevence vzniku odpadů. Zvyšuje se osvěta a povědomí o potřebě předcházet vzniku odpadů, snižovat jejich produkci a zvyšovat jejich využití.		

Cíl	50.	3.7	Zajistit účinné zapojení státní správy na všech úrovních do problematiky předcházení vzniku odpadů s cílem postupného snižování množství odpadů při výkonu státní správy.
Hodnocení stavu plnění cíle	Cíl plněn částečně. V naplňování cíle by měl pomoci zákon č. 543/2020 Sb., novela zákona o zadávání veřejných zakázek, kdy zadavatel má dodržovat zásady sociálně odpovědného zadávání, environmentálně odpovědného zadávání a inovací. Dále k zelenému zadávání nabádají dokumenty: Usnesení vlády č. 531 ze dne 24. července 2017 o pravidlech uplatňování odpovědného přístupu při zadávání veřejných zakázek a nákupech státní správy a samosprávy. Pravidla pro uplatňování odpovědného přístupu při zadávání veřejných zakázek a nákupech státní správy a samosprávy, část III materiálu čj. 781/17, schválená vládou na základě návrhu Ministerstva práce a sociálních věcí a MŽP. V roce 2020 novela zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, zavedla povinnost pro zadavatele při vytváření zadávacích podmínek, hodnocení nabídek a výběru dodavatele dodržovat zásady sociálně odpovědného zadávání, environmentálně odpovědného zadávání a inovací. Tímto přístupem by mělo dojít k výrazné preferenci výrobků s obsahem recyklátů a posílení hierarchie odpadového hospodářství. Dále byly implementovány dříve připravené metodické materiály. Státní správa postupně nastavuje principy předcházení vzniku odpadů a oběhového hospodářství. Ovšem stále jsou v této oblasti rezervy a příležitosti ke zlepšení. Postupně se do praxe zavádí zelené veřejné zakázky, které stimulují poptávku po produktech vyráběných z odpadů, recyklátů. Postupně dochází ke snižování množství odpadů při výkonu státní správy.		

Cíl	51.	3.7	Vytvořit podmínky a nastavit motivační prvky pro snižování surovinových a energetických zdrojů ve výrobních odvětvích a zvyšování využívání „druhotných surovin“ v souvislosti s dalšími strategickými dokumenty (zejména Surovinovou politikou České republiky a Politikou druhotných surovin České republiky).
Hodnocení stavu plnění cíle	Cíl plněn.		

	V této oblasti byly implementovány a postupně naplňovány strategické dokumenty na úrovni ČR (Plán odpadového hospodářství ČR, Operační program Životní prostředí 2014–2020, Politika druhotných surovin (Ministerstvo průmyslu a obchodu), Strategie regionálního rozvoje ČR na období 2014-2020, Program rozvoje venkova, Národní akční plán společenské odpovědnosti organizací v ČR, Strategický rámec Česká republika 2030.
--	---

Cíl	52.	3.7	Podpořit všemi dostupnými prostředky zavádění nízkoodpadových a inovativních technologií šetřící vstupní suroviny a materiály a podpořit výrobní a průmyslovou sféru ve snaze optimalizovat procesy řízení výroby z hlediska naplnění cílů Programu.
Hodnocení stavu plnění cíle	Cíl plněn. V této oblasti byly připraveny strategické dokumenty na úrovni ČR. Usnesením vlády ČR č. 135 ze dne 17. února 2016 byla schválena Národní politika výzkumu, vývoje a inovací na léta 2016–2020. Moderní inovativní technologie byly podporovány také z Operačního programu Životní prostředí 2014-2020 (MŽP) a Operačního programu Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost 2014–2020 (MPO). Další podpora je možná v rámci Programů Technologické agentury České republiky a resortních programů na podporu výzkumu a vývoje. Zavedení moderních inovativních technologií bylo předmětem řešení řady výzkumných prací a projektů, rovněž se objevuje v řadě strategických dokumentů ČR. Celkově bylo podpořeno a probíhalo v letech 2019–2020 127 cca projektů zahrnujících v sobě i problematiku předcházení vzniku odpadů a zlepšení odpadového a oběhového hospodářství.		

Cíl	53.	3.7	Na všech úrovních podpořit, propagovat a dostatečně informovat o dostupných dobrovolných nástrojích (dobrovolné dohody, systémy environmentálního řízení, environmentálního značení) s cílem jejich postupného rozšiřování.
Hodnocení stavu plnění cíle	Cíl plněn. Využívání dříve zpracované metodiky postupu uzavírání dobrovolných dohod. Kampaň ministra životního prostředí proti nadužívání		

	jednorázového plastového nádobí „Dost bylo plastu“. MŽP uzavřelo dobrovolné dohody s restauracemi a občerstveními v nákupních centrech, kavárnami nebo fast foody vedoucími k omezení jednorázového plastového nádobí a plastových odpadů. V současnosti jsou v ČR uplatňovány dobrovolné nástroje typu ekoznačení, Ekologicky šetrný výrobek, Ekoznačka, EMAS, EMS a MŽP se zaměřuje na zvyšování povědomí o nich.
--	---

Cíl	54.	3.7	V souvislosti s jednotlivými cíli Programu, s cíli jiných programů a politik životního prostředí a s požadavky orgánů Evropské unie zajistit vhodné legislativní prostředí pro realizaci Programu.
Hodnocení stavu plnění cíle	Cíl plněn. Daná oblast je dostatečně legislativně zakotvena. V roce 2020 byly připraveny zcela nové právní předpisy, které transponovaly požadavky evropského balíčku nové legislativy. Zákon č. 541/2020 Sb., o odpadech, zákon č. 542/2020 Sb., o výrobcích s ukončenou životností, zákon č. 543/2020 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o odpadech a zákona o výrobcích s ukončenou životností. Novela zákona č. 477/2001 Sb., o obalech. Novela zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích. Dále návrh zákona o omezení dopadu vybraných plastových výrobků na životní prostředí a návrh zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o omezení dopadu vybraných plastových výrobků na životní prostředí. V roce 2020 také probíhala příprava prováděcích předpisů k novému zákonu o odpadech, zákonu o výrobcích s ukončenou životností a novele zákona o obalech. Důraz v nové legislativě je kladen na předcházení vzniku odpadů, přípravu na opětovné použití a jejich recyklaci.		

Cíl	55.	3.7	Věnovat maximální pozornost odpadům z potravin a vytvořit podmínky pro postupné snižování těchto odpadů na všech úrovních potravinového cyklu (fáze výroby potravin včetně jejich uvádění na trh a konzumace).
Hodnocení stavu plnění cíle	Cíl plněn. Fungující strukturou pro snižování vzniku odpadů z potravin a zlepšující celkové využívání potravin, které by se staly odpadem, jsou potravinové banky. Ty aktivně řešily problematiku omezování vzniku potravinového odpadu. V posledních letech se rozrostly a zintenzivnily svou činnost.		

	V roce 2020 měla Česká federace potravinových bank 15 členů. Banky zachraňují potraviny, předchází potravinovému odpadu a rozdělují jídlo potřebným. V praxi byly využívány dříve MŽP připravené metodické příručky k předcházení vzniku odpadů v sektoru pohostinství a stravování a příručka pro občany pro omezení plýtvání s potravinami. Dále bylo podpořeno několik projektů k mapování vzniku potravinových odpadů a k předcházení jejich vzniku.
--	--

Cíl	56.	3.7	Vytvořit podmínky ke stabilizaci produkce jednotlivých složek komunálního odpadu a následnému snižování na všech úrovních veřejné správy a na úrovni občanů.
Hodnocení stavu plnění cíle	Cíl plněn. V této oblasti byly využívány dříve MŽP připravené příručky pro občany. V rámci OPŽP bylo podporováno domácí kompostování (domácí kompostéry). Také samotné kraje a obce ČR aktivně přistoupily k předcházení vzniku odpadů a opětovnému používání výrobků s ukončenou životností. V obcích ve sběrných dvorech vznikají re-use koutky, kde jsou nabízeny upotřebené funkční věci. Zapojily se i neziskové organizace, charita a spolky. Občanská a zájmová sdružení pořádají různé bazary a podobné akce. Veřejná správa stále zlepšuje své zelené nakupování.		

Cíl	57.	3.7	V součinnosti s dalšími strategickými dokumenty vytvořit podmínky ke stabilizaci produkce nebezpečných odpadů, stavebních a demoličních odpadů, textilních odpadů a odpadů z výrobních směrnic s výhledem reálného snižování jejich produkce v následujících letech.
Hodnocení stavu plnění cíle	Cíl plněn částečně. I přes přijatá legislativní opatření, osvětovou činnost a podporu z OPŽP se nedaří zcela vytvářet podmínky pro stabilizaci nebo snižování produkce odpadů. Produkce všech odpadů, ostatních odpadů i nebezpečných meziročně 2019–2020 vzrostla. Přestože produkce odpadů roste, je pravděpodobné, že kdyby nedocházelo k žádným akcím a osvětové činnosti v oblasti prevence vzniku odpadů, pak by produkce rostla daleko strměji a rychleji.		

	Celková produkce odpadů v období 2019–2020 vzrostla o 3,15 % na 38 503,7 tis. t v roce 2020. Produkce ostatních odpadů meziročně vzrostla o 3,1 % na 36 721,8 tis. t v roce 2020. Produkce nebezpečných odpadů meziročně nepatrně vzrostla o 1,3 % na 1 781,8 tis. t v roce 2020. Produkce komunálních odpadů meziročně mírně klesla o 2,5 % na hodnotu 5 729,9 tis. t, 535,5 kg.obyv.⁻¹ v roce 2020. Střednědobě se ovšem produkce komunálních odpadů zvyšuje. Tento pokles může indikovat otočení dosavadního trendu nárůstu měrné produkce komunálních odpadů. Navíc rok 2020 byl již ovlivněn pandemií nemoci Covid-19. Situaci je třeba dále sledovat. Pozitivní je opětovné meziroční snížení podílu produkce komunálních odpadů na celkovém množství vyprodukovaných odpadů o 0,8 % na 14,9 % v roce 2020. Rovněž produkce obalových odpadů mírně vzrostla a produkce odpadů z vybraných výrobků se meziročně také zvýšila. Počet zpracovaných vybraných autovraků meziročně poklesl. Dále vzrostla v průběhu roku 2020 i produkce odpadů ze stavební činnosti. V oblasti předcházení vzniku odpadů se zvyšuje osvěta, informovanost a neustále roste počet projektů, činností a akcí. Prevenci vzniku odpadů se věnuje několik strategických dokumentů, ty také obsahují cíle a opatření vztahující se k této oblasti. Rovněž dotační programy se silně zaměřují na předcházení vzniku odpadů a opětovné použití výrobků.
--	--

Cíl	58.	3.7	Podporovat využívání servisních a charitativních středisek a organizací za účelem prodlužování životnosti a opětovného používání výrobků a materiálů.
Hodnocení stavu plnění cíle	Cíl plněn částečně. MŽP již dlouhodobě podporuje aktivity nestátních neziskových organizací v oblasti prevence vzniku odpadu prostřednictvím Programu na podporu projektů nestátních neziskových organizací. Podpořena byla celá řada projektů. V ČR působí také charitativní organizace, které významně přispívají k předcházení vzniku odpadů, resp. prodlužují životnost některých výrobků. Podpora projektů je umožněna i z OPŽP. Zatím není veřejnosti zpřístupněn dostatek servisních středisek.		

Cíl	59.	3.7	Zvýšit aktivní úlohu výzkumu, experimentálního vývoje a inovací v oblasti podpory Programu předcházení vzniku odpadů.
------------	------------	------------	--

Hodnocení stavu plnění cíle	Cíl plněn. Usnesením vlády České republiky č. 135 ze dne 17. února 2016 byla schválena Národní politika výzkumu, vývoje a inovací na léta 2016–2020. Programy Technologické agentury ČR nabízí prostor pro řešení problematiky předcházení vzniku odpadů na různých úrovních. Dále Resortní výzkum Ministerstva průmyslu a obchodu zajišťuje podporu projektů aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje pro průmyslovou výrobu. Této oblasti se dotýkají také resortní výzkumy dalších ministerstev (Ministerstva zemědělství, Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy).
------------------------------------	---

Cíl	60.	3.7	Zvýšit účinnost prosazování problematiky předcházení vzniku odpadů v aktivitách a činnostech kolektivních systémů a systémů zpětně odebíraných výrobků.
Hodnocení stavu plnění cíle	Cíl plněn. MŽP poskytuje veřejnosti informace např. Metodickou příručku pro občany o správném používání elektronických a elektrických zařízení v domácnostech, připravenou v rámci projektu TAČR. MŽP zveřejňuje seznamy a mapy míst zpětného odběru výrobků s ukončenou životností. Došlo ke zvýšení a zlepšení osvětové činnosti jednotlivých kolektivních systémů prohlubující znalosti občanů v oblasti třídění a recyklace odpadů a umožňující získání osobní zkušenosti se zpětným odběrem výrobků s ukončenou životností. Vzrostl počet osvětových akcí pořádaných kolektivními systémy často se zapojením jednotlivých krajů.		

Cíl	61.	3.7	Zajistit vypracování potřebných analytických podkladů a hodnotících nástrojů za účelem vyhodnocování účinnosti Programu předcházení vzniku odpadů a posouzení dosažených pokroků dílčích prevenčních cílů a opatření.
Hodnocení stavu plnění cíle	Cíl plněn. MŽP zpracovalo Metodiku pro hodnocení plnění Plánu odpadového hospodářství a Metodiku pro sledování a hodnocení realizace Programu předcházení vzniku odpadů.		

4 Závěr

Zpráva o plnění cílů Plánu odpadového hospodářství ČR (POH ČR) hodnotí plnění jednotlivých cílů POH ČR, aktivit a opatření za období 2019–2020. Hodnotící zpráva je vypracována na základě zákona o odpadech.

POH ČR stanovuje celkem 61 cílů z toho 4 strategické, 23 hlavních a 34 dílčích.

➤ **Z vyhodnocení plnění cílů POH ČR za období 2019–2020 vyplývá, že ze všech 61 cílů je:**

- **40 cílů je plněno,**
- **19 cílů je plněno částečně,**
- **1 cíl není plněn,**
- 1 cíl nebyl hodnocen (cíle pro rok 2018 v oblasti využití elektroodpadů), tento cíl není relevantní pro období 2019–2020.

Plnění cílů POH ČR (2018)	Počet (61)
Cíl plněn	40
Cíl částečně plněn	19
Cíl není plněn	1
Cíl nehodnocen	1

➤ **Dva ze čtyř strategických cílů jsou úspěšně plněny a dva částečně.**

- Jeden **strategický cíl „Předcházení vzniku odpadů a snižování měrné produkce odpadů“ je plněn částečně**, protože produkce všech odpadů, odpadů ostatních i nebezpečných vzrostla. Mírně klesla produkce komunálních odpadů, střednědobě se ovšem produkce komunálních odpadů zvyšuje. Tento meziroční pokles může indikovat otočení dosavadního trendu nárůstu měrné produkce komunálních odpadů, zatím ovšem nelze stav jednoznačně vyhodnotit (navíc rok 2020 byl již ovlivněn pandemií nemoci Covid-19).
- Druhý **strategický cíl „Maximální využívání odpadů jako náhrady primárních zdrojů a přechod na oběhové hospodářství“ je plněn částečně**. Přestože v nakládání s odpady dominuje materiálové využití odpadů, jeho podíl střednědobě i krátkodobě roste a v roce 2020 podíl materiálového využití odpadů na celkové produkci opět vzrostl o 1,4 % na 86,2 % v roce 2020, kdy množství materiálově využitých odpadů vzrostlo, a to až o 1 504 tis. t. To se daří díky změnám v technologiích zpracování odpadů a většímu používání odpadů k náhradě primárních surovin. Přispívá k tomu také

finanční podpora zařízení pro materiálové využití odpadů z Operačního programu Životní prostředí. Problémem však zůstává stále vysoká míra skládkování komunálních odpadů. Aktuální situace v oblasti nakládání s komunálními odpady v ČR není vyhovující, 47,8 % jich je uloženo na skládky. Cílem pro další období je razantnější snižování podílu skládkování komunálních odpadů a zvyšování jejich materiálového a rovněž energetického využití, a to v souladu s principy oběhového hospodářství a s potřebou naplnění evropských cílů oběhového hospodářství. Za tímto účelem byla v roce 2020 připravena nová legislativa, včetně ekonomických nástrojů (např. poplatků za skládkování odpadu), která by měla posílit třídění komunálních odpadů a posunout odpadové hospodářství ČR k vyšší stupňům hierarchie nakládání s odpady.

Plnění strategických cílů POH ČR (2018)	Počet (4)
Cíl plněn	2
Cíl částečně plněn	2

- **Z 23 hlavních cílů je 15 plněno a 7 plněno částečně a 1 není plněn.**
- Není plněn cíl „*Snižovat měrnou produkci nebezpečných odpadů*“. Snižovat produkci nebezpečných odpadů a zvyšovat jejich materiálové využití se i přes podporu modernizace technologií, předcházení vzniku odpadů a zvyšování správného nakládání s nebezpečnými odpady např. z OPŽP a přes přijatá legislativní opatření nedaří. Meziročně se produkce nebezpečných odpadů připadající na obyvatele opět zvýšila a to o 1,7 kg.obyv.⁻¹, což je ovšem mnohem méně než v předchozím dvouletém období, kdy nárůst byl až o 24 kg.obyv.⁻¹. Meziročně také poklesl podíl materiálově využitých nebezpečných odpadů o 4 %, tedy o 64 tis. t. I přes tento meziroční pokles v posledních pěti letech množství materiálově využitých nebezpečných odpadů rostlo, proto je cíl hodnocen jako plněn částečně, ovšem je třeba stav dále sledovat a vyhodnotit v dalších letech.

Plnění hlavních cílů POH ČR (2018)	Počet (23)
Cíl plněn	15
Cíl částečně plněn	7
Cíl není plněn	1

Z 3. Hodnotící zprávy 2019–2020 vyplývá, že celkově je Plán odpadového hospodářství ČR 2015-2024 plněn.

5 Doporučení

V dalším období je nutné se přednostně zaměřit na oblasti:

- Předcházení vzniku všech odpadů, zejména komunálních a nebezpečných odpadů.
- Snižování produkce nebezpečných odpadů.
- Snižování produkce komunálních odpadů. Snižování produkce zbytkového, tj. směsného komunálního odpadu.
- Zavádění a metodické usměrňování nové legislativy odpadového hospodářství, která přispěje ke zlepšení nakládání zejména s komunálními odpady.
- Zlepšení nakládání s komunálními odpady, zvýšení jejich materiálového využití.
- Výrazné omezování množství komunálních odpadů ukládaných na skládky.
- Zvýšení materiálového využití biologicky rozložitelných komunálních odpadů.
- Zvýšení materiálového využití nebezpečných odpadů.

6 Příloha

6.1 Seznam projektů v odpadovém hospodářství 2019–2020

Projekty zaměřené na odpadové hospodářství (předcházení vzniku odpadů, oběhové hospodářství) podpořené a realizované v průběhu z programů TAČR v průběhu let 2019 a 2020

Kód projektu	Název projektu	Program	Období řešení
TL01000071	Redukce plýtvání potravinami ve veřejném stravování	TL – Program na podporu aplikovaného společenskovedního a humanitního výzkumu, experimentálního vývoje a inovací ÉTA	2018–2020
TL01000217	Obce v kruhu cirkulární ekonomiky	TL – Program na podporu aplikovaného společenskovedního a humanitního výzkumu, experimentálního vývoje a inovací ÉTA	2018–2020
TL01000305	Analýza potenciálu Jihomoravského kraje ve vztahu k oběhovému hospodářství	TL – Program na podporu aplikovaného společenskovedního a humanitního výzkumu, experimentálního vývoje a inovací ÉTA	2018–2020
TL01000317	Odpad zdrojem neboli uplatnění nových metod výzkumu pro rozvoj cirkulární ekonomiky v ČR	TL – Program na podporu aplikovaného společenskovedního a humanitního výzkumu, experimentálního vývoje a inovací ÉTA	2018–2021
TL02000092	Podpora pro-environmentálních vzorců chování a incentive pro behaviorální změnu v produkci potravinových odpadů a plýtvání	TL – Program na podporu aplikovaného společenskovedního a humanitního výzkumu, experimentálního vývoje a inovací ÉTA	2019–2022
TL02000329	Rolling Waste: Environmentální a behaviorální výzkum chování účastníků hudebních festivalů	TL – Program na podporu aplikovaného společenskovedního a humanitního výzkumu, experimentálního vývoje a inovací ÉTA	2020–2023
TH03010222	Systém pro vzdálené řízení, správu a kontrolu ekonomiky provozu vozových parků s prioritou v odpadovém hospodářství	TH – Program na podporu aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje EPSILON	2018–2021
TH02010206	Významná ekonomická a materiálová úspora při výstavbě liniových podzemních konstrukcí zahrnutím	TH – Program na podporu aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje EPSILON	2017–2020

	popílku a druhotného odpadu do betonového ostění staveb		
TH03030408	Modulární technologie pro oddělené čištění šedé vody	TH – Program na podporu aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje EPSILON	2018–2020
TH02020949	Funkční rozvoj bi-systémového kapalinového filtru pro recyklaci procesních vod s použitím moderních metod modelování	TH – Program na podporu aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje EPSILON	2017–2019
TH03030080	Recyklace odpadních vod pro využití ve vodním hospodářství měst budoucnosti	TH – Program na podporu aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje EPSILON	2018–2020
TH02030815	On-site termická dekontaminace nebezpečných tuhých odpadů	TH – Program na podporu aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje EPSILON	2017–2019
TH03020119	Materiálová transformace čistírenského kalu na hnojivo se zvýšeným obsahem fosforu	TH – Program na podporu aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje EPSILON	2018–2020
TH02030120	Termické zpracování zbytků po suché fermentaci	TH – Program na podporu aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje EPSILON	2017–2020
TH02030649	Environmentálně efektivní stavební a demoliční odpad do konstrukcí (EESDOK)	TH – Program na podporu aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje EPSILON	2017–2020
TH03030388	Elektrochemické metody čištění odpadních vod z energetického využití odpadů	TH – Program na podporu aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje EPSILON	2018–2020
TH02020109	Vývoj jednotky pro zahušťování digestátu z bioplynových stanic	TH – Program na podporu aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje EPSILON	2017–2019
TH02020110	Nové kompozitní nanomateriály na bázi recyklovatelného tuhého odpadu	TH – Program na podporu aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje EPSILON	2017–2019
TH02030412	POLYBET – Vývoj technologické linky pro materiálové využití odpadních termoplastů a stavebních recyklátů ve výrobě stavebních prvků z polymerbetonu	TH – Program na podporu aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje EPSILON	2017–2019
TH02030532	Nové postupy úpravy a stabilizace čistírenských kalů z malých komunálních zdrojů	TH – Program na podporu aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje EPSILON	2017–2020
TH03010454	Vývoj a inovace nových stavebních prvků ze zemědělské biomasy se zaměřením na předcházení vzniku a ekologické využití stavebních odpadů	TH – Program na podporu aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje EPSILON	2018–2020
TH02010268	Nové progresivní mobilní jednotky pro termickou degradaci odpadu	TH – Program na podporu aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje EPSILON	2017–2019
TH03030452	Hydrotermochemická úprava bioodpadů na biouhel kombinovaná s odstraněním organických škodlivin a rizikových prvků	TH – Program na podporu aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje EPSILON	2018–2021

TH04020043	Inovativní technologie využití anorganických průmyslových odpadů nebo vedlejších produktů	TH – Program na podporu aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje EPSILON	2019–2022
TH04030103	Komplexní řešení popílkového hospodářství pro zařízení na energetické využití odpadů	TH – Program na podporu aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje EPSILON	2019–2021
TH04030297	Inteligentní systém pro provoz odpadového hospodářství v rámci SmartCity	TH – Program na podporu aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje EPSILON	2019–2020
TH04030342	Recyklované stavební materiály pro stavby dopravní infrastruktury	TH – Program na podporu aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje EPSILON	2019–2021
TH04030425	REIZO – Vývoj technologické linky pro recyklaci a materiálové využití odpadních izolačních materiálů	TH – Program na podporu aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje EPSILON	2019–2021
TH04020055	Výzkum a vývoj technologie recyklace zinkového odpadu při výrobě vysoce jakostních odlitků ze slitin zinku	TH – Program na podporu aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje EPSILON	2019–2022
TJ01000435	ConSlag – výzkum a ověření stavebních aplikací s vyšší přidanou hodnotou při využití ocelářské strusky	TJ – Program na podporu aplikovaného výzkumu ZÉTA	2018–2019
TJ01000074	Možnosti využití čistírenských kalů jako sekundárního zdroje fosforu v ČR	TJ – Program na podporu aplikovaného výzkumu ZÉTA	2017–2019
TJ01000034	Výzkum odpadních termoplastů pro jejich následné využití ve výrobě stavebních hmot	TJ – Program na podporu aplikovaného výzkumu ZÉTA	2018–2019
TJ01000158	Ekologické zpracování průmyslových odpadů hydrotermální cestou	TJ – Program na podporu aplikovaného výzkumu ZÉTA	2017–2019
TJ01000281	Vývoj technologie stabilizace digestátu z výroby bioplynu pomocí degradabilní organické matrice pro účely strojní fertilizace půdy	TJ – Program na podporu aplikovaného výzkumu ZÉTA	2017–2019
TJ01000192	Vývoj zařízení na rekuperaci odpadního tepla z extruze a lisování olejnin	TJ – Program na podporu aplikovaného výzkumu ZÉTA	2017–2019
TJ01000249	Vývoj víceúčelového extrakčního zařízení pro zpracování odpadů z vinařství na produkty s vysokou přidanou hodnotou.	TJ – Program na podporu aplikovaného výzkumu ZÉTA	2018–2019
TJ01000320	Recyklace odpadních polykarbonátů a vývoj pokročilých termoplastických blendů s podílem polykarbonátů využitelných v primárních výrobních aplikacích	TJ – Program na podporu aplikovaného výzkumu ZÉTA	2018–2019
TJ02000116	Elektrochemické zpracování odpadních koncentrátů z membránových separací.	TJ – Program na podporu aplikovaného výzkumu ZÉTA	2019–2021
TJ02000196	Výzkum využití odpadů z ovocných stromů jako zdroje cenných bioaktivních látek	TJ – Program na podporu aplikovaného výzkumu ZÉTA	2019–2021

TJ02000262	Zpracování gastro odpadu do podoby pevného uhlíkatého produktu k materiálovému využití	TJ – Program na podporu aplikovaného výzkumu ZÉTA	2019–2021
TJ02000266	Materiálové využití odpadních termoplastů při výrobě stavebních hmot pro účely stínění ionizujícího záření	TJ – Program na podporu aplikovaného výzkumu ZÉTA	2019–2021
TJ04000137	Využití drceného recyklátu z vláknocementu v technologii a komplexní analýza vlivu jeho přídavku do výrobní směsi na vlastnosti vláknocementových desek	TJ – Program na podporu aplikovaného výzkumu ZÉTA	2020–2022
TJ04000208	Mobilní recyklační linka na zpracování stavebního odpadu z minerálních tepelně-izolačních materiálů a využití recyklátu včetně možnosti přímé aplikace na stavbách	TJ – Program na podporu aplikovaného výzkumu ZÉTA	2020–2022
TN01000048	Biorafinace jako oběhové technologie	TN – Program na podporu aplikovaného výzkumu, experimentálního vývoje a inovací Národního centra kompetence	2019–2022
TIRSMZP719	Prognózování produkce odpadů a stanovení složení komunálního odpadu	TI – Program veřejných zakázek v aplikovaném výzkumu a inovacích pro potřeby státní správy BETA2	2019–2021
SS01020312	Inovativní technologie uzavřeného cyklu cirkulace vody v procesu galvanického pokovování a zpracování kovonosných odpadů – kalů a filtračních koláčů z provozu galvanovny	SS – Program aplikovaného výzkumu, experimentálního vývoje a inovací v oblasti životního prostředí – Prostředí pro život	2020–2022
SS01020524	Elektrochemický systém pro recyklaci průmyslového měďného kabelového odpadu	SS – Program aplikovaného výzkumu, experimentálního vývoje a inovací v oblasti životního prostředí – Prostředí pro život	2020–2023
SS01010276	Minimalizace dopadů nakládání se zdravotnickými odpady na zdraví a životní prostředí při zachování ekonomické udržitelnosti	SS – Program aplikovaného výzkumu, experimentálního vývoje a inovací v oblasti životního prostředí – Prostředí pro život	2020–2023

Zdroj dat: IS VaVal, 2021

Projekty zaměřené na odpadové hospodářství podpořené z programů TRIO a TREND probíhající v letech 2019 a 2020

Číslo projektu	Název projektu	Období řešení
FV10075	Nová technologie vícepodlažních energeticky úsporných budov z lepených sendvičových panelů s možností zakládání na zemních vrutech s využitím technologie prefabrikovaných bytových jader	2016–2019
FV10022	Efektivní využití cihelného recyklátu	2016–2020
FV10118	Progresivní bezodpadová technologie zpětného využití zemin ve formě samozhutnitelných zálevk	2016–2020

FV10509	Výzkum a vývoj nových podlahových vsypů s obsahem recyklovaných surovin se zaručenými vlastnostmi	2016–2020
FV10284	Pokročilá technologie pískového pórobetonu s podílem druhotných surovin a efektivnějším využitím přírodních zdrojů	2016–2020
FV10304	Využití teplárenské strusky při výrobě betonového zboží	2016–2019
FV10239	Elektrostatická separace plastů z průmyslového odpadu pro následnou recyklaci	2016–2019
FV10685	Flexibilní stavební systém na bázi dřeva a vysokohodnotného betonu pro energeticky efektivní bytové domy	2016–2020
FV10260	Vývoj kontinuálního procesu výroby methylesterů mastných kyselin (FAME) z odpadních tuků a odpadních rostlinných olejů	2016–2019
FV10226	Vývoj technologie pro recyklaci kovů ze strusky s vysokou účinností	2016–2019
FV10239	Elektrostatická separace plastů z průmyslového odpadu pro následnou recyklaci	2016–2019
FV10397	RENCO Recyklovaný environmentální beton pro stavební konstrukce	2016–2020
FV20086	Vývoj lehkých novodobých stavebních materiálů s využitím lehkého kameniva na bázi odpadní skleněné moučky	2017–2020
FV20303	Progresivní polymerní hmoty s využitím druhotných surovin a nebezpečných odpadů do chemicky silně agresivního prostředí	2017–2021
FV30072	Efektivní optimalizace využití odpadu z produkce cementotřískových desek pro výrobu konkurenceschopných stavebnin	2018–2021
FV30119	Pokročilé sanační technologie v procesu regenerace odpadních mořicích lázní pro povrchové úpravy vysocelegovaných ocelí a slitin.	2018–2021
FV30407	Recyklované eko-tvarovky na bázi minerálních materiálů a plniv z vedlejších produktů	2018–2020
FV40329	Výzkum úpravy vstupních surovin, receptur a vlastností rekultivačních sanačních hmot vznikajících z odpadů, vedlejších produktů a druhotných surovin	2019–2021
FW01010158	Projekt výzkumu a vývoje technologie materiálového využití odpadních plastů a pneumatik v rafinérském a petrochemickém průmyslu v ČR	2020–2024
FW01010197	Vývoj a výzkum nových progresivních materiálů pro sanaci inženýrských sítí s využitím druhotných surovin	2020–2024
FW01010395	Modulární automatizovaná úprava průmyslových vod pro jejich následnou recyklaci	2020–2023
FW01010563	Nanostrukturované katalyzátory pro pokročilé dekontaminační postupy	2020–2023
FW01010609	Vývoj technologie pro termomechanické čištění výmětů z dotřídovacích linek plastových odpadů	2020–2022

Zdroj dat: IS VaVaI

Projekty zaměřené na odpadové hospodářství podpořené z programu OP PIK probíhající v letech 2019 a 2020

Číslo projektu	Název projektu	Období řešení
EG15_019/0004523	Nová technologie rafinace spalín a eliminace persistentních organických látek využitím odpadního sorbentu	2015–2020
EG16_084/0010340	Výzkum a vývoj nového tuhého alternativního paliva ze směsného komunálního odpadu metodou mokré separace a provedení spalovací zkoušky	2017–2019
EG16_084/0010353	Výzkum zinkových odpadů a vývoj zinkových produktů	2017–2020
EG16_084/0010378	VaV Mobilní jednotky technologie plazmové likvidace odpadů	2017–2021

EG16_084/0010332	Technologie využití odpadního tepla vznikajícího při likvidaci odpadů z čištění vod	2017–2021
EG17_103/0011804	Průmyslový vývoj v oblasti plastových odpadů a nových aplikací plastů	2018–2020
EG17_106/0012442	Vývoj zařízení pro pyrolýzní zpracování čistírenských kalů	2017–2022
EG17_106/0012475	Vývoj nového způsobu čištění komunálních odpadních vod (tepelná likvidace kontaminantů)	2017–2021
EG17_107/0012304	Technologická jednotka pro úpravu a nového užití základních složek odpadu pocházejícího z vláknitých polymerních matric a kompozitů.	2017–2020
EG17_175/0015520	Modulární zařízení pro environmentálně šetrné energetické využití materiálově nevyužitelného odpadu	2019–2023
EG19_262/0020213	ZKV – Informační systém Zaplať kolik vyhodíš o třídění odpadu obyvatelstvem	2020–2022
EG19_262/0020304	Gastroodpady – výzkum efektivních metod jejich využití	2020–2023
EG19_262/0020316	Výzkum technologie na recyklaci plastového odpadu – POL 2.0	2020–2023
EG19_262/0020353	Aplikace Millenium VII.-realizace prototypové jednotky na zplynění odpadních plastů a výrobu syntézního plynu se zvýšeným obsahem vodíku	2020–2022

Zdroj dat: IS VaVal, 2021

Projekty zaměřené na odpadové hospodářství podpořené z programu ZEMĚ probíhající v letech 2019 a 2020

Číslo projektu	Název projektu	Období řešení
QK1910056	Dlouhodobý test aplikace biocharu vyrobeného z odpadní biomasy do zemědělské půdy za účelem řešení problematiky sucha v intenzivně zemědělsky využívaných oblastech České republiky	2019–2023
QK1910095	Využití vermikompostování k eliminaci mikropolutantů za účelem bezpečné aplikace čistírenského kalu na zemědělskou půdu	2019–2023
QK1910300	Využití odpadů z mlékáren pro produkci nových mléčných výrobků a doplňků stravy s přídavkem mikrořas nebo jejich komponent	2019–2023
QK1920177	Nástroje pro lepší využívání kompostovacích zařízení s následným navýšením vyrobeného kompostu, aplikovaného na zemědělskou půdu	2019–2021
QK1910392	Ekologicky šetrné materiály pro intenzifikaci rostlinné výroby s půdoochrannými vlastnostmi na bázi obnovitelných zdrojů	2019–2023

Zdroj dat: IS VaVal, 2021

Projekty podpořené v roce 2019 z Programu MŽP na podporu Nevládních neziskových organizací – oblast odpady

Číslo projektu	Příjemce	Projekt	Dotace
4	Z pokoje do pokoje – Spojené hlavy, z. s.	Centrum pro záchranu starého nábytku – Z pokoje do pokoje	200 000 Kč
39	Čmelák – Společnost přátel přírody, z. s.	Zažij ZERO WASTE!	200 000 Kč
62	Arnika, z. s.	Méně odpadu v Moravskoslezském kraji	198 840Kč

63	ARNIKA – program Toxické látky a odpady	Odpadové hospodářství obcí – příklady dobré praxe	200 000 Kč
85	Naučné středisko ekologické výchovy Kladno - Čabárna, o. p. s.	Život bez obalů	200 000 Kč
109	Zachraň Jídlo, z. s.	Mluvme o plýtvání potravinami	103 182 Kč
110	Zachraň jídlo, z.s.	Spotřebuj mě	199 800 Kč
116	KOKOZA, o. p. s.	Kompostujeme, nehnijeme	200 000 Kč
117	České ekologické manažerské centrum, z. s.	Konference Předcházení vzniku odpadů 2019	175 000 Kč
125	EKODOMOV, z. s.	Komunitní kompostování	199 850 Kč
129	Recyklohraní, o. p. s.	Recyklace hrou v Ústeckém, Plzeňském a Libereckém kraji	179 250 Kč
145	Český svaz ochránců přírody	Uklidme svět, uklidme Česko 2019	200 000 Kč
Celkem			2 056 122 Kč

Zdroj: MŽP, 2021

Projekty podpořené v roce 2020 z Programu na podporu projektů nestátních neziskových organizací – oblast odpady

Číslo projektu	Příjemce	Projekt	Dotace
4	TRASH HERO CZECH REPUBLIC z. s.	Prevence vzniku odpadů – Trash Hero	173 460 Kč
24	Institut pro udržitelný rozvoj o. p. s.	Není pytlík jako pytlík	250 000 Kč
29	Z pokoje do pokoje – Spojené hlavy, z. s.	Re-use centrum "Z pokoje do pokoje"	200 000 Kč
45	KOKOZA, o.p.s.	Uzavřený cyklus jídla v provozu	215 000 Kč
57	Arnika, z. s.	Podpora třídění v rekreačních oblastech Beskyd	249 000 Kč
67	AvantgArt, z. s.	Dílna Zauhlovačky	170 000 Kč
88	ARNIKA – program Toxické látky a odpady	Odpadové hospodářství obcí – příklady dobré praxe	246 000 Kč
96	Zelený kruh	Cesty k prevenci a třídění – zkušenosti úspěšných obcí	123 998 Kč
107	Český svaz ochránců přírody	Uklidme svět, uklidme Česko 2020	250 000 Kč
Celkem			1 877 458 Kč

Zdroj: MŽP, 2022

6.2 Seznam tabulek a grafů

Tabulky:

Tabulka 1: Produkce odpadů dle skupin odpadů z Katalogu odpadů v letech 2019–2020 v ČR [t]

Tabulka 2: Využití ve skupinách elektrozařízení v roce 2019 a 2020

Tabulka 3: Podpořené projekty za roky 2015 a 2016

Tabulka 4: Podpořené projekty za roky 2017 a 2018

Tabulka 5: Podpořené projekty za roky 2019 a 2020

Tabulka 6: Finanční alokace příspěvku EU v rámci Prioritní osy 4

Tabulka 7: Finanční realizace Prioritní osy 4

Tabulka 8: Vypsání výzvy Prioritní osy 4

Tabulka 9: Podpořené projekty v rámci OP 4.1

Tabulka 10: Podpořené projekty v rámci OP 4.2

Tabulka 11: Vypsání výzvy v roce 2015 dle jednotlivých specifických cílů (SC)

Tabulka 12: Vypsání výzvy v roce 2016 dle jednotlivých specifických cílů (SC)

Tabulka 13: Vypsání výzvy v roce 2017 dle jednotlivých specifických cílů (SC)

Tabulka 14: Vypsání výzvy v roce 2018 dle jednotlivých specifických cílů (SC)

Tabulka 15: Vypsání výzvy v roce 2019 dle jednotlivých specifických cílů (SC)

Tabulka 16: Vypsání výzvy v roce 2020 dle jednotlivých specifických cílů (SC)

Tabulka 17: Národní program označování ekologicky šetrných výrobků a služeb ochrannou známkou – ekoznačkou Ekologicky šetrný výrobek/Ekologicky šetrná služba

Tabulka 18: Celkový počet udělených registrací EMAS v období 2019–2020

Grafy:

Graf 1: Celková produkce odpadů, celková produkce ostatních a nebezpečných odpadů v ČR [tis. t], celková produkce odpadů na obyvatele, celková produkce ostatních a nebezpečných odpadů na obyvatele v ČR [kg.obyv.⁻¹], 2009–2020

Graf 2: Podíl vybraných způsobů nakládání s odpady na celkové produkci odpadů v ČR [%], 2009-2020

Graf 3: Celková produkce komunálních odpadů v ČR [tis. t], produkce komunálního a směsného komunálního odpadu v přepočtu na obyvatele v ČR [kg.obyv.⁻¹], 2009-2020

Graf 4: Využití obalových odpadů v ČR [tis. t], 2009–2020

Graf 5: Vývoj zpětného odběru vybraných výrobků v ČR [%], 2009–2020

Graf 6: Počet zpracovaných vybraných autovraků podle systému MA ISOH v ČR [tis. ks], 2012–2020

Obrázky:

Obr. 1: Celková produkce odpadů, celková produkce ostatních a nebezpečných odpadů v krajích ČR [tis. t], celková produkce odpadů na obyvatele v krajích ČR [kg.obyv.⁻¹], 2020

Obr. 2: Celková produkce komunálních odpadů v krajích ČR, produkce směsného komunálního odpadu v krajích ČR [tis. t], produkce komunálních odpadů na obyvatele v krajích ČR [kg.obyv.⁻¹], 2020

6.3 Seznam zkratek

Zkratka	Vysvětlení
POH ČR	Plán odpadového hospodářství České republiky pro období 2015–2024
ČR	Česká republika
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
EU	Evropská unie
OPŽP	Operační program Životní prostředí
TAČR	Technologická agentura České republiky
SEPNO	Systém evidence přepravy nebezpečných odpadů
ČIŽP	Česká inspekce životního prostředí
BRKO	Biologicky rozložitelných komunálních odpadů
HBCDD	Hexabromcyklododekan - látka zpomalující hoření
ISPOP	Integrovaný systém plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí
ISOH	Informační systém odpadového hospodářství
MA ISOH	Modul Autovraky Informačního systému odpadového hospodářství
SFŽP	Státní fond životního prostředí České republiky
ČOV	Čistírna odpadních vod
POPs	Perzistentní organické znečišťující látky
PCB / PCT	Polychlorované bifenylly / polychlorované terfenylly
RECETOX	Centrum pro výzkum toxických látek v prostředí Masarykovy univerzity v Brně
SEKM	Systém evidence kontaminovaných míst
NIKM	Národní inventarizace kontaminovaných míst
NPŽP	Národní program Životní prostředí
OP	Oblast podpory
SC	Specifický cíl
BAT	Nejlepší dostupné techniky
EVVO	Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta
EP	Environmentální poradenství
NIS	Národní inovační strategii České republiky
NP VaVal	Národní politika výzkumu, vývoje a inovací ČR
TA ČR	Technologická agentura České republiky
EŠV	Ekologicky šetrný výrobek
EMAS	Zkratka Eco Management and Audit Scheme - Systém Společenství pro environmentální řízení podniků a audit.
EPD	Databáze environmentálních prohlášení o produktu
ČFPB	Česká federace potravinových bank
NNO	Nestátní neziskové organizace

LED	Zkratka z Light-Emitting Diode. Elektroluminiscenční dioda, též světelná dioda nebo svítivá dioda.
SAKO	Spalovna komunálního odpadu
ZEVO	Zařízení k energetickému využití odpadů
HMP	Hlavní město Praha
z.s.	Zájmové sdružení
z.ú.	Zapsaný ústav
s.r.o.	Společnost s ručením omezeným
a.s.	Akciová společnost